

OLAINE

OLAINES PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2004. - 2016.

GALĪGĀ REDAKCIJA

**I. daļa 1.sējums
PASKAIDROJUMA RAKSTS**

2005

APSTIPRINĀTS:
Ar Olaines pilsētas domes
2005. gada . augusta sēdes
Nr. lēmumu .š..p.

**OLAINES PILSĒTAS
TERITORIJAS PLĀNOJUMS
GALĪGĀ REDAKCIJA**

I. daļa 1.sējums
PASKAIDROJUMA RAKSTS

Olaines pilsētas domes priekšsēdētājs

J.Pavlovičs

SIA "NAGLA IF" valdes locekle, projekta izstrādes vadītāja,
arhitekta (licence Nr.0036),
sertificēta pašvaldību teritoriālās plānošanas speciāliste

I.Pivare

2005. gada 25. maijā

OLAINES PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS

GALĪGĀ REDAKCIJA

PROJEKTA SASTĀVS

I.daļa 1.sējums
PASKAIDROJUMA RAKSTS

I.daļa 2.sējums
PASKAIDROJUMA RAKSTA PIELIKUMI

II. daļa
GRAFISKĀ DAĻA

III. daļa
TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI

IV. daļa 1. sējums
PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDI

IV. daļa 2. sējums
PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDI

SATURA RĀDĪTĀJS

	PROJEKTA SASTĀVS	3
	SATURA RĀDĪTĀJS	4
	IEVADS	6
	LIKUMDOŠANA	7
	TERMINU UN JĒDZIENU SKAIDROJUMS	8
	PAMATPRINCIPI	11
1.	TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠNOTEIKUMI	12
1.1.	NOSACĪJUMI TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDĀŠANAI	12
	1.1.1. NACIONĀLAIS PLĀNOJUMS	12
	1.1.2. REĢIONA TERITORIJAS PLĀNOJUMS	13
	1.1.3. RAJONA TERITORIJAS PLĀNOJUMS	16
	1.1.4. SAISTĪBA AR KAIMIŅU TERITORIJĀM	31
1.2.	TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI UN VIRZIENI	34
	1.2.1. VĪZIJA UN MĒRĶI	34
	1.2.2. STIPRĀS, VĀJĀS VIETAS, ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS UN DRAUDI	35
	1.2.3. RISINĀJUMI UN PROJEKTI	38
	1.2.4. TERITORIJAS VĒRTĪBAS	38
1.3.	TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀS IZMANTOŠANAS APRAKSTS	39
	1.3.1. ĢEOGRĀFISKAIS IZVIETOJUMS	39
	1.3.2. IEDZĪVOTĀJI	39
	1.3.3. VĒSTURISKĀ ATTĪSTĪBA UN KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS	41
	1.3.4. TĒLPISKAIS PLĀNOJUMS UN APBŪVE	43
1.4.	DABAS VIDE	44
	1.4.1. VIRSMAS RAKSTUROJUMS, RELJEFS	44
	1.4.2. ĢEOLOĢIJA UN HIDROLOĢISKAIS APSTĀKĻIS	44
	1.4.3. AUGSNE UN MELIORĀCIJA	46
	1.4.4. KLIMATISKAIS APSTĀKĻIS	47
	1.4.5. VIRSZEMES ŪDEŅI	47
	1.4.6. MEŽI UN PURVI	49
	1.4.7. DĀRZKOPĪBAS SABIEDRĪBU TERITORIJAS	50
	1.4.8. AINAVAS	50
1.5.	VIDES KVALITĀTE	52
	1.5.1. CIVILĀS AIZSARDZĪBAS UN VALSTS AIZSARDZĪBAS OBJEKTI	52
	1.5.2. PAAUGSTINĀTA RISKĀ TERITORIJAS UN OBJEKTI	53
	1.5.3. GAISA KVALITĀTE	55
	1.5.4. ŪDENS KVALITĀTE	56
	1.5.5. LIELUPES APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS	59
	1.5.6. TROKŠŅI	63
	1.5.7. PIESĀRŅOTĀS UN DEGRADĒTĀS TERITORIJAS	63
	1.5.8. LABIEKĀRTOTA ĀRTELPA	64
	1.5.9. REKREĀCIJAS UN TŪRISMA TERITORIJAS	64
1.6.	TERITORIJAS IZMANTOŠANA UN LIETOŠANA	64
	1.6.1. ZEMES ĪPAŠUMA STRUKTŪRA	65
	1.6.2. ZEMES IZMANTOŠANA	65
1.7.	TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀS APBŪVES APRAKSTS	66
	1.7.1. DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA	66
	1.7.1.1. SAVRUPMĀJU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA	66
	1.7.1.2. DAUDZSTĀVU DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA	66
	1.7.2. PUBLISKO OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	67
	1.7.3. RŪPNIECĪBAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	70

1.7.4. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS TERITORIJA	71
1.7.4.1. SAIKNE AR VALSTS CEĻU TĪKLU	72
1.7.4.2. DZELZCEĻŠ	72
1.7.4.3. IELU TĪKLS	72
1.7.4.4. NOSLOGOJUMS	73
1.7.4.5. GARĀŽAS UN AUTOSTĀVLAUKUMI	74
1.7.4.6. GĀJĒJU UN VELOSIPĒDISTU CELIŅI	74
1.7.4.7. SABIEDRISKAIS TRANSPORTS	74
1.7.5. TEHNISKĀS INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	74
1.7.5. 1. ELEKTROAPGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI	74
1.7.5.2. GĀZES APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI	75
1.7.5.3. SILTUMA APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI	75
1.7.5.4. ŪDENS APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI	76
1.7.5.5. KANALIZĀCIJAS TĪKLI UN OBJEKTI	80
1.7.5.6. LIETUS ŪDEŅU KANALIZĀCIJAS TĪKLI UN OBJEKTI	82
1.7.5.7. IELU APGAISMOJUMA TĪKLI	82
1.7.5.8. SAKARU TĪKLI UN OBJEKTI	83
1.7.5.9. ATKRITUMU SAIMNIECĪBA	84
2. TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMU APRAKSTS UN PAMATOJUMS	86
2.1. DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA (Dz)	86
2.1.1. SAVRUPMĀJU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA (DzS)	86
2.1.2. DAUDZMĀJU DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA (DzD)	86
2.2. PUBLISKU OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA (P)	86
2.3. RŪPNIECĪBAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA (R)	85
2.4. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA (TL)	87
2.4.1. SAIKNE AR VALSTS CEĻU TĪKLU	88
2.4.2. DZELZCEĻŠ	88
2.4.3. IELU TĪKLS	88
2.4.4. GĀJĒJU UN VELOSIPĒDISTU CEĻI	90
2.5. TEHNISKĀS INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA (TI)	90
2.5.1. ELEKTROAPGĀDES TĪKLU UN OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	90
2.5.2. GĀZES APGĀDES TĪKLU UN OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	90
2.5.3. SILTUMA APGĀDES TĪKLU UN OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	90
2.5.4. ŪDENS APGĀDES TĪKLU UN OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	90
2.5.5. KANALIZĀCIJAS TĪKLU UN OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	90
2.5.6. LIETUS KANALIZĀCIJAS TĪKLU UN OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	90
2.5.7. IELU APGAISMOJUMA TĪKLU APBŪVES TERITORIJA	91
2.5.8. SAKARU TĪKLU UN OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA	91
2.6. DABAS PAMATNES TERITORIJA (D)	91
2.6.1. ŪDEŅU TERITORIJA (DŪ)	91
2.6.2. MEŽU UN PURVU TERITORIJA (DM)	91
2.6.3. LABIEKĀRTOTA SABIEDRĪBAI PIEEJAMA ĀRTELPA TERITORIJA (A)	91
2.6.4. DĀRZKOPĪBU SABIEDRĪBU TERITORIJA (D)	92
2.7. TURPMĀKĀS IZPĒTES UN PLĀNOŠANAS TERITORIJA (I)	92
3. IETEIKUMI TERITORIJAS PLĀNOJUMU IZSTRĀDĀŠANAI	94
3.1. NACIONĀLAM, REĢIONA, RAJONA TERITORIJU PLĀNOJUMAM	94
3.2. OLAINES PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMAM	94
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	95
PIELIKUMU SARAKSTS	96

IEVADS

Rīgas rajona Olaines pilsētas teritorijas plānojums izstrādāts pamatojoties uz Olaines pilsētas domes 2004.gada 15.marta lēmumu Nr.5 par Olaines pilsētas teritorijas plānojuma galīgās redakcijas izstrādes uzsākšanu.

Olaines pilsētas teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar 19.10.2004. MK noteikumiem Nr.883 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" un Olaines pilsētas attīstības programmu.

Teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas apbūves noteikumi ir Olaines pilsētas domes attīstības un zemes izmantošanas politika turpmākajiem 12 gadiem, kas apstiprināti kā pašvaldības saistošie noteikumi. Plānojuma pamatuzdevums ir noteikt pilsētas teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu un ierobežojumus, norādīt noteiktiem mērķiem rezervētās teritorijas.

Teritorijas plānojuma prasības ir saistošas, izstrādājot detālplānojumus, kā arī, uzsākot jebkuru zemesgabalu sadalīšanu, apvienošanu un robežu pārkārtošanu, būvniecību, tai skaitā esošo būvju renovāciju, rekonstrukciju, atjaunošanu un restaurāciju, inženierkomunikāciju būvniecību, teritorijas labiekārtošanu, zemes transformāciju un citu saimniecisko darbību pašvaldības teritorijā. Lai reālā saimnieciskā darbība noritētu saskaņā ar reģionālajām īpatnībām un dabas resursu racionālu izmantošanu un aizsardzību, teritorijas plānojumā iekļauta informācija par ģeoloģisko uzbūvi un derīgajiem izrakteņiem, ko sagatavojusi VA LVGMA.

Teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta sastāvā iekļauts teritorijas apraksts un kartogrāfiskais materiāls (tematiskās kartoshēmas M 1:15000, pielikumi) grafiskā daļa iekļauj inženierkomunikāciju izdrukas M 1:6000 un Olaines pilsētas pašreizējā un plānotā (atļautā) teritorijas izmantošanas kartes M 1:2000, sagatavots uz Valsts zemes dienesta topogrāfiskās pamatkartes M 1:2000 noteiktībā (bez apakšzemes komunikācijām), digitālā veidā *dgn formātā, Latvijas koordinātu sistēmā (LKS-92) un papīra izdrukās.

Teritorijas plānojuma projekta autori ir SIA "Nagla IF" direktore Inese Pivare (sert.Nr.0336), arhitekte Liene Rozenfelde. Izstrādē iesaistīti pilsētas domes speciālisti, deputāti un dažādu nozaru speciālisti, valsts institūciju pārstāvji, uzņēmēji un iedzīvotāji.

LIKUMDOŠANA

1. LR 2002.gada 21.marta likums "Reģionālās plānošanas likums" ar grozījumiem uz 01.02.2005.
2. Ministru kabineta 2001.gada 14.augusta noteikumi Nr.370 LBN 202-01 "Būvprojekta saturs un noformēšana".
3. Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumi Nr.344 "Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un sistematizācijas kārtība".
4. Ministru kabineta 2001.gada 27.marta noteikumi Nr.142 LBN 006-00 "Būtiskas prasības būvēm".
5. LR 2001.gada 15.marta likums "Par piesārņojumu".
6. Ministru kabineta 2001.gada 28.septembra noteikumi Nr.806 "Meža zemes transformācijas noteikumi".
7. Ministru kabineta 2001.gada 13.februāra noteikumi Nr.61 "Ekspluatācijas aizsargjoslu gar sakaru līnijām noteikšanas metodika".
8. Ministru kabineta 2001.gada 1.februāra noteikumi Nr.38 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves".
9. Latvijas būvnormatīvu LBN 2012-96 "Ugunsdrošības normas".
10. Ministru kabineta 1999.gada 15.septembra noteikumi Nr.219 "Noteikumi par gaisa kvalitāti".
11. Ministru kabineta 1998.gada 26.maija noteikumi Nr.284 "Noteikumi par ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodiku".
12. Ministru kabineta 1998.gada 15.decembra noteikumi Nr.457 "Dzelzceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika".
13. Ministru kabineta 1998.gada 20.oktobra noteikumi Nr.413 "Ekspluatācijas aizsargjoslu ap gāzes produktu vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm noteikšanas metodika".
14. Ministru kabineta 1998.gada 20.oktobra noteikumi Nr.414 "Drošības aizsargjoslu ap naftas produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm noteikšanas metodika".
15. Ministru kabineta 1998.gada 20.oktobra noteikumi Nr.415 "Ekspluatācijas aizsargjoslu gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika".
16. Ministru kabineta 1998.gada 20.oktobra noteikumi Nr.416 "Ekspluatācijas aizsargjoslu gar siltumtīkliem noteikšanas metodika".
17. Ministru kabineta 1998.gada 4.augusta noteikumi Nr.198 "Noteikumi par ūdens ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatācijas aizsargjoslu noteikšanas metodiku".
18. LR 1997. gada 5. februāra "Aizsargjoslu likums" ar grozījumiem uz 01.02.2005
19. LBN 201-96 "Ugunsdrošības normas".
20. Ministru kabineta 1995.gada 31.oktobra noteikumi Nr.322 "Noteikumi par kārtību, kādā pašvaldības var uzlikt pašvaldību nodevu".

21. LR 1994.gada 9.jūnija likums "Par pašvaldībām".
22. LR 2003.gada 11.decembra likums "Par meliorāciju" ar grozījumiem uz 01.02.2005..
23. LR MK 2004. gada 1. jūnija noteikumi Nr. 520 „Kārtība, kādā nosakāmi zaudējumi, kas saistīti ar meliorācijas sistēmas bojāšanu, iznīcināšanu vai to izmantošanas tiesību ierobežošanu”.
24. LR MK 2004. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 272 „Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi”.
25. LR MK 2004. gada 17. februāra noteikumi Nr. 80 „Virszemes ūdens objektu attīrīšanas un padziļināšanas kārtība” ar 24.08. 2004. grozījumiem, MK noteikumi 739.
26. LBN 100 Latvijas Republikas Arhitektūras un Celtniecības ministrija 1992.gada decembra Latvijas pagaidu būvnormatīvs "Teritoriālpilnošana. Pilsētu un pagastu izbūve”.
27. LR Ministru Padomes 1992.gada 26.novembra lēmums Nr.506 "Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi”.
28. LR 1992.gada 15.septembra likums "Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts un sabiedriskajām vajadzībām”.
29. LR MK noteikumiem Nr.626 no 27.07.2004. „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos”.
30. LR MK noteikumiem Nr.365 no 23.08.2003. „Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to kompostu izmantošanu, monitoringu un kontroli”.
31. LR MK 22.01.2002. noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.
32. LR MK 19.10.2004. noteikumos Nr.857 „Noteikumi par ūdens resursu apzināšanas kārtību un kvalitātes kritērijiem”.
33. LR MK 19.10.2004. noteikumos Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu, kvalitātes kritērijiem un antropogēno noslodžu noteikšanas kārtību”.
34. LR 12.09.2002. likums „Ūdens apsaimniekošanas likums” ar grozījumiem uz 01.02.2005..

TERMINU UN JĒDZIENU SKAIDROJUMS

Šajā nodaļā definētas, kā arī dots svarīgāko pielietoto jēdzienu skaidrojums (slīpajā rakstā jēdzienu definīcijas, kas minētas likumdošanā).

1. **Apbūve** – noteiktā teritorijā izvietotu ēku un būvju kopums. (BL) tādu plānotu, izmantotu vai nodomātu ēku un citu būvju, inženierkomunikāciju un teritorijas labiekārtojuma kopums, kur ēkas ir primārais elements.

2. **Apbūves noteikumi** – pašvaldības pieņemti saistošo noteikumu daļa – būvnoteikumi, kas juridiski nodrošina un aizsargā fizisko un juridisko personu nekustamā īpašuma izmantošanas un būvniecības tiesības, nosakot konkrētas prasības zemesgabaliem un ar tiem saistītiem nekustamiem īpašumiem.

3. **Apbūves teritorija** – teritorija, kas teritorijas plānojumā noteikta apbūvei.

4. **Apstādījumi** – visas ar augiem apaudzētas un koptas dabas pamatnes teritorijas, kur neiegūst produkciju, bet kas ietver parku, dārzu, mežaparku, skvēru, kapsētas, dzelzceļu un ceļu nogāzes un kas ir brīvi pieejami sabiedrībai, un var ietvert ar rekreāciju saistītas ēkas un citas būves.

5. **Atļautā izmantošana** – zemes, ēkas un būves vai tās daļas izmantošana, kas plānota, izmantota vai nodomāta saskaņā ar teritorijas plānojumu.

6. **Būtisks piesārņojums** – valsts kompetentu iestāžu noteikta jebkādas kaitīgas vielas maksimāla koncentrācija gaisā, augsnē vai ūdenī, ko aizliegts pārsniegt vispār vai kādā konkrētā teritorijā.

7. **Būve** – būvniecības procesā radies ar zemi saistīts veidojums, kam ir noteikta funkcija (BL); – arhitektonisks, tehnisks vai konstruktīvs virszemes, pazemes vai zemūdens darinājums, to kopums, kā arī attiecīgās ar tām saistītās tehniskās iekārtas.

8. **Būvniecība** – visu veidu būvju projektēšana un būvdarbi. (BL)

9. **Būvobjekts** – jaunbūve, kā arī renovējama, rekonstrējama, vai remontējama ēka, vai cita būve, vai ēku un citu būvju kopums ar tam piederošo teritoriju, palīgbūvēm un būviekārtām. (VBN)

10. **Darījumu objekts** – nozīmē izmantošanu, kas ietver banku, apdrošināšanas sabiedrību, viesnīcu, biroju, moteli, kantori, gadatirgu, izstāžu, kongresu un konferenču centru, kā arī citu komerciāla rakstura iestādi, bet neietver nekādu ražošanu vai vairumtirdzniecību.

11. **Dabas pamatnes teritorijas** – kopējs nosaukums mežu, parku, skvēru, upju atteku, pļavu, purvu un upju, citu ūdenstilpju un pārmitrām teritorijām, kur izbūvēm ir pakārtota nozīme.

12. **Iedzīvotāju dabiskais pieaugums** Iedzīvotāju dabiskais pieaugums ir starpība starp attiecīgajā laika periodā dzimušo un mirušo skaitu. (LCSP)

(<http://data.csb.lv/pxweb2004/Database/gadagramata/04.%20Iedz%EEvot%E2ji/04-00.htm>)

13. **Daudzstāvu daudzdzīvokļu māja** – 4 un vairāk stāvu (neskaitot pagrabu) dzīvojamā māja vai tās daļa, kas plānota, izmantota vai nodomāta dzīvokļiem ar kopīgu ieeju no zemes līmeņa, un, kur iedzīvotājiem ir tiesības kopīgi lietot priekšelpas, kāpnes, palīgtelpas, kas neatrodas dzīvoklī, un pagalmus.

14. **Degvielas uzpildes stacija** – nozīmē izmantošanu, kas ietver degvielas (arī gāzes), eļļas un smērvielu pārdošanu, kā arī tirdzniecības un pakalpojumu objektu automašīnu mazgāšanu kā palīgizmantošanas. Degvielas stacijas izvietojuma iespēju ielas sarkanajās līnijās vai ceļa piederības joslā pamato ar detālplānojumu.

15. **Detālplānojums** – pagasta teritorijas teritoriālplānojums, kas detalizē teritorijas plānojumu, nosakot robežas un prasības katrai parcelei vai zemesgabalam. Pilsētu detālplānojumi detalizē zemesgabalu sadalīšanu un to robežu pārkārtošanu.

16. **Drošības aizsargjosla** – teritorija, kas noteikta kā josla ap paaugstināta riska objektiem. To galvenais uzdevums ir nodrošināt šo objektu, kā arī vides un cilvēku drošību gan to ekspluatācijas laikā, gan iespējamo avāriju gadījumā.

17. **Dzelzceļš** – nozīmē izmantošanu, kas dzelzceļa darbības nodrošināšanu, arī pieturvietas, preču stacijas un šķirotavas.
18. **Ēka** – atsevišķs arhitektonisks, konstruktīvs vai tehnisks virszemes, arī daļēji pazemes darinājums.
19. **Ekspluatācijas aizsargjosla** – teritorija, kas noteikta kā josla gar transporta, sakaru un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina šo komunikāciju un objektu efektīvu un drošu ekspluatāciju un attīstības iespēju.
20. **Ģenerālpilāns** – visa pagasta vai pilsētas teritoriālpilānojums. (VBN) Parasti plāns, kas izstrādāts padomju gados un LR līdz 1998.gadam ar nosaukumu ģenerālpilāns, šobrīd analogs teritorijas pilānojums.
21. **Ģimenes dārziņš** – teritorija, kur uz nomas līgumā noteiktu termiņu atļauta sakņu dārza ierīkošana ģimenes vajadzībām bez pagaidu būvēm (inventāra noliktavām).
22. **Ģimenes māja** – apbūves veids, kas ietver sevī dzīvojamo māju (savrupmāju) (1-2 ģimenēm) ar vai bez saimniecības ēkām un inženierbūvēm, kuru būvē par personīgiem līdzekļiem.
23. **Iela** – zeme un būve vai tās daļa izbūves teritorijā, kas plānota, izmantota vai nodomāta pilsētas apkalpošanai un vietējās satiksmes pievadišanai valsts ceļiem. Pilsētas iela ietver teritoriju ielu sarkanajās līnijās un krustojumus ar vietējām ielām un piebrauktuvēm, bet neietver krustojumus ar valsts augstāks kategorijas ceļiem un automaģistrālēm.
24. **Inženierkomunikāciju** – ierīce, aprīkojums vai ierīču un aprīkojumu kopums, kas paredzēts būves apgādei ar izejvielām, sakariem, energoresursiem un citiem resursiem. (BL)
25. **Lauksaimnieciska lietošana** – zemes apstrāde, lai ražotu pārtikas produktus, bet neietver lopkopības fermu.
26. **Mehāniskā kustība**-ekonomiski aktīvo iedzīvotāju mehānisko pieaugumu aprēķina kā starpību starp mehāniskā papildinājuma un mehāniskā samazinājuma lielumiem. (Z.Groša Sociālo procesu analīze, Latvijas Valsts universitāte Rīga 1996. 48.lpp.)
27. **Mehāniskais pieaugums** - ekonomiski aktīvo iedzīvotāju mehāniskā kustība veidojas no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju mehāniskā papildinājuma un mehāniskā samazinājuma. (Z.Groša Sociālo procesu analīze, Latvijas Valsts universitāte Rīga 1996. 48.lpp.)
28. **Mežaparks** – paliela, vienota, cilvēku izmainīta meža teritorija, kuru intensīvi izmanto dažādiem atpūtas veidiem, kurai nepieciešama mākslīga dabiskās vides uzturēšana un augsts labiekārtojuma līmenis, vienlaikus saglabājot mežu vizuālo dabiskumu.
29. **Mežs** – dabiski veidojusies, galvenokārt ar kokaugiem apaugusi teritorija, kurā pašatjaunošanās procesi notiek dabiski, sabiedrībai pieejama, ar kokiem apaugusi liela zemes teritorija (0,5 ha)
30. **Noliktava** – nozīmē izmantošanu, kas ietver materiālu, vielu, lietu un preču uzkrāšanu, glabāšanu un saglabāšanu (saldēšanu)
31. **Savrupmāja** – brīvstāvoša vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja uz dabā reāli atdalīta atsevišķa nekustamā īpašuma zemes gabala ar pilsētā noteiktu minimālo zemes gabala platību.
32. **Sociālās aprūpes objekts** – nozīmē izmantošanu, kas ietver iedzīvotāju sociālo aprūpi, arī sociālās aprūpes centru, internātu, pansionātu, invalīdu namu vai citu iestādi šiem vai līdzīgiem nolūkiem.
33. **Ūdenstece** – dabīga vai mākslīga (upe, grāvis, strauts) gultne ar plūstošu ūdens straumi, kas rodas kādā apvidū zemes virsmas slīpuma dēļ.
34. **Vides pieejamība** – iespēja cilvēkiem ar kustību un redzes vai dzirdes traucējumiem pārvietoties vidē atbilstoši plānotai apbūves funkcijai.(BL)

PAMATPRINCIPI

Plānojumu izstrādājot, ņemti vērā teritorijas zemes ierīcības materiāli, kuri izvērtēti, balstoties uz izmaiņām, ko radījušas zemes reforma un zemes izmantošanas politika valstī kopumā un pašvaldībā. Plānojuma procesā notikusi sadarbība pašvaldībai ar sabiedrību un kaimiņu pašvaldību, sniedzot risinājumus iespējami kvalitatīvākas dzīves nodrošināšanai, dažādu attīstības projektu un pasākumu saskaņotībai.

Olaines pilsētas teritorijas plānojums izstrādāts, balstoties uz vairākiem teritorijas attīstības pamatprincipiem:

Pēctecības princips - pilsētas teritorijas plānojums izstrādāts ņemot vērā teritorijas zemes ierīcības materiālus. Materiāli tika izvērtēti, balstoties uz izmaiņām, ko radījušas zemes reforma un zemes izmantošanas politika valstī kopumā un pilsētā.

Kopsakarības princips - Olaines pilsētas teritorijas plānojuma mērķis ir veicināt priekšrocību izmantošanu pilsētas attīstībā, optimāli izmantot teritorijas attīstības resursu potenciālu, radīt labvēlīgus apstākļus pilsētas iedzīvotāju darbam un dzīvei.

Atklātuma un sabiedrības līdzdalības princips - Olaines pilsētas iedzīvotāji, sākot ar plānojuma procesa uzsākšanu un beidzot ar pilsētas domes lēmumu par teritorijas plānojuma stāšanos spēkā, tika iesaistīti teritorijas plānojuma izstrādes procesā. Informācija par Olaines pilsētas iedzīvotāju vēlmēm un interesēm tika iegūta iedzīvotāju aptaujā. Izstrādājot teritorijas plānojumu, iedzīvotāji un eksperti piedalījās rīkotajās sapulcēs. Par darbu pie pilsētas attīstības iedzīvotāji tika informēti arī ar laikrakstu palīdzību.

Ilgspējīgas attīstības princips - pašvaldības attīstības politikai jābūt ilglaicīgai. Ilgspējīgas attīstības princips, paredz nodrošināt nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Partnerības princips - pašvaldības attīstības politika jārealizē kopā ar uzņēmējiem, iedzīvotājiem, nevalstiskajām organizācijām un valsts institūcijām.

Identitātes princips - pašvaldības attīstības politikai jāveicina nelabvēlīgo atšķirību novēršana, vienlaikus saglabājot un vairojot teritorijas dabai un kultūrvidēi raksturīgās īpatnības.

Līdzdalības princips - nodrošina individu, pašvaldības, uzņēmumu un valsts institūciju līdzdalību.

Daudzveidības princips - paredz daudzveidības saglabāšanu un attīstīšanu saimnieciskajā darbībā, kultūrvidē.

Programmēšanas princips - attīstības atbalsta pasākumus īsteno, pamatojoties uz nacionālā līmenī, plānošanas reģionu, rajonu līmenī izstrādātajiem attīstības plānošanas dokumentiem, kas nosaka attīstības prioritātes un atbalsta pasākumu kopumu.

1.TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PRIEKŠNOTEIKUMI

1.1.NOSACĪJUMI TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDĀŠANAI

1.1.1.NACIONĀLAIS PLĀNOJUMS

Laikraksta "Latvijas Vēstnesis" 07.04.2005 Nr. 55 (3213) publicēts "Pārskats par Nacionālā plānojuma izstrādi un ievērošanu 2004. gadā", ko sniegusi Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (turpmāk - ministrija) saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 10.panta pirmo daļu un Ministru kabineta noteikumu Nr.515 "Nacionālā plānojuma noteikumi" 19.3.apakšpunktu. Laika posmā, kad tika veikta Olaines pilsētas teritorijas plānojuma izstrāde, nav spēkā esoša Nacionālā plānojuma kopumā. Plānojuma izstrāde ir uzsākta un sagatavotas atsevišķas plānojuma sadaļas, kā arī sagatavots dokuments "Pārskats par valsts teritorijas izmantošanu. Kopsavilkums".

Pašreiz Latvijā nav precīzi formulētas valsts intereses teritorijas izmantošanā, tās tieši un netieši regulē virkne savā starpā nesaistītu normatīvo aktu. Valsts intereses teritorijā noteiktas tikai atsevišķos gadījumos, tās ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, valsts nozīmes kultūras pieminekļi, valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes, brīvās ekonomiskās zonas, u.tml. Šīs teritoriālās intereses parasti tiek realizētas izolēti no citu nozaru un pārvaldes līmeņu interesēm. (*Pārskats par valsts teritorijas izmantošanu. Kopsavilkums. VARAM 2001. g. 6. lpp.*)

Vides kvalitāte ir uzskatāma par priekšnosacījumu cilvēka saimnieciskajai darbībai, veselībai, atpūtai un biotopu pastāvēšanai. Nacionālā un reģionālā mērogā gaisa kvalitāti nosaka pārrobežu pārnese, kas tiek novērota integrālā monitoringa stacijās un bioindikācijas pētījumos. Vietējā līmenī Olaine ir viena no pilsētām, kurā novērojams paaugstināts daudzveidīgs piesārņojums, ko galvenokārt izraisa transports (gar galvenajiem valsts ceļiem), enerģijas un siltuma ražošana (īpaši katlu mājas ar cieto kurināmo), rūpniecības uzņēmumi, fotoķīmiskie procesi.

Dzeramā ūdens kvalitāte nozīmīgi ietekmē cilvēku veselību, tas atstāj iespaidu uz teritorijas attīstību. Latvijā nav novērots reģionāla mēroga pazemes ūdeņu piesārņojums, bet konstatēti vairāk par 1000 punktvēda piesārņojumu. Kā vienu no šādiem

bīstamākiem piesārņojumiem ir Olaines rūpniecisko atkritumu glabātava (atrodas Olaines pagastā).

Nacionālā mērogā Latviju nevar uzskatīt par vides kvalitātes problēmteritoriju, tomēr šādas problēmas pastāv reģionālajā un vietējā līmenī. Viena no šādiem *karstajiem punktiem* Latvijā ir Olaine. (*Pārskats par valsts teritorijas izmantošanu. Kopsavilkums. VARAM 2001. g. 36.-37. lpp.*)

Rūpniecības attīstības iespējas Latvijas teritorijā galvenokārt kopumā nosaka pieejamās izejvielas, darbaspēka resursi un valsts ģeogrāfiskais novietojums. Rūpnieciskā ražošana līdz šim galvenokārt pamatojās uz padomju laikā izveidotām struktūrām, un tās restrukturizācijas gaita un rezultāti dažādos Latvijas administratīvajos rajonos ir atšķirīgi. Lielākā daļa investīciju koncentrējas Rīgā un Rīgas rajonā, kur Olaine ir viens no ražošanas monofunkcionāliem centriem ar vairāku nozaru ražošanas objektiem, kas nodrošina daudzveidīgas produkcijas ražošanu un plašas nodarbinātības iespējas. (*Pārskats par valsts teritorijas izmantošanu. Kopsavilkums. VARAM 2001. g. 42.-43. lpp.*)

Komentārs par „Pārskatā par valsts teritorijas izmantošanu” minētajiem faktiem. Pārskats sagatavots 2001. gadā un pašreiz Olaines pilsētā notikušas izmaiņas. Olaines pilsētā jaunajās siltumapgādes iekārtās izmanto dabas gāzi kā kurināmo un atmosfēras piesārņojums 2002. -2004. gadam neuzrāda normatīvu pārsniegšanu. Olaines rūpniecisko atkritumu glabātava un atkritumu izgāztuvju problēma tiek risināta Olaines pagasta ietvaros – teritorijā, kur tās atrodas.

Olaines pilsētā 2002. gadā uzbūvēta Bīstamo atkritumu dedzinātava. Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izveide ir nozīmīgs posms Latvijas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanā, kas dos iespēju ievērojami uzlabot šo atkritumu utilizācijas iespējas Latvijā un būtu uzskatāms par nacionālas nozīmes objektu. Olaines pilsētā atrodas arī valsts nozīmes pārvaldes iestādes.

1.1.2. REĢIONA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

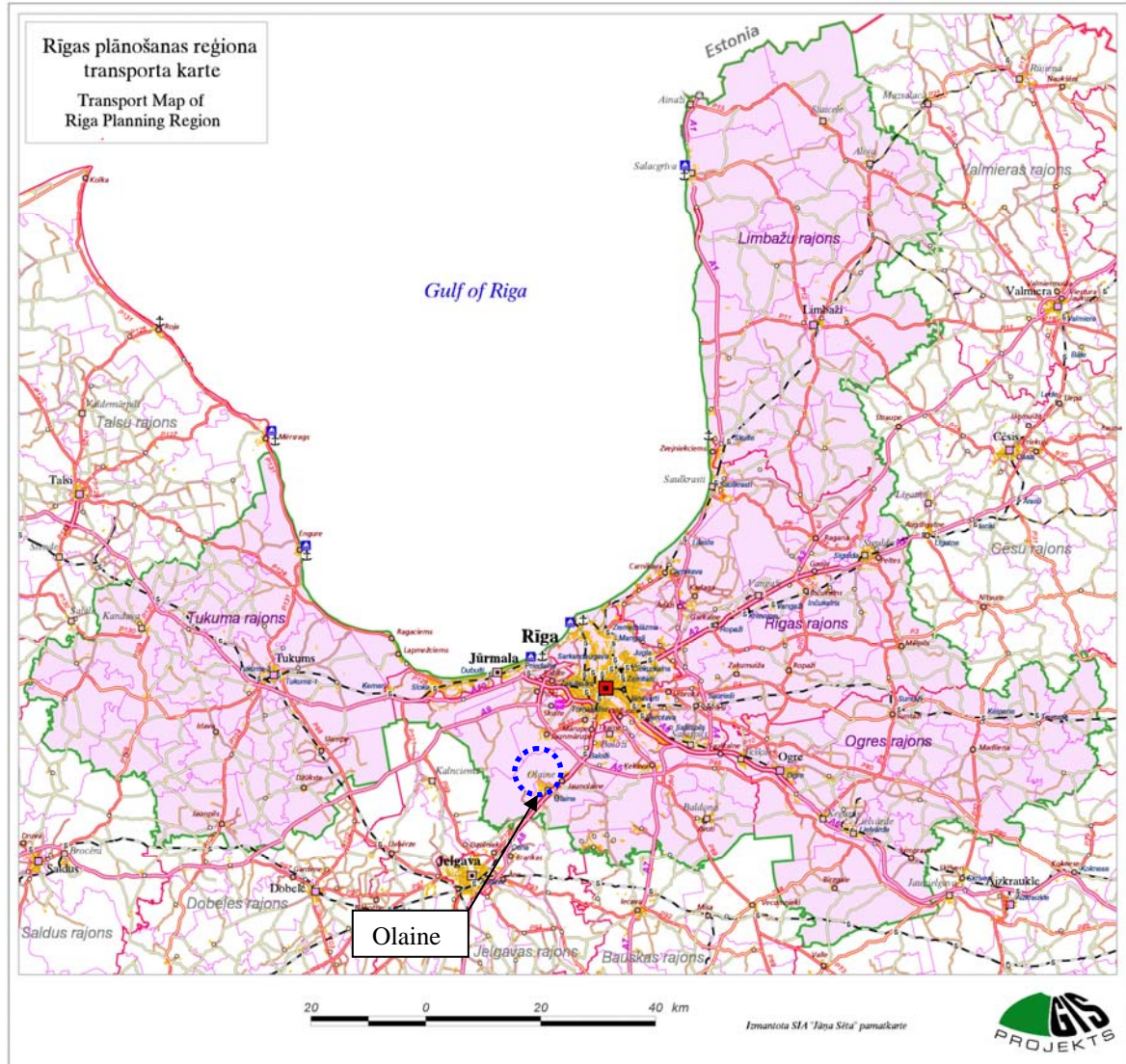
Pilsētas attīstība nav izolēta, atrauta to no Latvijas valsts un Rīgas reģiona kopīgās attīstības un to savstarpējās mijiedarbības.

Olaines pilsēta atrodas Rīgas plānošanas reģionā un pilsētas attīstība iekļaujas kopējā Rīgas reģiona attīstības tendencēs: galvenokārt ekonomiskajā jomā, kā arī apdzīvotuma struktūras un iedzīvotāju attīstības procesos.

OLAINES PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS

I.daļa PASKAIDROJUMA RAKSTS

Rīgas reģions ir reģions ar ļoti izdevīgu ģeogrāfisko novietni. Tas atrodas Baltijas valstu vidū, pie jūras un ērtu pieeju Krievijas un citu NVS valstu resursu un patēriņa tirgiem. Rīgas reģions atrodas Rietumeiropas un Austrumeiropas, Ziemeļu un Dienvidu tranzīta, preču un finansu plūsmu ietekmes zonā, kas rada labvēlīgus priekšnoteikumus reģiona attīstībai.

Apzīmējumi / Legend:

autostrādes / highways	funkcionējošie dzelzceļi / functional railways	apbūve / buildings
galvenie autoceļi / main roads	nefunkcionējošie dzelzceļi / non-functional railways	galvaspilsēta / the Capital city
1. šķiras autoceļi ar melno segumu / 1st grade roads with black surfacing	lidostas / airports	republikas pilsētas / republic cities
1. šķiras autoceļi ar grants segumu / 1st grade roads with gravel surfacing	ostas / ports	rajonu centri / district centres
2. šķiras autoceļi ar melno segumu / 2nd grade roads with black surfacing	jahtu ostas / yacht ports	pārējās pilsētas / other towns
2. šķiras autoceļi ar grants segumu / 2nd grade roads with gravel surfacing	robežkontroles punkti / cross-border points	lielieciņi / big villages
pārējie autoceļi ar melno segumu / other roads with black surfacing	dzelzceļa stacijas ar pasažieru satiksmi / railway stations with passengers traffic	ciemi / villages
pārējie autoceļi ar grants segumu / other roads with gravel surfacing	dzelzceļa stacijas bez pasažieru satiksmes / railway stations without passengers traffic	Latvijas Republikas robeža / Border of Latvia
galvenās ielas / main roads	<i>Kamari</i>	rajonu robežas / district borders
	S	pašvaldību robežas / municipality borders
	S	plānošanas reģionu robežas / borders of planning regions

Rīgas reģiona teritoriju veido Rīga, Jūrmala un Rīgas rajons ar 7 pilsētām un 17 pagastiem. Rīgas reģiona teritorija aizņem 5% vai 3466 km² no kopējās Latvijas teritorijas.

Apdzīvoto vietu sistēma reģionā vēsturiski ir izveidojusies monocentriska. Pēdējā laikā jau iezīmējas tendence, ka iedzīvotāji maina dzīves vietu uz mazāk noslogotiem rajoniem ārpus pilsētas robežām, veidojot ārpus galvaspilsētas "naktsmītņu" rajonus. Perspektīvā sagaidāma dzīvojamās apbūves ekspansija Pierīgā. Reģionā ir raksturīgs liels sezonas mājokļu īpatsvars un tajos pieaug pastāvīgo iedzīvotāju skaits.

Rīgas reģionā Rīgas pilsēta pilda ražošanas, komunikāciju un pakalpojuma centra lomu, radot darba vietas reģiona iedzīvotājiem. Reģionā ir izteikta svārstu migrācija (uz darbu, no darba galvenokārt Rīgā).

Liela daļa reģiona iedzīvotāju strādā Rīgā. Reģionā ir samērā izglītots un kvalificēts darbspēks, kas varētu nodrošināt daudzpusīgas rūpniecības un apkalpojošā sektora attīstības iespējas, ārzemju uzņēmumu ieinteresētību investēt. (*Rīgas reģiona attīstības stratēģija. Projekts. 1999.*)

Rīgas reģionam, pagasta teritorijas plānojuma izstrādes laikā, nav spēkā esoša teritorijas plānojuma, kura nosacījumi jāievēro Olaines pilsētas teritorijas plānojumā.

Olaines pilsētai svarīgi un tā teritoriju ietekmē sekojoši reģiona attīstības nosacījumi :

„Reģiona mežiem piemīt liela bioloģiskā daudzveidība. Meži ir neatņemama ainavas sastāvdaļa, un ar savu daudzveidīgo ekoloģisko, sociālekonomisko un kultūrvēsturisko vērtību ir viena no lielākajām reģiona dabas bagātībām. Mežu teritorijas ir nozīmīgs rekreācijas potenciāls ogošana, sēņošana, dabas un ekotūrisms”, „Meži ir viena no nozīmīgākajām Rīgas reģiona ekosistēmām. Pašreiz notiek mežu intensīva izmantošana, īpaši privātajos mežos, kas rada negatīvu ietekmi uz meža bioloģisko daudzveidību”, „47,4% jeb 4947,6 km² no reģiona teritorijas aizņem meži.” (*No darba materiāla Rīgas reģiona teritorijas plānojumam 2004.g. sept.*)

Olaines pilsēta ir ieinteresēta meža aizsargjoslas saglabāšanā ap pilsētu Olaines pagastā, kas ir īpaši svarīgi pilsētai ar attīstītu rūpniecību.

2004.gadā tieka izstrādāta Rīgas reģiona attīstības programma. Programma ir apstiprināta 2005. gada janvārī.

Reģiona attīstības programmā noteikta reģiona vīzija – „Latvijas attīstības virzītājs, konkurētspējīgs Eiropas mēroga metropoles reģions ar visā teritorijā līdzvērtīgu augstu dzīves kvalitāti, ar pievilcīgu vidi uzņēmējdarbībai un investīcijām, ar līdzsvarotu policentrisku telpisko struktūru”. Noteikti atbilstoši 5 mērķi. Piektais mērķis ir „Augstas kvalitātes dzīves vide” ar rīcības virzienu uz pilsētvides kvalitātes uzlabošanu, efektīvas

enerģijas un vides infrastruktūras attīstība. (*Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011. gadam. II un III daļa 2004. dec.6.lpp., sk. www.rigaregion.lv*)

1.1.3.RAJONA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

(Sadaļā izmantoti citāti, kādi tie ietverti Rīgas rajona teritorijas plānojumā līdz 2003.gadam ar grozījumiem, kas apstiprināts 2001. gada 21. novembrī, un rajona padomes saistošajos noteikumos Nr.1.)

Rīgas rajona pašvaldības, kopā ar Rīgas un Jūrmalas pilsētām, savā attīstībā ir savstarpēji saistītas vienotā saimnieciski ģeogrāfiskā telpā. Olaines pilsētas attīstība ļoti būtiski un noteiktos ietvaros saistīta ar Rīgas rajona attīstības virzieniem, ņemot vērā, ka Rīgas rajonam ir spēkā esoši teritorijas attīstības plāns un teritorijas plānojums.

Rīgas rajona plānojumā jārisina jautājumi, kas nav atrisināmi vienas pašvaldības ietvaros, bet saistīti ar vairākām pašvaldībām.

Ģeogrāfiski Rīgas rajons ir Rīgas reģiona (metropoles reģiona) sastāvdaļa. Tāpēc rajona teritorijas attīstību nevar plānot izolēti no Rīgas reģiona un no Baltijas jūras baseina valstu reģiona un tam pakārtoto teritoriju (subreģionu) kopējās attīstības, kā arī neievērojot to savstarpējo mijiedarbību, sasniedzamību un konkurētspēju. Kopumā Rīgas rajona un visa Rīgas reģiona, tāpat kā jebkura cita Eiropas metropoļu reģiona attīstību, ietekmē globalizācija, augstu tehnoloģiju attīstības iespēju izmantošana un vides aizsardzības jautājumi (*Rīgas rajona teritorijas plānojums līdz 2003.gadam*).

Rīgas rajons attīstās kā Rīgas reģiona sastāvdaļa vienotā un harmoniskā sistēmā, atbilstoši tās lomai valsts un starptautiskajā mērogā un līdzsvarā starp ekonomisko attīstību un vidi, ievērojot rajona iedzīvotāju garīgo un sociālo vajadzību apmierināšanu.

Rajona attīstībai ir vairāki priekšnosacījumi:

- Rīgas rajonā ir samērā labi attīstīta transporta, atpūtas un tūrisma infrastruktūra;
- rajona iedzīvotājiem raksturīgs augsts izglītības un kultūras līmenis. Nodarbinātību nodrošina Rīgas pilsētas tuvums un mazā un vidējā biznesa pakāpeniska attīstība rajona teritorijā;
- rajonā ir ievērojams kultūrvēsturiskais mantojums un dabas resursi.

Būtiski ir Rīgas rajona attīstības mērķi, kas risināmi rajona funkciju ietvaros un jautājumos, kas skar arī kaimiņu pašvaldību attīstību:

- 1) izveidot Rīgas rajonu kā harmonisku attīstītu un ekonomiski patstāvīgu administratīvu vienību Rīgas reģiona, Latvijas un starptautiskajā pašvaldību kopienā,
- 2) izveidot rajonā kvalitatīvu un mūsdienīgu izglītības sistēmu,

3) sekmēt rajona pieaugušo iedzīvotāju profesionālo, ekonomisko un ekoloģisko izglītošanu; pilnveidot sabiedrības morāli un attieksmi pret garīgām vērtībām,

4) veicināt dabas vērtību saglabāšanu, videi labvēlīgas sociālās un ekonomiskās attīstības politikas ievērošanu un ekonomisko attīstību,

5) nodrošināt regulārus un kvalitatīvus sabiedriskās satiksmes pakalpojumus; veicināt transporta infrastruktūras attīstību rajona teritorijā,

6) veicināt inženiertehniskās infrastruktūras attīstību rajonā,

7) līdzdarboties kvalitatīvu primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas un veselības iestāžu pieejamības nodrošināšanā rajona iedzīvotājiem,

8) atbalstīt zinātņu ietīlpiņu un konkurētspējīgu ražotņu izveidošanu un izvietojumu rajonā, kas balstās uz vietējā darbaspēka un izejvielu izmantošanu, ekoloģiski tīru tehnoloģiju pielietošanu un vides aizsardzības prasību ievērošanu,

9) līdzdarboties un piedalīties visu rajona teritoriju aptverošas civilās aizsardzības sistēmas izveidošanā, efektīvas operatīvās darbības nodrošināšanā.

Rajona padomes programmatiskie sociālās un ekonomiskās attīstības vidējā termiņa mērķi un uzdevumi ir noformulēti 27.12.2000. pieņemtajā dokumentā "Rīgas rajona teritorijas attīstības programma (2000. – 2005.)".

1.1.3.1. IEDZĪVOTĀJI UN APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA RAJONĀ

Pēdējos gados (salīdzinājumā ar 1991. gadu) iedzīvotāju skaits Rīgas rajonā migrācijas, nelielas dzimstības un dabīgās novecošanas dēļ ir samazinājies (1991.gadā šis skaits bija 152076; 1993.gadā – 149179; 1996. – 144837).

1. tabula

Rīgas rajona pilsētu un pagastu iedzīvotāju skaits un galvenie demogrāfiskie rādītāji

Administratīvās teritorijas nosaukums	Iedzīvotāju skaits 01.01.2000.	Demogrāfiskie rādītāji 1999. gadā							
		Dzimuši	Mirši	Dabiskais pieaugums	Reģistrētās laulības	Šķirtas laulības	Imigrācija	Emigrācija	Migrācijas saldo
Rajona kopā	147297	1182	1701	-525	651	318	4246	2545	1701
Olaine	12970	117	122	-5	67	44	254	247	7
Īpatsvars rajonā %	8,8 %	9,9 %	7,2%		9,7%	13,8 %	6,0%	9,7%	

(Rīgas rajona teritorijas plānojums līdz 2003.gadam)

Šajā laika periodā ir mainījies arī iedzīvotāju etniskais sastāvs. 1994. gada sākumā rajonā bija 60,9% latviešu un 39,1% cittautiešu; 1996. gada sākumā – 62,1% latviešu un 37,9% cittautiešu, bet 2000. gada sākumā – 63,7% latviešu un 36,3% cittautiešu.

Plānošanas vajadzībām pašreiz ir pieņemts, ka Rīgas rajona iedzīvotāju kopējais skaits 2003. gadā būs 148700 (*2003. gadā bija 145962 iedz. pēc LCSP datiem, <http://data.csb.lv/pxweb2004/Dialog/Saveshow.asp>*), bet 2006. gadā – 152100 (minimālais variants) (*2004. gadā bija 150094 iedz. pēc LCSP datiem, <http://data.csb.lv/pxweb2004/Dialog/Saveshow.asp>*). Rīgas pilsēta ir pieņēmusi, ka Rīgā 2005. gadā būs 790 tūkst. iedzīvotāju.

Pilsētu klasifikācijai par pamatā ir ņemti divi galvenie aspekti – lielums (iedzīvotāju skaits) un funkcionālais tips. Pēc lieluma Latvijas pilsētas var sagrupēt 4 pamatgrupās – lielpilsētas, novadu lielpilsētās, vidēji lielajās pilsētās un mazpilsētās. Pēc funkcionālā tipa – polifunkcionālās un monofunkcionālās.

Rīgas rajonā pie vidēji lielajām jāpieskaita – Olaine.

Tāpat kā visā Rīgas reģionā arī Rīgas rajonā ir neparasti zems iedzīvotāju nodrošinājums ar dzīvojamo fondu (Rīgas rajonā - 18, 5 m² /iedz., Rīgā -20,2 m² /iedz.), kas iezīmē objektīvu pieprasījumu pēc ekonomiskās situācijas stabilizācijas un sekmīgas attīstības apstākļos, salīdzinot - 1987. gadā Vācijā bija -36, 5 m² /iedz. un Berlīnē – 33,9m²/iedz.

Ja pieņem to par tendenci, tad **tuvākajos 12 gados dzīvojamā fonda kopējās platības rādītājiem jāsasniedz 32 m² /iedz.**

Šie skaitļi norāda uz nepieciešamību pēc ~ 50 km² teritorijas, kuru jāizvieto pareizi veidotā un plānotā apdzīvojuma struktūrā Rīgas rajonā. (*Rīgas rajona teritorijas plānojums līdz 2003.gadam*)

1.1.3.2. RĪGAS REĢIONA APDZĪVOJUMA STRUKTŪRAS HIERARHISKAIS ATTĪSTĪBAS MODELIS

Rīga - metropoles funkcijas – valsts, reģiona un rajona administratīvais centrs, ekonomiskais centrs, zinātnes, kultūras, izglītības, tūrisma, sporta, tirdzniecības, izstāžu un gadatirgu centri; mājokļa funkcijas (neizstumjot tās no centriem); darba vietas.

Pierīga - ar Rīgu tieši saistītā telpa: Jūrmala un Rīgas rajona pagastu teritorijas, kurām ir izteikta saistība ar Rīgu. Rīgas papildināšanas un atslogošanas funkcijas un vietējie attīstības uzdevumi. Brīvo telpu nodrošināšana un ilglaicīga uzturēšana (dabas resursu nodrošināšana dzīves kvalitātei).

Pierīgas attīstības centri - kuri ir nepieciešami, to funkciju uzņemšanai, kas prasa zināmu koncentrāciju (**Olaine**, Baloži, Salaspils, Vangaži, Saulkrasti). (*Rīgas rajona teritorijas plānojums līdz 2003.gadam*)

1.1.3.3. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRAS ATTĪSTĪBA RĪGAS RAJONĀ

Turpmāk, izstrādājot vietējo pašvaldību attīstības programmas un teritorijas plānojumus (attīstības plānus), nepieciešams izvērtēt un izmantot apdzīvojuma struktūras attīstības modeļa prognozēto potenciālu, paredzot apdzīvojuma struktūras tālāku detalizāciju.

Apdzīvojuma struktūra rajonā jābalsta uz apbūves mūsdienu attīstības tendencēm, savienojot tās ar vietējās situācijas diktētām iespējām. Vienlaicīgi vajadzētu izvairīties no negatīvām parādībām, kas vērojamas mūsu valsts un citu valstu iepriekšējo gadu pieredzē atbilstošos attīstības posmos.

Apdzīvojuma struktūra nav tikai centru attīstība. Pēc savas būtības tā ir sistēma ar saviem struktūras elementiem un funkcionālām saitēm. Būtiska nozīme šeit ir transportam. Pieaugot automobilizācijas līmenim, tāpat ir jāpieaug arī labiekārtotu vietējo ceļu tīkla blīvumam un jāpalielina ievadu skaits Rīgā. Tāpat reģionā jāveido ātrgaitas ceļu tīkls, nodalot to no esošā, kam paliks vietējā nozīme. Dublēto ceļu apkopes zonā sagaidāma intensīvāka urbanizācija. Šī problēma Rīgas rajonam jārisina kopīgi ar Rīgu un citu rajonu pašvaldībām. Jāattīsta arī vietējais ceļu tīkls.

Jāpieņem, ka transporta līdzekļu skaita un plūsmu palielināšanās (faktiski dubultošanās) ir viena no noteiktākajām prognozēm, kas radīs nepieciešamību būvēt jaunus ceļus. Tāpēc zemes izmantošanas plānos jāparedz ceļiem nepieciešamās teritorijas, arī turpmākās izpētes teritoriju veidā, kā rezervācijas tālākam laika periodam.

Jārada noteikumi un citi instrumenti, kas būtu pietiekoši efektīvi, lai novērstu lielu vienlaidu apbūves masīvu veidošanos Pierīgā, un tajā pašā laikā, veicinātu ainavas mozaikveida saglabāšanos un spētu aizsargāt piepilsētas zaļo joslu kā ilglaicīgu sistēmu.
(Rīgas rajona teritorijas plānojums līdz 2003.gadam)

Rīgas rajona padome iesaka:

- Rīgas rajona vietējo pašvaldību teritoriju plānojumos apdzīvojuma struktūru plānot kā daudzcentru metropoles reģiona sastāvdaļu.
- Rajona un vietējo pašvaldību teritoriju attīstības plānos iestrādāt mozaikveida apdzīvojuma struktūru ar zaļās joslas nodalījumu (dabas pamatnes) saglabāšanu.
- Apbūves teritoriju aprēķinā pašvaldību teritoriju plānojumos par pamatu ņemt 32 m² uz vienu iedzīvotāju dzīvojamā fonda kopējās platības.
- Plānot reģiona līmenī (kopā ar Rīgas pilsētu) ievadu skaitu palielināšanu Rīgā.
- Reģionā izveidot no vietējiem ceļiem atdalītu ātrgaitas ceļu tīklu.
- Uzlabot un attīstīt vietējo ceļu tīklu, sakārtot plānošanas dokumentāciju starpceļu zonā urbanizēto teritoriju attīstībai.
- Vietējām pašvaldībām rezervēt teritorijas transporta infrastruktūras (ceļi, dzelzceļš) attīstībai perspektīvā.

1.1.3.4.EKONOMISKĀ ATTĪSTĪBA UN PAŠVALDĪBU REFORMA

Starp lielākajiem darba devējiem darba devēji rajonā ir arī lielākais medicīnisko preparātu ražošanas uzņēmums Baltijas valstīs a/s "Olainfarm", nozīmīgi rajonā ir arī uzņēmumi: plastmasas izstrādājumu rūpnīca "Europen Plastic Industries Inc", ķīmisko reaģentu, laku un krāsu ražošana SIA "Biolar" (*2002. gadā kopā ar SIA „Latbio”, SIA „Nitra” un izveidots SIA "Olaines ķīmiskā rūpnīca "BIOLARS"”* <http://www.biolars.lv/pub/lat/index.html>).

Rajonā ir labi priekšnosacījumi tūrisma attīstībai, augsts izglītības un zinātnes potenciāls.

Rīga un Pierīga (Salaspils, **Olaine**, Krimulda, Sigulda, Ulbroka) ir galvenais Latvijas zinātnes centrs. Pēc Latvijas zinātnes padomes uzskata (ieskatiem) prioritārās nozares Latvijā ir informācijas un komunikācijas, tehnoloģijas un programmēšana, organiskā ķīmija, farmācija, biomedicīna, biotehnoloģija, materiālzinātnes, meža un koksnes zinātnes. Iepriekš uzskaitītajiem tehnisko zinātņu virzieniem ir jāklūst par Rīgas rajona un visa reģiona tautsaimniecības dzinējspēku. Šeit ir nepieciešams gan valsts, gan privāto struktūru atbalsts. Ir jābūt skaidrībai, ka zinātni nedrīkst upurēt īslaicīgas "aizraušanās" dēļ ar tirgus ekonomiku. Rīgas rajons 1990-tajos gados zaudējis ievērojamu daļu intelektuālo resursu. Zinātniskās darbības jomas sašaurinās, zinātnieku skaits samazinās, bet palielinās zinātnieku vidējais vecums.

No inovatīvajām ražošanas nozarēm 90-to gadu otrajā pusē relatīvi strauji attīstās IT nozares – programmatūras ražošana un datoru komplektēšana, kā arī farmakoloģija. Šīs nozares ir spējīgas piesaistīt kapitālu, tajās attīstās mazie un vidējie uzņēmumi. Reģiona samērā bagātais IT sektora attīstības potenciāls vēl nav pilnībā apzināts un izmantots. Rīgas reģions ir vadošais Latvijā ciešāku saišu veidošanā starp pētniecību un ražošanu Reģiona darbojas 3 tehnoloģiskie centri, tajos strādā aptuveni 100 firmas. Minētie centri veicina firmu piedalīšanos starptautiskos projektos un palīdz tām atrast sadarbības partnerus ārvalstīs. Tomēr uz augstajām tehnoloģijām* un inovācijām orientētas ražošanas īpatsvars pašreiz vēl nav pietiekams, lai prognozētu strauju augsto tehnoloģiju/inovatīvo ražotņu īpatsvara strauju pieaugumu arī Rīgas rajona un reģiona tautsaimniecībā tuvākajos gados.

Ņemot vērā atsevišķu tautsaimniecības nozaru attīstības tendences un jau izveidojušos rūpniecības centrus, arī perspektīvē rajonā varētu pastāvēt un attīstīties vairāki šādi centri:

Olainē – ķīmiskā rūpniecība, farmācija, daudznozaru industriālais parks.

(Rīgas rajona teritorijas plānojums līdz 2003.gadam)

1.1.3.5. SPORTS

Rajona padome ierosina veicināt sporta laukumu un citu sporta būvju izvietojumu pie mācību iestādēm vai vietējiem kultūras centriem, lai sporta pasākumos tiktu iesaistīts pēc iespējas lielāks dažādu vecuma grupu iedzīvotāju skaits.

Lai Rīgas rajona skolās nodrošinātu mācību programmu izpildi sporta audzināšanā, ir nepieciešams uzcelt un nodot ekspluatācijā vairākas jaunas sporta būves, iegādāties inventāru un uzlabot sporta darba organizāciju (pēc 1999. gada datiem):

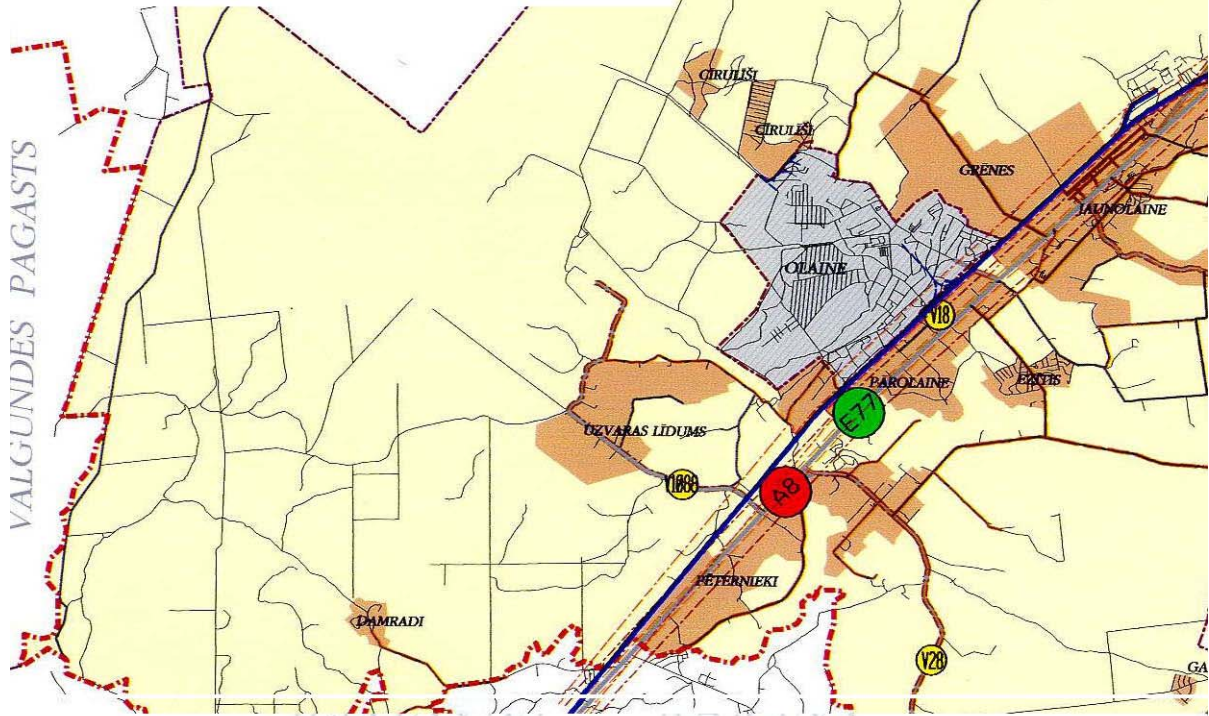
- 1) Olaines 1.vsk. (skolēnu skaits 641) - atjaunot stadionu, pieņemt darbā sporta audzināšanas darba organizatoru, iegādāties inventāru;
- 2) Olaines 2.vsk. (skolēnu skaits 1406) - peldbaseinu, pieņemt darbā sporta audzināšanas darba organizatoru, iegādāties inventāru.

(Rīgas rajona teritorijas plānojums līdz 2003.gadam)

1.1.3.6. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA UN INŽENIERAPGĀDE

Transports ir galvenais faktors veiksmīgas ekonomikas, drošas un veselīgas vides, augsta dzīves līmeņa nodrošinājumā. Attīstot transporta infrastruktūru, tiks dots būtisks atbalsts ekonomikas attīstībai un ilgtermiņa nodarbinātības nodrošināšanai.

OLAINES PILSETAI PIEGULOŠA TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

APZĪMĒJUMI:

	Valsts galvenie autoceļi		Ceļa aizsargjosla
	Valsts 2. šķiras autoceļi		Ceļa nodalījuma josla
	Pagasta ceļi		Dzelzceļš Rīga-Jelgava
	pārējie ceļi		sliežu ceļi uz kūdras purviem
	apdzīvoto vietu ielas		Dzelzceļa aizsargjosla

SIDRABENES PAC

Palielinoties lidostas "Rīga" starptautiskajai nozīmei pieaugs pasažieru plūsma un kravu apgrozījums. Tas viennozīmīgi ir saistīts ar lidostas teritorijas paplašināšanos, skrejceļa pagarināšanu, jaunu ēku un citu būvju nepieciešamību. Būs vajadzība attīstīt infrastruktūru ap lidostu (ceļi, darījumu centri u.t.t.). Tas nozīmē, ka jāveic nopietna teritorijas plānošana, lai nodrošinātu lidostas funkcijas un, vienlaicīgi, maksimāli saglabātu vidi un mazinātu tehnikas kaitīgo ietekmi uz apkārtnes apdzīvotām vietām, savlaicīgi paredzot lidostai pieguļošo teritorijām apbūves noteikumus, kuros ievērtēta tās attīstība, tai skaitā ierobežojumi no trokšņu zonas.

Trokšņu zona var skart arī **Olaines** pilsētu.

Izskatot ar dzelzceļa transportu saistītās problēmas, Rīgas rajona padome uzskata, ka nav lietderīgi likvidēt pašreiz nenoslogotās lokālās kravas stacijas Inčukalnā, Garkalnē, Vangažos, **Olainē**, bet tās visas būtu jāsaglabā.

Perspektīvos plānos tiek domāts arī par Rīgas dzelzceļa mezgla apvedceļa izbūvi. Saistībā ar to ir jārisina jautājums par perspektīvā ātrgaitas dzelzceļa Tallina – Rīga - (Kēnigsberga vai Kauņa) - Berlīne trases izvietojumu un zemju rezervēšanu būvniecībai, dzelzceļa pievada izveidi lidostai "Rīga".

Rīgas rajona padome iesaka:

- Pašvaldību teritoriālplānos jāievērtē rajona plānojuma galveno transporta tīkla maģistrāļu attīstības virzieni.
- Vietējā transporta tīkla plānošanā jāsadarbojas ar ieinteresētajām blakus pašvaldībām, kā arī jāievēro tautsaimnieciski svarīgo attīstības zonu un objektu izvietojums.
- Visu transporta tīklu plānošana atbilstoši likumdošanai un normatīvajiem aktiem jāaskaņo ar Satiksmes ministriju vai tās atbildīgajām institūcijām un pārziņā esošajām uzņēmējiesabiedrībām.

Atbilstoši Latvijas Republikas likumiem “Par pašvaldībām” un “Autopārvadājumu likums” rajonu pašvaldību funkcijās ietilpst sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana rajona un rajona pilsētu teritorijās.

Līdz ar to rajona plānojumā jāparedz sabiedriskā transporta vienota maršruta tīkla attīstība, lai nodrošinātu iedzīvotāju pārvietošanās nepieciešamību, apmeklējot pašvaldību un valsts pārvaldes iestādes – izglītības, veselības aizsardzības, sociālās aprūpes, atpūtas un citas institūcijas – noteiktos laikos, kā arī nokļūšanu iepirkšanās un darba vietās un atgriešanos no tām.

Olaines pilsētā tāpat kā rajonā galvenie sabiedriskā transporta veidi ir:

- dzelzceļa transports (elektrovilcieni un dīzeļvilcieni);
- autotransports (maršruta autobusi un maršruta taksometri).

Sabiedriskās satiksmes organizatoriem valsts līmenī, ir jābūt izpratnei, ka katram transporta veidam ir sava atbilstoša vieta pārvadājumu tirgū. To nosaka katra transporta līdzekļa mobilitāte, ietilpība, pārvadājumu precizitāte, braukšanas maksa un tai atbilstošais serviss. Piemēram, dzelzceļa pārvadājumu priekšrocības: precizitāte, ātrums, apjoms, drošība, ērtības.

Rīgas rajonu šķērso sešas dzelzceļa līnijas un četrās no tām pasažieru pārvadājumiem tiek izmantots elektriskais vilciens, bet divās dīzelvilciens. Elektrovilcienos visos virzienos vidēji dienā no pārvadātajiem pasažieriem apmēram 15% ir Rīgas rajona iedzīvotāji, bet virzienos **Rīga – Olaine - Jelgava 29%**.

Pasažieru pārvadājumus pa dzelzceļu organizē VAS "Latvijas dzelzceļš". Arī Rīgas rajona pašvaldības zināmā mērā piedalās pasažieru pārvadājumu plānošanā pa dzelzceļu. Tā kā šie pārvadājumi ir nerentabli, nepieciešams valsts finansiāls atbalsts. Valdība vēl nav akceptējusi dotāciju no valsts budžeta pašvaldību pasūtījuma realizēšanai pasažieru pārvadājumos pa dzelzceļu, kā tas ir paredzēts "Dzelzceļa likumā".

Pēdējos gados, samazinoties dzelzceļa pārvadājumiem, vairāk pasažieru tiek pārvadāts ar sabiedrisko autotransportu (maršruta autobusiem, maršruta taksometriem). Tomēr šī tendence nav atbalstāma, jo Satiksmes ministrijas nepārdomātas rīcības rezultātā tiek devalvēta dzelzceļa nozīme un loma pasažieru pārvadājumos.

Regulāros pasažieru pārvadājumus ar autotransportu rajonā veic liels skaits privāto pārvadātāju.

Rīgas rajona padome uzskata:

- Rīgas rajonā arī turpmāk jā saglabā dzelzceļa satiksmes līnijas. Jaunu dzelzceļa līniju būve nav nepieciešama.
- Jāvelta lielāka vērība kombinēto pārvadājumu organizēšanai, lai gan transporta veida maiņa ne vienmēr ir pasažiera interesēs. Lai risinātu šo problēmu, ir nepieciešams izveidot kvalitatīvu pasažieru informēšanas sistēmu (satiksmes grafiku pieejamība).

Veidojot kombinētos (saistītos) pārvadājumus, rodas iespējas efektīvāk izmantot esošos resursus un nodrošināt pasažieriem plašāku un izdevīgāku pakalpojumu klāstu.

Latvijas samērā labvēlīgie klimatiskie un reljefa apstākļi dod iespēju attīstīties tādām ekoloģiski tīram transporta veidam kā velotransports. Jāatzīmē, ka klimatiskie apstākļi neļauj izmantot šo transporta veidu visu gadu, bet tas varētu būt no aprīļa mēneša līdz oktobrim.

Velotransportam ir daudzējāda ne tikai pasažieru pārvadāšanas funkcija.

Tas ir saistīts ar tūrismu, atpūtu, veselības uzlabošanu. Skolēni ar velosipēdiem varētu nokļūt mācību iestādēs, īpaši nelielos pilsētu un lauku apvidos.

Lai attīstītu velotransportu:

- pilsētās un laukos jāiekārto veloceliņi vai speciālas braukšanas joslas;

- jārada iespēja kombinēt velobraukšanu ar sabiedrisko transportu;
- jānodrošina velobraucēju drošība;
- jānodrošina velosipēdu drošas novietošanas iespējas (jāattīsta).

(Rīgas rajona plānojums līdz 2003.gadam).

Priekšlikumi vietējo pašvaldību plānojumiem:

Lai nodrošinātu vides kvalitāti, nepieļautu ūdens baseinu, gruntsūdeņu un augsnes piesārņošanu ar neattīrītiem vai nepietiekami attīrītiem notekūdeņiem un uzlabotu notekūdeņu attīrīšanu, nepieciešams:

- Attīrīšanas iekārtām, kurām notekūdeņu kvalitātes ailē ir apzīmējumi N K, N S un N R nepieciešama rekonstrukcija (skat. 14. tabulu);
- Izstrādājot detaļo plānojumu projektus, kur paredzētas vairāk kā 20 dzīvojamās ēkas, projektā jāparedz bioloģisko attīrīšanas iekārtu celtniecība;
- Stingri sekot attīrīšanas iekārtu pareizai ekspluatācijai, nepieciešamības gadījumā veicot kanalizācijas kolektoru un attīrīšanas iekārtu savlaicīgu remontu vai rekonstrukciju.

(12.2.6. punkts Rīgas rajona teritorijas plānojums līdz 2003.gadam 74.lpp.).

1.1.3.6. PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS RĪGAS RAJONĀ

2. tabula

Piesārņotās teritorijas Olaines pilsētā

Nr. p/k	Uzņēmums, teritorijas atrašanās vieta	Piesārņojuma raksturojums	Veiktie pasākumi
3.	Olaines siltumcentrāle	Naftas produkti: gruntī – 40-120 mg/kg gruntsūdenī – 0,06-0,45 mg/l	Monitorings

(Rīgas rajona plānojums līdz 2003.gadam 75.lpp 16.tab.).

Nevar uzskatīt, ka visas piesārņotās teritorijas Rīgas rajonā ir apzinātas.

Iepriekšējos gados līdzekļu trūkuma dēļ izpēte veikta galvenokārt jau zināmajās piesārņotajās vietās. Rīgas rajonā gruntsūdeņi pētīti un piesārņojums konstatēts 14 vietās. Rīgas rajonā gruntsūdeņu monitoringa urbumi ir ierīkoti visās jaunajās degvielas uzpildes stacijās (DUS), monitorings tik veikts arī naftas bāzēs, noliktavās un citās teritorijās. Novērojumi tiek veikti 2 reizes gadā. Gruntsūdens kvalitātes pasliktināšanās nevienā DUS nav konstatēta (*Olainē atrodas DINAZ DUS*).

Rīgas rajona padome iesaka:

- Izstrādājot vietējo pašvaldību plānojumus, jādod aizsargjoslu izmērus ap ūdens ņemšanas vietām, ūdensvadu tīkliem un būvēm, uzturēšanas un stāvokļa kontroli un īpašuma tiesību aprobežojumus.
- Pirms notekūdeņu izlaides atklātos ūdens baseinos, tiem jābūt attīrītiem no visiem mehāniskiem un ķīmiskiem piesārņojumiem.
- Izstrādājot vietējo pašvaldību plānojumus, jāuzrāda sanitārās aizsargjoslas izmēri attīrīšanas ietaisēm un ekspluatācijas aizsargjoslu izmēri kanalizācijas būvēm un tīkliem, īpašuma tiesību aprobežojums tajās.
- Ievērot "Latvijas Republikas enerģētikas nacionālo programmu", kurā tiek ņemtas vērā tikai augsti efektīvās un ekoloģiski tīrās elektroenerģijas ražošanas tehnoloģijas. Sakarā ar to ir lietderīgi izmantot mazo upju esošo hidroresursu potenciālu. Rajonā ir pavisam 17 pētāmi objekti. Lielāko interesi izraisa Misas upe (Dzimtmuižas).
- Precizēt maģistrālo 110kv un 330kv elektropārvades līniju teritoriju robežas, tajā esošie infrastruktūras objekti norādot aizsargjoslas.

1.1.3.7. PRIEKŠLIKUMI ATKRITUMU SAIMNIECĪBAS PLĀNOŠANAI

Rīgas rajonā, saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas valsts programmu 500-, apglabāšana paredzēta atkritumu poligonā "Getliņi". Prognozējams, ka minētā poligona 1. kārtā atkritumu apglabāšanu varēs uzsākt 2001. gada beigās. Pārējām rajona izgāztuvēm, atbilstoši Ministru Kabineta 08. 02. 2000. noteikumiem Nr. 56 "Sadzīves atkritumu poligonu ierīkošanas, apsaimniekošanas un slēgšanas noteikumi" nepieciešams izstrādāt pasākumu plānus izgāztuves slēgšanai un rekultivācijai. Saulkrastu, Siguldas, Olaines un Baldones izgāztuves slēdzamas ne vēlāk kā līdz 2005. gadam.

Rajona lielākajām pilsētām un apdzīvotajām vietām **Olainei**, Mārupei, Siguldai, Saulkrastiem, kā arī Ķekavas un Daugmales pagastiem kopā ar Baldoni un tās lauku teritoriju un Carnikavas, Ādažu un Garkalnes pagastiem izveidojama dalītu atkritumu savākšanas sistēma, izbūvējot 6 - 7 sadzīves atkritumu pārkraušanas un šķirošanas stacijas un attiecīgi organisko atkritumu un skaidu kompostēšanas vietas, lai samazinātu atkritumu plūsmas uz galvenajām cieto atkritumu deponēšanas vietām Getliņos, Daibē u.c. (Rīgas rajona plānojums līdz 2003.gadam).

1.1.3.8. CIVILĀ AIZSARDZĪBA

Civilās aizsardzības sistēmas uzdevumus un to izpildes pasākumu kompleksu valsts varai un visu līmeņu pašvaldībām reglamentē LR "Civilās aizsardzības likums" (CAL).

Nav nodalītas rajona līmeņa un vietējo pašvaldību funkcijas. Līdz ar to katra pašvaldība var samērā brīvi traktēt savu līdzdalību (piedalīšanos) civilās aizsardzības pasākumu nodrošināšanā. Līdz ar to, šajā projektā ir nepieciešams zemāk uzskaitīt Civilās aizsardzības likuma svarīgākās prasības pašvaldībām.

Rīgas rajona padomes un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Rīgas rajona brigādes (VUGD RRB) kompetencē ietilpstošie civilās aizsardzības pasākumi ir iestrādāti "Rīgas rajona civilās aizsardzības (CA) pasākumu plānā".

Izstrādājot rajona plānojumu tika apsekoti visi rajona riska grupas objekti. Tie nosacīti sadalīti šādās grupās:

- ķīmiski (toksiski) bīstamie,
- uguns un sprādzienbīstamie,
- transporta uzņēmumi (bīstamās kravas).

Pie riska grupas objektiem attiecināmi arī cilvēku masu pulcēšanās objekti.

CA plāna ietvaros ir noteikti arī mežu ugunsbīstamie rajoni, noteiktas rajona ugunsdzēsības un glābšanas dienestu daļu, neatliekamās palīdzības punktu izvietojums un apzinātas to apkalpes zonas.

Apsekotajos riska grupas uzņēmumos ir konstatēts, ka Rīgas rajona iedzīvotājus teorētiski apdraud un attiecināms arī uz pilsētu:

- 1) Latvijas dzelzceļa bīstamo kravu specifikācija, t.sk. I klases (ļoti toksiskas) vielu tranzīts par Rīgas ceļu distanci;
- 2) izkraušanas stacijas **Olaine** (SIA "Latbio", SIA "Lukoil Olaine", a/s "Olaines ķīmiski farmaceitiskā rūpnīca" („*Olainfarm*"));
- 3) dabas gāzes cauruļvadu tranzīts rajona teritorijā;
- 4) lidosta "Rīga" (lidaparātu avārijas).

Pamatojoties uz iepriekšaprakstīto situāciju, rajonā civilās aizsardzības jomā visiem riska grupas objektiem, arī tiem, kuri nav veikuši detalizētu riska (bīstamības) novērtējumu (10 objekti) ir nepieciešams veikt šādus regulārus preventīvos pasākumus:

Katra uzņēmuma riska samazināšanas programmu jāveido, ņemot vērā rajona bīstamo objektu riska analīzi un novērtējumu, un tās saturā jāiekļauj atbildes uz virkni jautājumu. (*Rīgas rajona plānojums līdz 2003.gadam*).

SIA „Ekosoft” pēc Rīgas rajona padomes un Olaines pilsētas domes pasūtījuma 2001. gadā sagatavojusi „Rīgas rajona Olaines pilsētas bīstamo uzņēmumu un industriālo darbību avāriju un ietekmes uz vidi riska novērtējums, tā vadības, avārijgatavības un civilās aizsardzības pasākumu plānošana (konceptuālie risinājumi)”

Olaines bīstamo (risku) uzņēmumu (2001. gada dati pēc projektā uzrādītiem nosaukumiem) sarakstā iekļauti sekojoši uzņēmumi: SIA „Latbio”, RKF „Nitra”, (2002. gadā kopā ar SIA „Latvbio”, SIA „Nitra” un izveidots SIA "Olaines ķīmiskā rūpnīca "BIOLARS"" <http://www.biolars.lv/pub/lat/index.html>), LDz Rīgas ceļu distances stacija, a/s „Olainfarm”, BO PAS „Olaines ūdens un siltums” (AS „Olaines ūdens un siltums”) un SIA „Nordic Industrial Park”, SIA „Dinaz –Group” DUS Rīgas ielā 1a, SIA „Vita”, a/s „Olaines kūdra” .

Projekts „Rīgas rajona Olaines pilsētas bīstamo uzņēmumu un industriālo darbību avāriju un ietekmes uz vidi riska novērtējums, tā vadības, avārijgatavības un civilās aizsardzības pasākumu plānošana (konceptuālie risinājumi)” pievienots pielikumā I. daļas 2. sējumā.

Rajona intereses:

- Visiem uzņēmumiem veikt bīstamības vai riska novērtējumu.
- izstrādāt un apgūt reaģēšanas plānu, riska samazināšanas programmu.
- Rīgas rajona padome uzskata, ka iedzīvotāju aizsardzības pasākumu koordinācija un glābšanas dienestu darbības nodrošināšana ārkārtējās situācijās ir viens no svarīgākajiem rajona padomes pienākumiem.

Vadlīnijas vietējo pašvaldību plānojumiem:

Vietējo pašvaldību plānojumos jāparāda:

- vietējo pašvaldību CA organizatoriskā un vadības shēma;
- pašvaldības teritorijā esošie riska grupas objekti, palu (plūdu) vietas un meža ugunsgrēku novērošanas vietas, un ugunsdzēsības daļu dislokācijas vietas;
- ārkārtējās situācijās izmantojamo materiāltehnisko līdzekļu izvietojums, īpašuma piederība un gatavības pakāpe, lai tos izmantotu glābšanas un ārkārtējo situāciju izraisīto seku likvidēšanas pasākumos attiecīgās pašvaldības teritorijā.

1.1.3.9.RAJONA PADOMES SAISTOŠO NOTEIKUMU NR. 1 PRASĪBAS

A.3. Mežu teritorijas

Augstākminētās teritorijas jāuzrāda mežierīcības projektos, pēc iespējas pagastu un pilsētu teritoriju plānojumos, vai detālajos plānojumos.

- Rajona plānojums pieļauj mežu transformāciju par cita veida izmantošanas teritorijām (saskaņā ar apstiprinātu pašvaldības teritorijas plānojumu, vai detālo plānojumu), piemēram savrupmāju tipa dzīvojamā apbūvē, kur apbūves zemes gabalos jā saglabā no 60 - 80% esošie koku biotipi un zemsedze.
- Nav pieļaujama pēdējos gados (1998. – 2000.) praktizētā prakse iebūvēt mežā ēkas, transformējot mežu tikai zem ēkām, piebraucamiem ceļiem un komunikācijām, izņemot gadījumus, kad transformācija nepieciešama, lai nodrošinātu pilnvērtīgu mežu apsaimniekošanu.

A.5. Apbūves teritorijas

Apbūves teritorijas sevī iekļauj visa veida apbūvi (izņemot plānojumā īpaši attēlotās citas apbūves teritorijas), kā arī tās funkcionēšanai nepieciešamos apkalpes un inženierkomunikāciju infrastruktūras objektus, dabas, tās aizsardzības un apzaļumotās teritorijas. Apbūves teritoriju sīkāka klasifikācija (atkarībā no izmantošanas) jānosaka vietējo pašvaldību teritorijas plānojumos.

Apbūves teritoriju attīstība, arī sakārtošana, īstenojama ievērojot šādas vadlīnijas:

- nodrošina ar nepieciešamajām inženierkomunikācijām, tai skaitā, centralizēti ūdens un kanalizācijas tīkli vai lokālas attīrīšanas iekārtas ēku grupām;
- ielu pareizu parametru (profilu) izveide;
- apbūves blīvuma atbilstība apbūves veidam, nepieļaujot ģimenes māju (savrupmāju) būvniecību zemesgabalos, kas mazāki par 1200 m² (izņēmuma gadījumā pieļaujami mazāki zemes gabali par 1200 m², ja agrākās būves būvētas uz mazākiem zemes gabaliem bijušajos dārzkopības kooperatīvos, vai bloķētām savrupmājām, bet ne mazākus par 600 m²).

Pie tādām teritorijām ir pieskaitāmas arī pašreizējo vasarnīcu apbūves un dārzkopības sabiedrību teritorijas, kur ir iespējama vasarnīcu un dārza māju transformācija par ģimenes mājām, nodrošinot tās ar atbilstošām infrastruktūrām (ceļi 6-7m platumā, centralizēta ūdensapgāde un notekūdeņu savākšana u.tml.).

Nav pieļaujams, ka noritētu nekontrolēta šo teritoriju transformācija par apbūves gabaliem ar ģimenes mājām, bez detālo plānojumu iztrādes.

Dārzkopības sabiedrību teritorijās, kas saglabā savu statusu nav pieļaujama šeit esošās sezonas rakstura apbūves pārveidošana par apbūvi pastāvīgai dzīvošanai.

Visām vasarnīcu apbūves un dārzkopības sabiedrību teritorijām, kur nepieciešama apbūves sakārtošana, nepieciešams izstrādāt (vai koriģēt) atsevišķus detālos plānojumus.

Pie šīs grupas jāpieskaita arī riska uzņēmumi, it sevišķi paaugstinātas bīstamības, kā arī tie uzņēmumi, kuru riska zonas pārsedzas.

Paaugstinātas bīstamības uzņēmumu riska zonās nav vēlams papildināt esošo apbūvi ar jaunu celtniecību, kamēr nebūs samazināts uzņēmuma riska līmeni.

A.10.1. Galvenās ūdensņemšanas vietas

Izstrādājot pagasta vai pilsētas teritorijas plānojumu, kā arī detālos plānojumus, jāņem vērā arī bakterioloģiskās un ķīmiskās ūdens ņemšanas aizsargjoslās valsts noteiktie ierobežojumi. Plānojumā uzrādītas ūdens ņemšanas (svarīgākās) stingrā režīma aizsardzības joslas, bakterioloģiskās un ķīmiskās ūdens ņemšanas aizsargjoslu robežas kā arī ārstniecības (kūrortu) resursu aizsargjoslas (skat. zīm. 2.5.).

Izstrādājot šajā teritorijā ietilpstošo pašvaldību teritorijas plānojumus, jāparedz pazemes ūdens ieguves vietu skaita minimizācija ar centralizētu ūdens padeves sistēmu..

A.11. Līnijbūvju teritorijas

Tā kā tie ir padziļinātas izpētes jautājumi, tad rajona plānojumā šie VIA BALTICA trases posmi un pievadceļi Rīgas ostai no Ziemeļaustrumiem ir iezīmēti kā turpmākās izpētes un attīstības teritorijas. Šie perspektīvās attīstības jautājumi saskaņojami ar Rīgas pilsētu.

Rīgas rajona plānojuma ietvaros tiek ierosināta satiksmes pārvada izbūve Olainē pār dzelzceļu, lai ievadītu autotransportu Olaines pilsētā.

A.12. Turpmākās izpētes un plānošanas teritorijas

Tās ir teritorijas, kurām pagaidām nav iespējams noteikt izmantošanas veidus informācijas trūkuma dēļ, kā arī teritorijas, kurām ir noteikts izmantošanas veids aiz rajona plānojuma darbības perioda robežām pēc 2003. gada (piemēram - iespējamais tilts pie Saulkalnes pār Rīgas HES ūdenskrātuvi). Dubultu tilts pār Lielupi (starp Salas

pagastu un Jūrmalas pilsētu), divlīmeņu kustības pārvads pār dzelzceļu iebraukšanai Olaines pilsētā, autoceļa A2 (E22) pieslēgums/ievads Siguldas pilsētā) u.c.

Pašvaldību teritorijas attīstības plānos (plānojumos) obligāti jārezervē teritorijas transporta infrastruktūras rekonstrukcijai un jaunu trašu izbūvei (ar attiecīgām aizsargjoslām).

1.1.3.11.INFORMĀCIJA PAR TŪRISMA OBJEKTIEM RĪGAS RAJONĀ

Lai sekmētu tūrisma nozares attīstību, ir izstrādāti projekti:

- “Rīgas rajona tūrisma piedāvājuma tirgus izpēte un priekšlikumi tā aktivizēšanai” (1998.);
- “Rīgas rajona tūrisma attīstības stratēģija. Mārketinga plāns”(2000.);
- “Rīgas rajona reģionālie (zonālie) tūrisma maršruti” (2000.).

Lai būtu priekšstats par Rīgas rajona pašvaldību teritorijās esošajiem galvenajiem tūrisma apskates objektiem, tie ir apkopoti rajona padomes izstrādātajos 5 maršrutos “Mazie loki” (objektu numerācija atbilst zīm. 2.8.).

Mazie loki

Rīga – Olaine – Mārupe – Babīte – Sala – Rīga

Olaines Luterāņu baznīca (Olaines pag.)

Olaines pilsēta, rūpniecības rajons un padomju laika apbūve (Olaine)

Senie Kurzemes Zemgales robežstabi (Olaines pag.)

Pēternieku baznīca (Olaines pag.)

Uzvaras līduma ciemata apbūve (Olaines pag.)

Brāļu kapi pie “Sileniekiem” (Olaines pag.)

Piņķu baznīca (Babīte)

Annas baznīca (Babīte)

Brāļu kapi pie “Tīreļiem” (Babīte)

Ložmetējkalns (Valgundes pag.)

Ķemeru Nacionālais parks

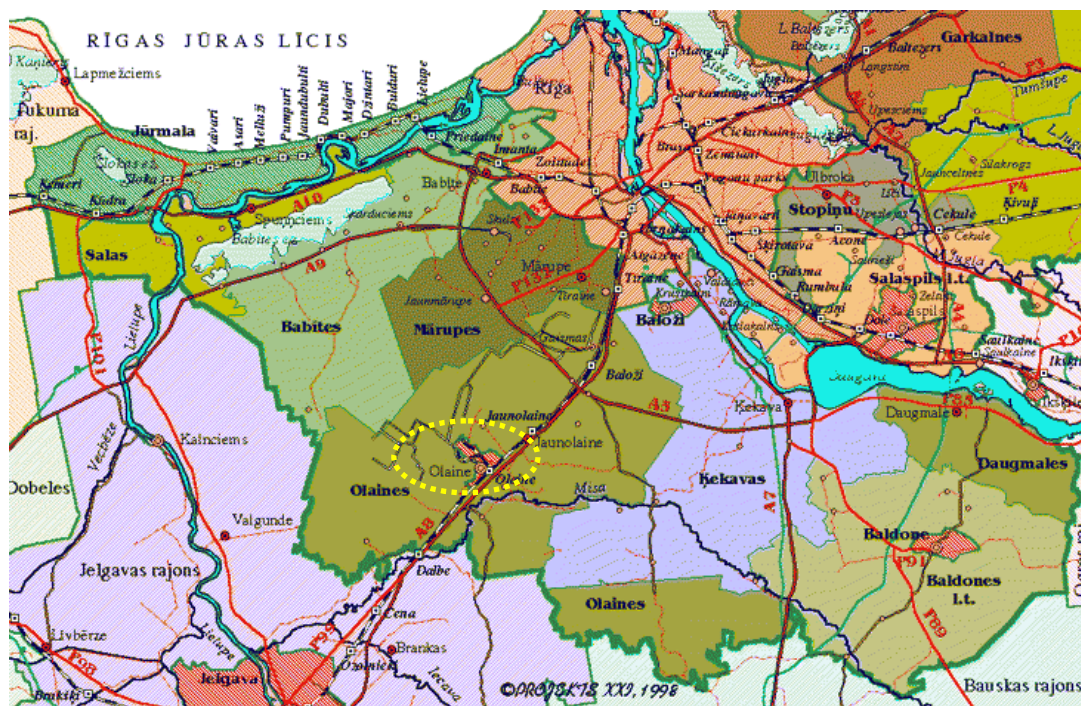
Salas Jāņa baznīca (Sala)

Babītes ezers (Sala, Babīte)

Senās aviācijas tehnikas muzejs (Mārupe)

1.1.4.SAISTĪBA AR KAIMIŅU TERITORIJĀM

Līdz šim pašvaldību sadarbība ir bijusi samērā ierobežota, jo katra pašvaldība vēsturiski ir darbojusies nošķirti un līdz ar to tā ir gādājusi tikai par savas infrastruktūras attīstību.

Risinot Olaines pilsētas attīstības problēmas tiek veikts kopīgs darbs ar Olaines pagastu. Objektīvu apstākļu dēļ ārpus pilsētas atrodas tādi objekti kā attīrīšanas iekārtas, ķīmiskā atkritumu izgāztuve, sakņu dārzi, atpūtas vietas.

Svarīgākie sadarbības jautājumi:

- 1). dzelzceļa viadukta perspektīvā atrašanās vieta, kas savienotu valsts galveno autoceļu A8Rīgas – Jelgavas šoseju ar Olaines pilsētu;
- 2). gājēju pāreja pār dzelzceļu virzienā Pārolaine – Olaine;
- 3). sadarbība dārzkopības teritoriju apsaimniekošanā un turpmākās attīstības transformācijai (apm. 30% Olaines iedzīvotāju nomā zemi vai ir tās īpašnieki Olaines pagastā pamatā d/s “Ezītis” un d/s “Cīrulīši” teritorijā);
- 4). kapu saimniecība – Olaines novada “Sila kapi”, kurus apsaimnieko Olaines pilsētas SIA “Olaines municipālais serviss”;
- 5). atkritumu saimniecība, nepieciešams risināt problēmu par beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu;
- 6). A/s “Olainfarm” ūdens ņemšanas vieta Misā;
- 7). mācību un pirmsskolas bērnu iestādes, mūzikas un mākslas skola, pieaugušo izglītības centrs – mācību iestādes apmeklē iedzīvotāji no Olaines pagasta;
- 8). nodarbinātības un darba vietu jautājumi;
- 9). kopējā valsts policija, Ugunsdzēsības un glābšanas dienests;
- 10). infrastruktūras objekti – veikali, remontdarbnīcas, sadzīves pakalpojumi, bankas un citi objekti;
- 11). sabiedriskais transports;

- 12). rekreācijas vietas Olaines pagastā – peldvietas, dārziņi;
- 13). kopēju tūrisma maršrutu;
- 14). meliorācijas sistēmu noteces atjaunošana;
- 15). sadarbība ekoloģisko pētījumu jomā;
- 16). Olaines pilsētas un Olaines pagasta teritoriālplānojumu pasākumu kopīgi risināmie pasākumi:
  - * ietekmes uz vidi kompleksais novērtējums,
  - * maģistrālās inženierkomunikācijas un būves, ceļi, dzelzceļu teritorijas, to funkcionālie zonējumi,
- 17). rezervētas teritorijas savrupmāju ēku apbūvei, jo pilsētai praktiski nav brīvu teritoriju to izveidei, tātad tā ievērtēta pagasta teritorijas attīstības plānā;
- 18). riska teritorijas;
- 19). aizsargjoslas meža parku teritorijas.

Kopējo interešu loks turpmākās sadarbības gaitā var tikt precizēts un paplašināts.

Viena no turpmākās sadarbības jomām ir kopīga līdzdalība Rīgas rajona teritorijas plānojuma procesā prasot noteikt Olaines pilsētas bīstamo uzņēmumu riska zonējumu Rīgas rajona plānojumā, jo riska zoma skar ne tikai Olaines pilsētu, bet arī Olaines pagastu un šādi jautājumi saskaņā ar likumdošanu -risināmi rajona līmenī.

Olaines pagasta teritoriju jau šobrīd skar Bīstamo atkritumu dedzināšanas vietas SO₂ un HCl izkliedes avārijas gadījumos 850m zona. Pagasta teritoriju noteikti skars a/s „Olainfarm” avāriju riska zona.

1.2.TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI UN VIRZIENI

1.2.1.VĪZIJA UN MĒRĶI

Olaines pilsētas vīzija ir pašvaldības nākotnes tēls, ko varētu sasniegt balstoties uz priekšrocībām un izmantojot attīstības iespējas, novēršot iespējamos draudus un atrisinot problēmas.

Olaines pilsēta ir Rīgas reģiona sastāvdaļa. Kā norādīts Rīgas pilsētas attīstības plānā, Rīga un tai apkārtējās pašvaldības savā attīstībā ir savstarpēji saistītas kā vienotas saimnieciski ģeogrāfiskas sistēmas elementi. Arī Olaines pilsēta savā attīstībā un darbībā vēsturiski un ekonomiski orientēts uz Rīgas pusi.

Olaines pilsētas pašvaldība ir sociāli un ekonomiski aktīva teritorija, tā ir pašvaldība ar lielu attīstības potenciālu un iespējām. Attīstītā infrastruktūra nodrošina ērtu pārvietošanos, kvalitatīvus pakalpojumus un labas atpūtas iespējas.

Olaines pilsētas attīstības stratēģijā ir izvirzīti mērķi un uzdevumi, kuru īstenošana dotu iespēju efektīvi pildīt pašvaldības savas funkcijas.

Olaines pilsētas dome atbalsta centienus:

- * veidot pilsētu, kas būtu labvēlīga Olaines iedzīvotāju veselīgai un līdzsvarotai demogrāfiskai attīstībai, ar sakārtotu likumdošanu un sakārtotām īpašumu attiecībām un demokrātisku pārvaldi;
- * veidot veselīgu pilsētvidi un dot pilsētas turpmākajai attīstībai īpašu prioritāti dabas vērtību saglabāšanai, degradētās vides atjaunošanai un pilnveidošanai;
- * veicināt izglītotas un lojālas, aktīvas un pilsoniskas sabiedrības veidošanos;
- * rast pilsētai jaunas attīstības iespējas un veicināt daudzpusīgu ekonomisko attīstību, kas veicinātu izmantot Olaines pilsētas ģeogrāfiskā stāvokļa priekšrocības, lai nostiprinātu tās saimniecisko patstāvību un celtu iedzīvotāju labklājību;
- * saglabāt un pilnveidot drošu un pieejamu transporta un sakaru sistēmu, kas atbilstu iedzīvotāju vajadzībām un nodrošinātu pilsētas attīstību vietējā un starptautiskā līmenī;
- * uzlabot un modernizēt pilsētas inženierkomunikāciju infrastruktūru;
- * rūpēties pašiem un stimulēt privāto investīciju piesaisti mājokļu izveidošanā Olaines iedzīvotāju visu veidu sociālo slāņu grupām;
- * pilnveidot sabiedriskās apkalpes tīklus;
- * paaugstināt dzīvojamo māju un sabiedrisko iestāžu kvalitāti un izskatu.

1.2.2.STIPRĀS, VĀJĀS VIETAS, ATTĪSTĪBAS IESPĒJAS UN DRAUDI

Olaines pilsētas izaugsme būs atkarīga no tā, kā pašvaldība izmantos savas priekšrocības un attīstības iespējas. Priekšrocību izmantošana un vājo vietu novēršana ir atkarīga gan no ārējiem, gan iekšējiem faktoriem.

Ārskats - *Kādu citi redz Olaines pilsētu? Kāpēc pastāv Olaines pilsēta? Kāda ir pašvaldības attīstība? Ar ko Olaines pilsēta izceļas starp kaimiņu pašvaldībām? Kas kavē un apdraud attīstību no ārpuses, neatkarīgi no pašvaldības realizētās politikas?*

Ā R S K A T S	STIPRĀS PUSES	VĀJĀS VIETAS, DRAUDI
Pašvaldības vieta Latvijā, reģionā un rajonā	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izdevīgs ģeogrāfiskais izvietojums ▪ Galvaspilsētas tuvums un iespējas izmantot tās infrastruktūru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rīgas centrniecības faktora palielināšanās
Iedzīvotāji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvalificēts darbaspēks ▪ Zems bezdarba līmenis 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iedzīvotājiem nav vēsturiski dziļas dzimtas saknes
Vide	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iespējami drosmīgi un atraktīvi risinājumi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nav prestiža dzīves vieta ▪ Vides kvalitāti ietekmē pilsētas rūpniecība
Teritorija un apdzīvotība	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jauna pilsēta ar viendabīgi izvietotu apdzīvotību ▪ Teritoriju ieskauj viens kaimiņš - Olaines pagasts 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nozīmīgākās attīstības iespējas sadarbībā ar pagastu
Infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Attīstīta infrastruktūra ▪ Sazarots, attīstīts ceļu tīkls ▪ Laba sabiedriskā transporta satiksme 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Satiksmes intensitātes palielināšanās ▪ Droša pievadceļa pilsētai un pārvada pār dzelzceļu neesamība
Ekonomiskais potenciāls	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liels uzņēmumu skaits ▪ Iespēja saglabāt vēsturiski izveidojušos ķīmisko rūpniecību ▪ Potenciāls jaunu uzņēmējdarbības veidu attīstībai 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Attīstība, neracionāli izmantojot dabas resursus un degradējot vidi
Kultūrvide	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Augstvērtīgi kultūras un sporta pasākumi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kultūrvēsturisku objektu trūkums
Pārvalde un politika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām ▪ Regulāra informācija par pašvaldības darbu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaunu funkciju deleģēšana pašvaldībai, nenodrošinot finansējumu

**OLAINES PILSĒTAS
STIPRĀS PUSES**
(darba grupas vērtējumā izkārtotas prioritārā secībā)

- ✧ **Rīgas tuvums, kā attīstību veicinošs faktors**
- ✧ **Ģeogrāfiskais izvietojums**
- ✧ **Dzelzceļa esamība, automaģistrāļu un vietējo ceļu izvietojums**
- ✧ **Labā sabiedriskā transporta satiksme**
- ✧ **Latvijas ķīmiskās rūpniecības centrs**
- ✧ Attīstīta uzņēmējdarbības vide
- ✧ Izglītības iestāžu renovācija
- ✧ Pašvaldības atbalsts jaunu darba vietu radīšanā
- ✧ Pieejams salīdzinoši lētāks mājoklis
- ✧ Sociālās aprūpes centra darbība
- ✧ Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledža ar iespēju iegūt augstāko izglītību
- ✧ Medicīnas pakalpojumi
- ✧ Nacionālas nozīmes objekts - bīstamo atkritumu dedzinātava

**OLAINES PILSĒTAS
VĀJĀS VIETAS**
(darba grupas vērtējumā izkārtotas prioritārā secībā)

- ✧ **Piekļūšanu nodrošina viens piebraucamais ceļš**
- ✧ **Pilsētai ierobežota teritorija**
- ✧ **Teritorijas piesārņotība antropogēnās slodzes rezultātā**
- ✧ **Nepietiekoši kvalitatīvu tirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas un sadzīves pakalpojumu trūkums**
- ✧ **Maz pievilcīgu būvobjektu**
- ✧ Pilsētai nav teritorijas savrupmāju attīstībai
- ✧ Nesakoptas atsevišķas rūpniecības teritorijas
- ✧ Vēsturiskā mantojuma trūkums
- ✧ Dzīvojamo ēku "novecošana"
- ✧ Nesakārtota dārzkopību teritoriju struktūra
- ✧ Nav risinājums dārzkopības teritoriju attīstība
- ✧ Dārzkopība izvietojusies blakus rūpniecības zonai

**OLAINES PILSĒTAS
IESPĒJAS**

(darba grupas vērtējumā izkārtotas prioritārā secībā)

- ↑ **Pievadceļa un divlīmeņu pārvada izbūve pār dzelzceļu**
- ↑ **Uzņēmējdarbības attīstība, izmantojot esošo infrastruktūru un objektus, kā arī jaunu objektu izbūve**
- ↑ **Pilsētvides harmonizācija**
- ↑ **Pievilcīgas uzņēmējdarbības vides veidošana un popularizēšana**
- ↑ **Infrastruktūras attīstīšana**
- ↑ **Sadarbība ar Olaines pagasta pašvaldību**
- ↑ **Jaunu apbūves teritoriju attīstība**
- ↑ **Projektu izstrāde investīciju piesaistei**
- ↑ **Attīrīšanas sistēmas sakārtošana**
- ↑ **Dzīvojamo māju humanizācija un apkārtnes labiekārtošana**
- ↑ **Netuvināt dzīvojamo apbūves un rūpniecības objektu apbūves teritorijas**
- ↑ **Labiekārtotas ārtelpas struktūras radīšana**
- ↑ **Sadarbība ar nevalstiskām organizācijām**
- ↑ **Atraktīvu un avangardisku būvapjomu un risinājumu izmantošana būvniecībā**

**OLAINES PILSĒTAS
DRAUDI**

(darba grupas vērtējumā izkārtotas prioritārā secībā)

- ↓ **Autotransporta pārvadājumu drošības nodrošināšana uz pilsētas vienīgā pievadceļa**
- ↓ **A8 transporta kustības ātruma palielināšana, neatrisinot pietiekoši kvalitatīvi krustojumu ar pievadceļu uz Olaini**
- ↓ **Vides kvalitātes pasliktināšanās**
- ↓ **Pašvaldības administratīvi teritoriālās reformas īstenošana, neatrisinot piebraucamā ceļa un pārvada izbūvi**
- ↓ **Bīstamības risks dzelzceļa pārvadājumu tranzītam gar pilsētu**
- ↓ **Jaunu funkciju deleģēšana pašvaldībām bez finansējuma nodrošināšanas**
- ↓ **Pilsētas vietējā sabiedriskā transporta kapacitātes trūkums**

1.2.3.RISINĀJUMI UN PROJEKTI

Teritorijas plānojumā ievērtēti esošie un perspektīvie starptautiskie projekti, nacionālie attīstības projekti un nozaru programmas Latvijā, kā arī projekti Rīgas reģionā, Rīgas rajonā un kaimiņu pašvaldībās:

- Rīgas attīstības plāns 1995. – 2005.g.;
- Rīgas reģiona attīstības stratēģija, 1999.g.;
- Rīgas rajona plānojums līdz 2003.gadam ar grozījumiem, 2001.g.;
- Rīgas rajona pilsētu un pagastu pašvaldību apvienošanās (sadarbības) iespēju izpētes projekts, 2001.g.;
- Olaines pagasta teritorijas attīstības plāns, 2003.g.;
- Baltijas palete;
- Destination Rīga un citi.

1.2.4.TERITORIJAS VĒRTĪBAS

Olaines pilsētas teritorijas lielākā vērtība ir tā, ka tā atrodas tuvu Rīgai, kas šķiet pievilcīgi gan iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem.

Svarīga ir transporta satiksme – dzelzceļš un autoceļš, kaut arī nav atrisināta droša un netraucēta iebraukšana pilsētā, attīstības potenciālā tiem ir liela vērtība.

Par vērtīgām var uzskatīt plašās ražošanas teritorijas, kas sevī slēpj iespējas ražošanas attīstībai nākotnē.

Pilsētas vērtība neapšaubāmi ir plašās "zaļās teritorijas", bez kurām nav iedomājama dzīvojamo un ražošanas teritoriju veiksmīga pastāvēšana un attīstība. Gadu gaitā izveidojusies apstādījumu sistēma pilsēta vizuāli kļūst pievilcīga.

Dzīvojamā apbūve kā vērtība uzskatāma no laika viedokļa, jo tā ir salīdzinoši jauna - radusies pēdējos 50 gados, kaut arī arhitektoniski nepievilcīga.

Teritorijas izmantošanas vērtību būtiski palielina esošo inženierkomunikāciju esamība un objektu pieslēguma 99% nodrošinājums (ūdensapgāde un kanalizācija).

1.3.TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀS IZMANTOŠANAS APRAKSTS

1.3.1.ĢEOGRĀFISKAIS IZVIETOJUMS

Olaines pilsēta atrodas Latvijas centrālajā daļā – Viduslatvijas zemienes Tīreļu līdzenumā, Rīgas reģiona un rajona ziemeļrietumu daļā. Pilsētas kopplatība ir 682,4ha. Ģeogrāfiskās koordinātes : 45°47' ZP ; 23°56' AG pēc LR kartes M 1:200 000, 1992. LR MP Ģeodēzijas un kartogrāfijas departaments)

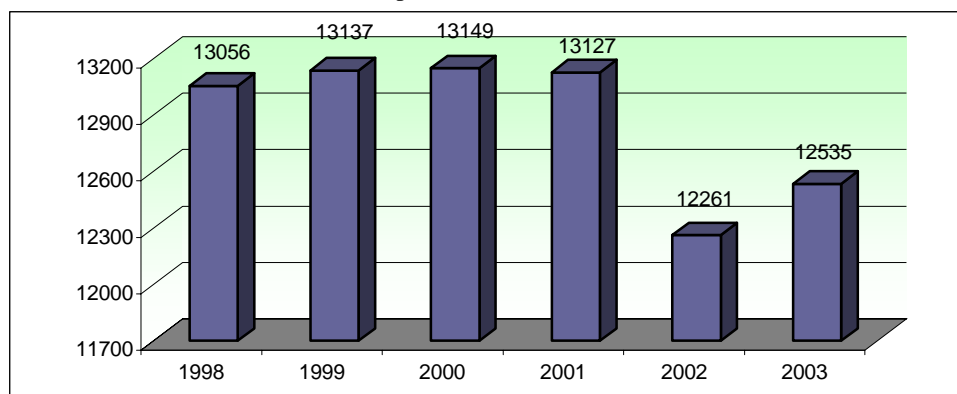
Olaine atrodas netālu no vēsturiskās Vidzemes un Kurzemes novadu robežas brīvajā purvainē. Pilsētu pilnībā apņem Olaines pagasts. Pa Olaines pilsētas dienvidrietumu robežu tek Puplas upīte, kas ietek Misā pagasta teritorijā. Pilsēta ziemeļu pusē robežojas ar Olaines pagasta līdzenumiem, bet rietumu un dienvidrietumu puses to ieskauj Olaines pagasta "Bluķu" purvs un meži.

Pilsēta atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā – 24km attālumā no galvaspilsētas Rīgas, 20km attālumā no Jūrmalas un 22km attālumā no Jelgavas. Gar Olaini ziemeļrietumu virzienā stiepjas dzelzceļa līnija Rīga – Jelgava, kā arī nelielā attālumā no pilsētas atrodas Eiropas nozīmes autoceļš A-8 (Rīga – Jelgava), kas nodrošina labas satiksmes iespējas pilsētā un sasaisti ar apkārtējām teritorijām. Olaines pilsētas atrodas 12km no lidostas "Rīga", līdz ar to atrodas tās ietekmes zonā.

1.3.2.IEDZĪVOTĀJI

2003.gadā pašvaldībā dzīvoja 12535 cilvēki. Olaine ir 14.lielākā pilsēta no 77 Latvijas pilsētām. Iedzīvotāju blīvums 18,4cilv./km². No kopskaita vīrieši ir 45%, sievietes – 55%. (Olaines pilsētas domes 2003.gada publiskais pārskats).

Iedzīvotāju skaita dinamika
(pašvaldības dati)

Iedzīvotāju skaita pieaugums 2003.gadā ir uz mehāniskās kustības rēķina - iebrauc cilvēki no citiem valsts reģioniem, jo Rīgas rajons un Rīgas tuvums nodrošina ar labākām darba iespējām, arī Rīgas pilsētas iedzīvotāji arvien vairāk dod priekšroku dzīvei ārpus Rīgas.

3.tabula

Iedzīvotāju mehāniskais pieaugums

(iebraukušo un izbraukušo starpība, pašvaldības dati)

	1996.	1997.	1998.	1999.
Iebrauca	249	220	282	297
Izbrauca	305	268	286	230
Mehāniskais pieaugums	-56	-48	-4	+67

Demogrāfiskā situācijā, līdzīgi kā visā Latvijā, vērtējama kā nelabvēlīga (izņemot 2002.g) Iedzīvotāju dabiskais pieaugums ir negatīvs – mirušo skaits pārsniedz dzimušo skaitu.

4.tabula

Iedzīvotāju dabiskais pieaugums

(mirušo un dzimušo starpība, pēc pašvaldības datiem)

	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Dzimuši	126	113	97	108	117	108	139	126
Miruši	125	114	114	114	131	130	121	137
Dabiskais pieaugums	-1	-1	-17	-6	-14	-12	+18	-9

Vērtējot iedzīvotājus pēc nacionālā sastāva, redzams, ka pašvaldības teritorijā ir liels cittautiešu īpatsvars – 61%. Pilsētā visvairāk ir krievu tautības iedzīvotāju, tie sastāda 44% no īpatsvara, 39% iedzīvotāju ir latvieši, 8% - baltkrievi, 4% - ukraiņi, pārējās tautības – poļi, lietuvieši un c. (Olaines pilsētas domes 2003.gada publiskais pārskats).

5.tabula

Iedzīvotāju skaits un sastāvs pēc dzimuma Olainē

(Tautas skaitīšanas dati 31.03.2000.)

PAVISAM	Vīrieši	Sievietes	Vīriešu īpatsvars procentos	Sieviešu īpatsvars procentos
12952	5781	7171	44,6	55,4

Ģimeņu tips pašvaldības ietvaros ir ļoti daudzveidīgs, ir gan ģimenes ar bērniem, bez bērniem, ģimenes, kurām bērni dzīvo ārpus pašvaldības teritorijas vai arī ģimenes, kuras dzīvo kopā ar citiem radniekiem, kā arī vientuļie cilvēki.

Iedzīvotāju ciklisko migrāciju nosaka tas, kur ir iespēja saņemt visdažādākos pakalpojumus, kur ir augstāka pakalpojumu kvalitāte, kādas ir nokļūšanas iespējas, kā arī darbavietas atrašanās. Aptauja liecina, ka medicīnas pakalpojumus, saimniecības, kancelejas un pārtikas preses iegādājas pašvaldības teritorijā, arī kultūras un sporta pasākumus vairums apmeklē pilsētas teritorijā, bet rūpniecības preces iegādājas Rīgā. Rīgai ir liela nozīmē arī darba migrācijā. Atsevišķi iedzīvotāji aptaujās kā pakalpojumu saņemšanas vietu norāda arī Jelgavu un Olaines pagastu.

6.tabula

Olaines pilsētas vecuma un dzimuma rādītāji

(LCSP datiem)

Vecums	Vīrieši	Sievietes	Vecums	Vīrieši	Sievietes
0-4	305	299	50-54	316	583
5-9	359	329	55-59	353	565
10-14	516	480	60-64	371	518
15-19	453	518	65-69	188	305
20-24	445	458	70-74	124	234
25-29	567	529	75-79	36	109
30-34	499	563	80-84	14	50
35-39	442	546	85-89	7	38
40-45	422	557	90-...	2	24
49-50	362	466			

<http://data.csb.lv/pxweb2004/Dialog/Saveshow.asp>

Iedzīvotāju sadalījums pilsētā ir ar mazāku sociālo slodzi nekā vidēji Latvijā. Reģistrētais bezdarbs 2001. gadā Olainē bija 6,7%, kas ir zemāks rādītājs par vidējo Latvijā. Tautsaimniecības nozares, kurās nodarbināti Olaines pilsētas iedzīvotāji rūpniecībā - 1952; būvniecībā - 491, apkalpojošā nozarē -1937, aparatūras un iekārtu remonts - 928, viesnīcas un restorāni -124, transports un sakari - 371, finansu starpniecība -79, tirdzniecība un cita komercdarbība - 435, izglītībā, veselības un sociālā aprūpē -207, valsts un pašvaldības iestādēs -330, citās nozarēs 270. (Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam Beigu ziņojums.2003. 14lpp.)

1.3.3.VĒSTURISKĀ ATTĪSTĪBA UN KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

Olaines pilsētas teritorija atrodas netālu no vēsturiskās Vidzemes un Kurzemes robežas. Olaines pilsētas vēsture cieši saistīta ar Rīgas tuvumu un tās izvietojumu pie sena Eiropas nozīmes tirdzniecības un pasta centra. Hronikās pirmo reizi Olaines ciems minēts 1177.gadā, sakarā ar jaunu Rīgas patriālmonīalmuižas izveidi. No 1266.gada Olaines muiža apstiprināta par Rīgas pilsētas īpašumu.

Ciematam lielceļa malā bijuši dažādi nosaukumi, piemēram, Skadiņu ciems. Tikai 17. gadsimtā – kad Misas pietekas – Olaines upītes ielokā tika uzcelta baznīca, ēka un draudze ieguva Olaines vārdu. Mūsdienās pagasta nosaukumu pārņēma Olaines pilsēta, bet vēsturiskais centrs pārtapis par Jaunolaini.

Olaines kā pilsētas pirmsākumi meklējami saistībā ar kūdras ieguvī. 1938. gadā sāka darbu Olaines kūdras rūpnīca a/s „Latvijs kūdra” sastāvā. (Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam Beigu ziņojums. 12lpp.)

1940.gadā tagadējās Olaines pilsētas teritorijā atradās 8 lauku saimniecības, Rīgas pilsētas mežsarga māja “Lapsas” un valsts meža fonda zeme. Blakus patreizējai pilsētas teritorijai – starp dzelzceļu un šoseju, no 1930.gada līdz 1940.gadam veidojās nelielu zemes gabalu apbūve.

Otrs pagrieziens pilsētas attīstībā sākās 1956.gadā, kad Olainē sākās jaunu rūpnīcu celtniecība, kad 1959.gadā valdība nolēma likvidēt līmes fabriku Rīgā un pārcelt tās jaunbūvētiem korpusiem Olainē. Laikā no 1962. līdz 1965.gadam teritorijā strauji tika celti jauni rūpniecības objekti (Olaines ķīmisko reaktīvu rūpnīca, Vissavienības Praktiskās Bioķīmijas zinātniskās pētniecības institūts, Plastmasu rūpnīca) kā arī dzīvojamās mājas.

1963.gadā Olaines rūpnīcas strādnieku ciemats kļuva par Olaines pilsētciematu un saglabāja šo statusu līdz 1967.gadam, kad tā 332ha platībā, iedzīvotāju skaits sasniedza 7000 un Olaine ieguva pilsētas tiesības. 1989. gadā pilsētā bija 15000 iedzīvotāju.

Pilsētā turpinājās lielu rūpnīcu celtniecība – Olaines ķīmiski farmaceitiskā rūpnīca, celtniecības trests “HIMSTROJ”. Pilsēta tika intensīvi apbūvēta, strauji pieauga iedzīvotāju skaits – no 3,5 tūkst. 1965.gadā līdz 15 tūkst. 1990.gadā.

Paplašinājās pilsētas teritorija. Sākotnēji tā bija 332ha, bet ar LR MK dekrētu 1990.gadā tā sasniedz 683ha.

Visi Olaines uzņēmumi bija iesaistīti bijušās PSRS rūpniecības kompleksā un to ražošanas apjomi pieauga līdz pat 1990.gadam. Pēc 1991.gada ražošana lielākajos uzņēmumos apsīka, mainoties ekonomiskai un politiskai situācijai, strauji attīstījās privātais sektors. Valsts uzņēmumu vietā izveidojās tādi uzņēmumu kā a/s “Olaines kūdra”, a/s “Olainfarm”, Olaines Ķīmiskā rūpnīca “BIOLARS”, SIA “VITA” un c. Līdztekus Latvijas valsts ekonomikas attīstības vispārējām pozitīvām attīstības tendencēm, kopš 1999. gada tās jūtami ietekmē arī Olaines uzņēmējdarbības vidi. Īpaši jāatzīmē Nordic Industrial Park un Nordic Technology Park izvietošana un darbība pilsētā.

Patreiz darba vietu skaits sarucis no 9000 (1990. gadā) līdz 1250 vietām. (Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam Beigu ziņojums. 12.lpp.)

1.3.4.TELPISKAIS PLĀNOJUMS UN APBŪVE

Pilsētas ZR R daļā atrodas rūpnieciskā zona, pārējā teritorija – dzīvojamais un sabiedriskais sektors, pamatā tipveida piecstāvu dzīvojamās mājas. Dzīvojamais fonds pilsētā ir samērā jauns. Pirmās dzīvojamās mājas Olainē bija baraku tipa vienstāvu koka karkasu konstrukcijas ēkas. Vēlāk – divstāvu silikātu ķieģeļu mūra ēkas. 60-to gadu dzīvojamās ēkas ir tā laika plašāk pielietoto sēriju – 103., 104., un 601.- ēkas. Šīm ēkām raksturīga zema konstrukcijas kvalitāte, lieli siltuma zudumi, vienmuļš vizuālais veidols. Šai apbūvei ir nepieciešami humanizācijas pasākumi, renovācija un siltināšana. Nepieciešams veikt daudzdzīvokļu māju novērtēšanu ar mērķi noteikt katras mājas tehnisko stāvokli. 2003.gadā ar pašvaldības līdzdalību tika renovēta piecstāvu daudzdzīvokļu māja, apjomīgi projekti tiek izstrādāti divu trīsstāvu daudzdzīvokļu māju renovēšanai. Veidojot kvalitatīvu dzīves vidi, nozīmīga ir arī ēku apkārtnes sakopšana – apzaļumošana, autostāvvietu un atpūtas laukumu izveide.

Lielākā daļa Olaines dzīvojamā fonda ir dzīvokļi daudzstāvu mājās ar visām ērtībām. Privatizācijai tika nodotas 95 mājas ar 4902 dzīvokļiem. 2001.gadā uz privatizāciju pieteikušies 88% dzīvokļu īrnieku. Pašvaldības īpašumā – 604 dzīvokļi, tas ir 12%. Māju apsaimniekošanai izveidoti un darbojas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības (DzĪKS) – DzĪKS “Drustu nams 10”. Jaunu daudzdzīvokļu ēku būvniecība praktiski nenotiek. Rekonstruēta ēka Stacijas ielā 44.

Prognozējams, ka turpmāk attīstīsies privātā savrupmāju būvniecība, bet pilsētas teritorijā šim mērķim nav piemērotas brīvas teritorijas. Savrupmāju būvniecībai tālākā (aiz 12 gadu perspektīves, ko nosaka šis plānojums) perspektīvie izmantojama esošā dārzkopības teritorija, kas neatrodas blakus rūpniecības zonai un ievērotu bīstamo uzņēmumu riska zonējumu. Tuvākā 12 gadu perspektīvē tiek piedāvāts savrupmāju mežaparka tipa apbūves teritorija virzienā uz Jelgavu līdz attīrīšanas ietaišu aizsargjoslai.

Šobrīd pastiprinās apdzīvojuma izplešanās tendences aiz Rīgas pilsētas robežām. Darba vietu un pakalpojumu tuvums būs viens no noteicošiem faktoriem, straujai mājokļu būvniecības attīstībai Olaines pilsētas teritorijā. Kā papildus pozitīvs faktors un priekšrocība būs iespēja izmantot pilsētas inženierkomunikācijas.

1.4.DABAS VIDE

1.4.1.VIRSMAS RAKSTUROJUMS, RELJEFS

Olaines pilsēta atrodas Piejūras zemienes Rīgas smilšainā līdzenuma zonā. Teritorijas reljefu veido Baltijas ledus ezera dažādu stadiju akumulatīvie līdzenumi ar absolūtajiem augstumiem no 5-10 m.v.j.l., kuros paceļas atsevišķas veco krastu līniju kāpu grēdas. Nozīmīga 5m augsta kāpu grēda stiepjas gar pilsētas rietumu robežu. Pilsētas teritorijas augstuma atzīmes 8.1-8.45 m v.j.l.

1.4.2.ĢEOLOĢIJA UN HIDROLOĢISKIE APSTĀKĻI

Pēc ģeoloģiskā griezumā teritoriju pieskaita devona nogulsņiem. Pamatiežus pārstāv aukšdevona Franās stāva Ogres svītas dolomīts, dolomītmerģeļi, māls. Tos pārsedz 20-30m biezas kvartāra noguluma slāņkopas, kas sastāv no glaciģēniem smilšmāliem, Baltijas ledus ezera māliem, mālsmilts, smilts, eoliem smilts un purva nogulumiem. Gruntsūdeņu dziļums no 0,4-2,0m (citi avoti 1-4m).

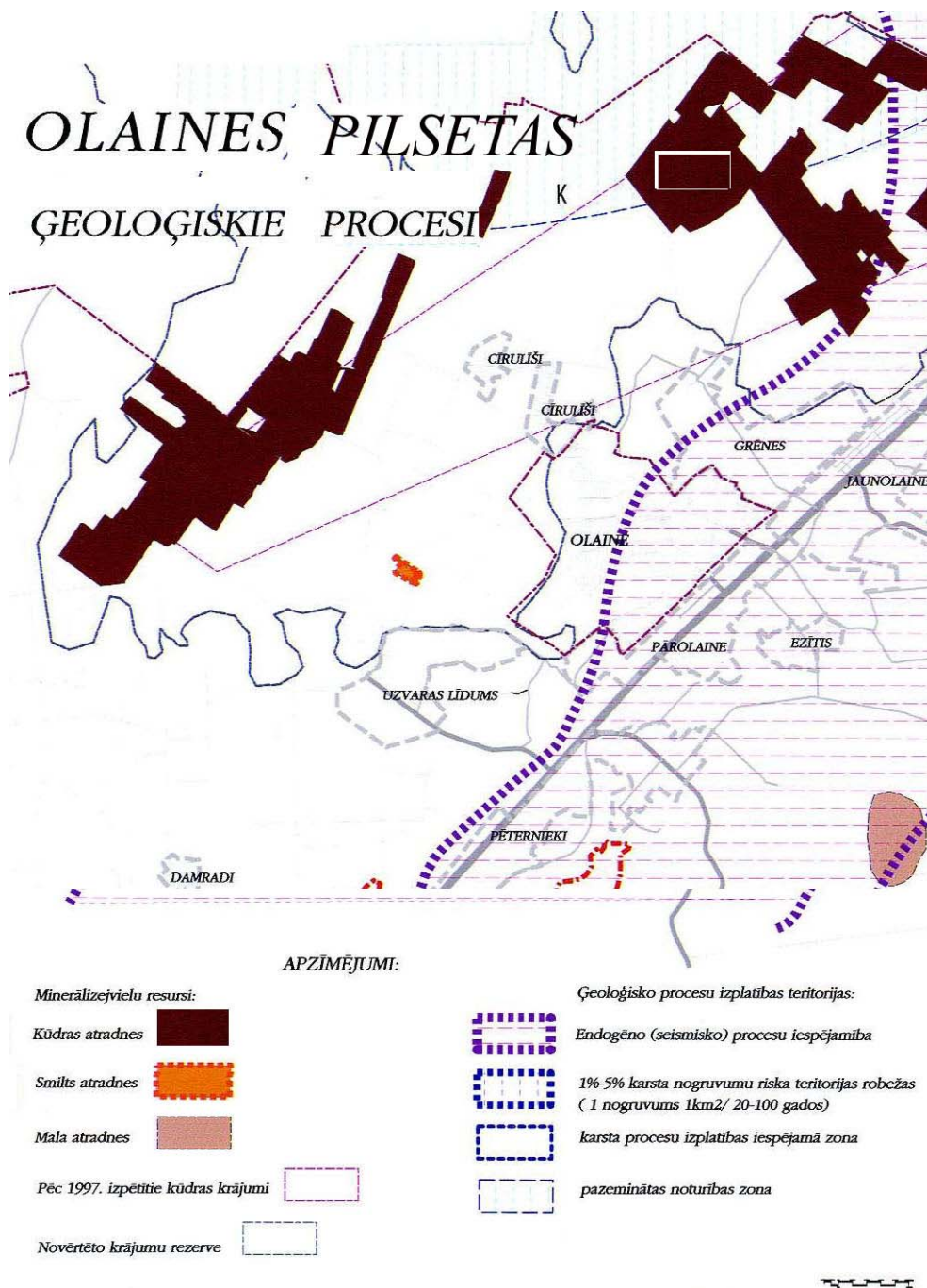
Gruntsūdens pamatni veido zem smilšu sablīvējuma esošās lentveida māla un smilšmāla nogulsnes. Šo nogulsņu slānī ir līdz 40m biezi un satur 7 ūdens nesējus horizontus. Ūdens ķīmiskajā sastāvā ietilpst kalcījs, magnijs, sulfātu hidrokarbonāts. To nosaka dziļo Gaujas horizonta smiltāju sulfātus saturošie ūdeņi Zemgales artēziskajā baseinā. Vēl izmantojams Amatas horizonts ar jaudu 70m. Šis grēdas ūdens ir dzerams, kaut arī nedaudz minarilizēts uz sulfātu rēķina.

Pilsētas rajonā ir dziednieciskas sapropeļa dūņas, taču to izmantošanu varētu apgrūtināt to ķīmiskais piesārņojums. Pilsētas apkārtņē esošo minerālo ūdeņi var izmantot medicīnā, balneoloģiskajām procedūrām, īpaši nozīmīgi ir stipri mineralizētie ūdeņi ar bromsāļu saturu 130 – 450mg/l, kas atrodas 1000 – 15000m no zemes virsmas.

No ģeomorfoloģiskā viedokļa Olaine ietilpst Baltijas ledus ezera abrazīvi akumulējošā līdzenumā. Līdzeno reljefu dažviet pārtrauc kāpas, kas ir nostiprinātas ar mežiem. Tā kā kāpu grēdas traucē ūdens noteci, līdzenumā ir izveidojušies daži purvi. Pilsētas tuvumā atrodas 170 ha lielais Bluķa purvs. Uz rietumiem no pilsētas atrodas kūdras purvs, kurā arī tagad notiek aktīva kūdras izstrāde.

2002. gadā Olaines pilsētas izgāztuvē Olaines pagastā (Olaines pagastā, meža malā aptuveni 3,5 km uz ziemeļrietumiem no Olaines dzelzceļa stacijas un šosejas Rīga - Jelgava) tika veikts gruntsūdeņu monitorings. Tika konstatēts gruntsūdeņu piesārņojums.

Pilsētas R daļā smilts virskārta ir vēja pārpūsta un izveidojušās zemas kāpas no labi šķīrotas, viendabīgas smalkgraudainas smilts (vQ4) ar kopējo nogulumu biezumu vidēji 10m.

Salīdzinot ar 2001. gada mērījumiem gruntsūdeņu piesārņojuma intensitāte ir nedaudz samazinājusies (hlorīdi, sause un kopējais fosfors), un tikai viens rādītājs (amonijs) pārsniedz stipra piesārņojuma robežu. Tas liecina par diezgan intensīvu piesārņojošo vielu izskalošanu no izgāztuves. (Geo Consultans, Rīga, 2002. Gruntsūdeņu monitorings Olaines pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuvē.)

1.4.3.AUGSNE UN MELIORĀCIJA

Daudzveidīgais reljefs – pazeminājumi un kāpu vaļņi, līdzenumi, dažādu teritoriju meliorācija u.c. rūpnieciskā darbība rada ļoti atšķirīgus iespējamā augsnes piesārņojuma veidus katrā mikrorajonā.

Virszemes notece pilsētā ir labi attīstīta. Vēsturiski pilsēta ir iesākta būvēt purva līdzenumā un tā gruntsūdeņu un virsūdeņu novadišanai tika paredzēts vaļēju grāvju tīkls. Aptuveni 75% nokrišņu iztvaiko, pārējais veido noteci. Apbūves rajonos augsne tika veidota uz uzbērtas smilts un būvgrūžiem. Ir platības, kur augsnes sega ir iznīcināta, nomīdīta vai noplicināta, bet nav atjaunota. Lielākā daļa dārziņu izveidota bijušajās kūdras ieguves vietās. Pilsētas teritorijā dārziņi atrodas arī blakus rūpniecības zonai, kurus šķir tikai valnis vai notekūdeņu grāvis, kura ūdeņi tiek izmantoti laistīšanai. Dārziņi izvietoti arī starp dzelzceļu un rūpniecības zonu blakus Rīgas ielai. Perspektīvā paredzēti kā turpmākās izpētes teritorija. Iespējama tālāka pašreizējā lietošana, bet šī teritorijas potenciāli nav piemērota rekreācijai un atpūtai. No pagasta puses pieguļ arī pagasta rūpniecības zona.

Kā atsevišķs objekts izdalāms pilsētas centra novadgrāvis - kanāls, kurš dzīvojamā teritorijā ir nostiprināts ar dzelzsbetona plāksnēm, kas klāj gultni un tālāk tiek ievadīts slēgtā kolektorā.

Lielākajā teritorijas daļā noteces apstākļi apgrūtināti un zemes – pārmitras, plaši izplatīti ir augstie jeb sūnu purvi. Kūdras slāņa biezums svārstās no 0,5 līdz 2m. (citi avoti 3-5m). Sastopamas velēnu gleja augsnes uz smilts cilmiežiem, gleja augsnes un velēnu podzolētās gleja augsnes, kā arī purva augsnes.

Ūdens līmenis tuvākajās ūdens notecēs ir 7,8-8,0m v.j.l.

1993. gadā veiktajos pētījumos pilsētas mazdārziņos daudzās augsnēs tika konstatēts paaugstināts metālu saturs.

Nosacījumi

Zemes transformēšana ir iespējama tikai pēc meliorācijas plāna izstrādes un īstenošanas.

Aizsargjoslas meliorācijas tīkliem un objektiem parādīt, izstrādājot detālpilānojumus.

Zemju īpašnieki veic īpašumā esošo meliorācijas sistēmu ekspluatāciju un uzturēšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem un atbild par bojājumiem koplietošanas un valsts meliorācijas sistēmā.

Regulēta Valsts ūdensnoteku un novadgrāvju gultņu atjaunošanu līdz projektētajiem parametriem (renovācija), kas nepieciešama esošo nosusināšanas

sistēmu ūdeņu uzturēšanai un novadīšanai, veic par valsts līdzekļiem, projektus saskaņojot būvvaldē.

Zemes īpašnieks ir tiesīgs veikt hidromelioratīvo būvniecību savā īpašumā saskaņā ar normatīviem aktiem (MKN 382 08.07.2003.)

1.4.4.KLIMATISKIE APSTĀKĻI

Klimatu veido Baltijas jūras gaisa masas, janvārī valdošie ir dienvidu vēji, jūlijā – ziemeļu. Vidējā janvāra temperatūra $-5,2^{\circ}\text{C}$, jūlijā $+17,5^{\circ}\text{C}$. Maksimālās temperatūras svārstības 70°C (no $+35^{\circ}\text{C}$ līdz -34°C), gada pozitīvo temperatūru summa sasniedz 2000°C , vidēji gadā 34 skaidras dienas un 47 – miglainas. Nokrišņu daudzums no 550-600 mm/gadā. Noturīgs sniegš izveidojas 15.novembrī un saglabājas līdz 20.martam, ūdens daudzums sniegā vidēji 50mm. Grunts sasalšanas robeža 1,1-1,2m. Vēja ātrums, kura pārsniegums gadā ir 7-9m/s - 5%. Vēja virziena atkārtotāšanās 53% no gada ir DA, D, DR vēji.

Pēc ilggadīgiem meteoroloģiskiem novērojumiem Olainē:

gada 6 aukstāko mēnešu vidējā temperatūra ir $-1,3^{\circ}\text{C}$;

gada 6 siltāko mēnešu vidējā temperatūra ir $+12,6^{\circ}\text{C}$;

gada karstākā mēneša gaisa vidējā temperatūra $T_k=+22,5^{\circ}\text{C}$;

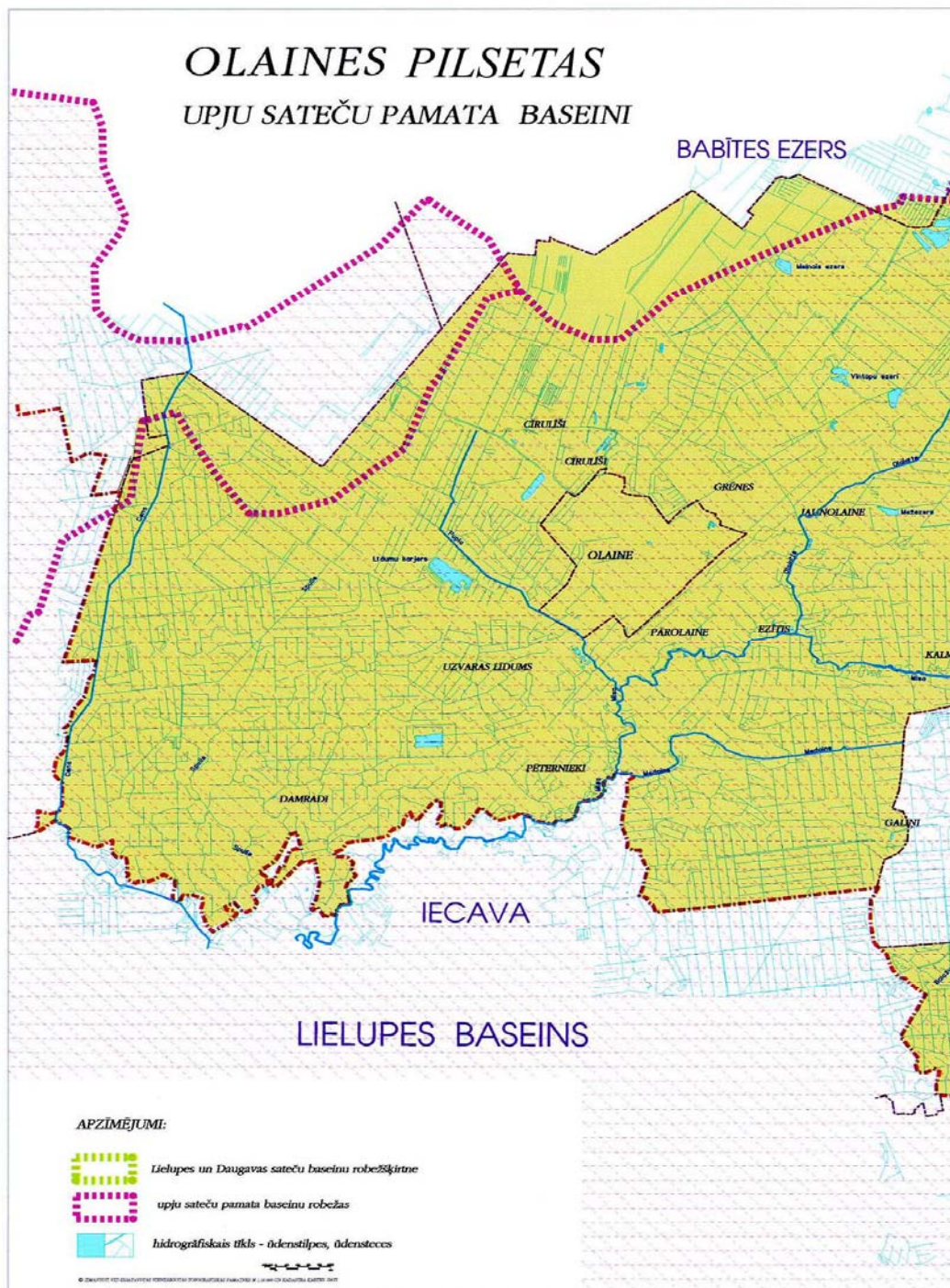
gada aukstākā mēneša gaisa vidējā temperatūra $T_a=-4,8^{\circ}\text{C}$;

1.4.5.VIRSZEMES ŪDEŅI

Pilsēta atrodas Lielupes baseinā. Piepilsētas mežā atrodas atklāti ūdeņi – purvāji (niedrāji, riestāji). Ietekmi atstāj arī atrašanās Misas upes baseina tuvumā. Olaines pilsētas dienvidrietumos robežupe ar pagastu ir Pupla, kas ir Misas upes labā krasta pieteka. Misā tiek novadīti attīrītie notekūdeņi no a/s „Olainfarm” piederošām attīrīšanas ietaisēm. Upe pavasaros pārplūst pat līdz atzīmei 5,8m (abs.), sasniedzot pilsētas teritoriju un pārslogojot lietus ūdeņu kanalizāciju.

Laika posmā no 1964. līdz 1994. gadam Misas upi izmantoja ūdens ieguvei. Savā attīstības sākumā Olaines pilsēta izjuta krasu dzeramā un tehniskā ūdens deficītu. Lai nodrošinātu rūpniecību ar tehnisko ūdeni, 1964. gadā izprojektēja Daugavas –Misas kanālu. Pēc šī kanāla nodošanas ekspluatācijā, 1967. gadā pazemes ūdeņu patēriņš rūpniecībā sāka strauji samazināties. Kad ekspluatācijā tika nodota ūdens filtrācijas stacijas 1.kārta, sākās dzeramā ūdens sagatavošana filtrējot Misas ūdeni. Pazemes ūdeņu avotu izmantošana Olainē tika pārtraukta 1984.gadā, esošās akas iekonservēja. XXgs. 90.gadu sākumā samazinoties ražošanai, samazinājās ūdens nepieciešamība rūpniecībā,

dzeramā ūdens ieguve no virszemes avotiem kļuva ekonomiski neizdevīgi. 1994.-1997. gadam sākās četru aku aprīkošana „Parka ” rajonā un to ekspluatācijas uzsākšana. Laikā no 1997.līdz 1999. gadam izurba un aprīkoja trīs dziļurbuma akas un uzcēla ūdenstorni rajonā „Indrāni”. Pašreiz no Misas tiek ņemti tehniskie ūdeņi.

Olaine atrodas Lielupes baseina Iecavas upes baseina teritorijā.

Olaines pagastā no austrumiem uz rietumiem pa likumotu gultni tek Misas upe. Misas upes vidējais platums 10m, dziļums 1,5m, ūdenslīmenis pagasta DR malā 0,6 m vjl. Tās pietekas ir Olainīte, Pupla (Dalbīte), kas tek gar pilsētas DR robežu ar pagastu, Medaine, Cena un Spulle. Olaine atrodas Viduslatvijas zemienes Tīreļu līdzenumā. Virsma līdzena Z daļā augstums sasniedz 16,4 m vjl. DA daļā 20m vjl.

1.4.7.MEŽI UN PURVI

Pateicoties kāpu grēdām, kuras traucē ūdens atteci, līdzenumā ir izveidojušies purvi, kūdras slāņa biezums tajos 3-5m. Plaša purvu teritorijas – Lielais Tīrelis, Bluķu, Cenas Tīrelis u.c. atrodas uz rietumiem un ziemeļiem no Olaines. 31% no pilsētas teritorijas aizņem meži.

Pilsētā atrodas susināti priežu meži uz kūdras augsniem. Tajos piemistrojumā aug atsevišķas egles un bērzi. Nosusināšanas dēļ audzes lielā mērā zaudējušas savu dabisko struktūru un no bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas viedokļa tās nav uzskatāmas par prioritāriem objektiem. Tām ir noteikta nozīme kā pilsētas zaļās zonas objektiem, kas var veikt ekoloģisko un rekreācijas funkciju. Bioloģiski vērtīgākā ir mežu audze, kas tieši piekļaujas rūpniecības zonai blakus rūpnīcai a/s „Olainfarm” Tajā neliels priežu meža fragments ir saglabājis savu dabisko struktūru, un tur konstatēta LSG ierakstīta augu suga gada staipekņi *Lycopodium annotinum*. Suga iekļauta arī Baltijas Sarkanajā grāmatā.

Ekoloģiski daudzveidīga ir neliela periodiski pārmitra teritorija, ko aizņem krūmāji un apšu, bērzu un priežu grupas, kā arī iepriekšminēto koku sugu veidotas jaunaudzes. Arī tur konstatēta neliela gada staipekņa atradne, kā arī LSG 4.kategorijā iekļautais zaļais vītola grauzis *Aromia moschata*. Rūpnieciskajā teritorijā un tās degradētā apkaimē šādām ekosistēmām ir nozīmīga loma bioloģiskās daudzveidības uzturēšanā un uzlabošanā. Nepieciešams šīs aizsargājamo sugu teritorijas identificēt un veikt likumdošanā paredzētos pasākumus sugas aizsardzībai.

Izstrādājo ietekmes uz vidi novērtējumu bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas uzstādīšanai tika konstatēts, ka pilsētā šajā zonā pļavu augu sabiedrības ir sugām bagātas, ar dabisku struktūru. Konstatēta salīdzinoši liela pļavu biotopu daudzveidība. Tajā iespējama LSG 2. kategorijā iekļautās griezes *Crex crex* ligzdošana, bet piegulošajos krūmajos Eiropas kontekstā nozīmīgās brūnās čakstes *Lanius collurio*

ligzdošana, bet Latvijā tā ir parasta suga. Pilsētā satopamas ekoloģiski plastiskas sugas, kas pielāgojušā dzīvei apdzīvotās vietās un industriālā vidē. Sastopamas arī Latvijā ne visai biežais melnais erickiņš *Phoenicurus ochuros*, kura tipiskais ligzdošanas biotops ir industriāla ainava un jaunceltnes. *(Noslēguma ziņojums. Ietekmes uz vidi novērtējums bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtai un potenciālajām tās uzstādīšanas vietām, 4.4.6. p. 4.3.p.)*

1.4.7.DĀRZKOPĪBU SABIEDRĪBAS TERITORIJAS

Vēsturiski dārziņu veidošanās process tika uzsākts 60.gadu sākumā, līdz ar daudzstāvu dzīvojamo rajonu iedzīvotāju nepieciešamību. Arī šobrīd ekonomiskā situācija valstī veicina šo mazdārziņu eksistenci. Esošās dārzkopību sabiedrību teritorijas ir bez apbūves tiesībām, nomas zemes. Teritorija nav apbūvējama šādā sadalījumā, jo nav nodrošināta piekļūšana atbilstoši speciālā transporta – ātrā palīdzība, ugunsdzēsēju prasībām – ceļu platums pilsētas nozīmes ceļiem sarkanajās līnijās vismaz 12m, zemes gabalu lielums vairums neatbilstošs – jābūt vismaz 1200m².

No pilsētas plānošanas viedokļa pastāv pretruna, ka dārziņi izvietoti blakus rūpniecības zonai. Pašreizējā situācijā daļa iedzīvotāju vēlas izmantot dārziņus un šī vēlme ir plānojumā akceptēta. Netiek akceptēta dārziņu teritorija, kas pieguļ dzelzceļam Rīga –Jelgava. Šī dārziņu teritorija ir turpmākās izpētes un plānošanas teritorija.

1.4.8.AINAVAS

Olaines pilsēta ietilpst Misas mežaines ainavas apvidū.

Pilsētai ir raksturīgas pārveidotas dabas ainavas: tipiska pilsētas daudzstāvu dzīvojamo rajonu un rūpnieciskā ainava, ceļu ainava un meža un purva ainava, izstrādātu kūdras karjera ainava, daļa ar iekoptiem dārziņiem, pilsētas zaļumjoslas kanāla līnijainava.

Olaines pilsētas ainava skatu punktiem labi paveras no dzelzceļa un autoceļa Rīga – Jelgava. Mežs no trijām pusēm ietver pilsētu, tādēļ noslēdz kompozīciju.

Pilsētas centrā ir izvietotas 2,4, 5 un 9 stāvu ķieģeļu un paneļu dzīvojamās mājas, kas celtas pēc tipveida projektiem. Pilsētas apbūve rada vienveidīgu iespaidu. Arhitektoniski izteismīgās ēkas pilsētā ir maz, praktiski var nosaukt tikai uzsākto baznīcu. Pēdējos gados, veicot rekonstrukciju un renovāciju gan dzīvojamā zonā gan rūpniecības zonā parādās ēkas ar estētiski pievilcīgu un sakārtotu ārējo veidolu un vidi ap tām, bet tās nevar nosaukt par arhitektoniski izteismīgām.

Akcentu pilsētas siluetai dod 2004. gadā uzsāktais baznīcas tornis, kas vizuāli vislabāk uztverams braucot pa Zemgales ielu ārā no pilsētas. Pilsētas panorāmai nepieciešami estētiski pievilcīgi akcenti siluetā, kas uztverams no automaģistrāles un dzelzceļa.

Apjomos un proporcijās atšķirīga ir rūpniecības zona, kas ir strikti nodalīta no dzīvojamās zonas. To raksturo lieli, industriālai apbūvei raksturīgi, korpusi.

Pilsētas apstādījumi gadu gaitā pieaugot kokiem veido jaukas ielu koku aleju ainavas, kuras ieteicams saglabāt un bojāto vai avārijās cietušos kokus vēlams atjaunot. Pilsētā mežparki, meži un citas dabas pamatnes teritorijas aizņem 49% no pilsētas teritorijas.

1.5.VIDES KVALITĀTE

1.5.1.CIVILĀS AIZSARDZĪBAS UN VALSTS AIZSARDZĪBAS OBJEKTI

Bīstamo uzņēmumu avārijgatavības plānošanu kontrolē Rīgas reģionālā valsts darba inspekcija, Lielīgas reģionālā vides pārvalde. Gatavību praktiskām darbībām – VUU un Olaines pilsētas pašvaldība, tās ĀSOK (ārkārtējo situāciju (operatīvā) komisija). Kontroles tiesības ir arī Rīgas rajona ĀSOK. Olaines pilsētas ārkārtas situācijas pārvaldīšanā iesaistāmas vairākas institūcijas un struktūras – ārkārtējo situāciju pārvaldīšanas vadības struktūras; Ķīmisko avāriju, ugunsgrēku likvidēšanas struktūras; Neatliekamā medicīniskā palīdzība un ārstniecība; Vides atindēšanas (sanācijas) un kontroles institūcijas; Sabiedriskās kārtības nodrošināšana, SBP izņemšana; Tehniskie dienesti, sadarbības objekti.

Ķīmiskās, uguns – sprādzienbīstama uzņēmuma avārijgatavība ir uzņēmuma darbinieku spēja saviem spēkiem lokalizēt avāriju, ugunsgrēku, novērst to bīstamo (kaitīgo) iedarbību un likvidēt sekas laika posmā līdz speciālo operatīvo dienestu, šeit UGD, ĀNMP u.c., iesaistīšanās brīdī reaģēšanā, t.i. ~20-60min. laikā.

Olaines pilsētas uzņēmumos, kuri izdalīti kā bīstamie, pamatā tiek plānota rīcība avārijās, ugunsgrēkos u.tml., taču šo plānu (instrukciju) kvalitāte ir (ar retiem izņēmumiem) zema. Praktiskās nodarbības, nolikumos paredzētie treniņi, avārijmācības, civilās aizsardzības objekta vai teritoriālās mācības pēdējā desmitgadē nav notikušas. Uguns – sprādzienbīstamajiem objektiem izstrādātie "Operatīvie plāni", "Ugunsgrēka dzēšanas kartītes" ir datētas ar 80. – 90.gadiem – nepieciešama to pārstrāde (izstrāde).

Bīstamo iekārtu apkalpojošā personāla tehnisko apmācību atestāciju sākotnēji veic licencētas mācību firmas. Atkārtoto zināšanu pārbaudi – atestāciju, veic uzņēmumu atestācijas (kvalifikācijas) komisijas. Analogiski tiek risināta arī darbinieku apmācība elektrodrošībā un ugunsdrošībā. Darbinieku obligātā veselības pārbaude tiek veikta pamatā Olaines veselības centrā, darbinieku apmācība pirmās palīdzības sniegšanā, ar retiem izņēmumiem, netiek veikta.

2001.gada 4.aprīlī SIA "Latbio" notika ugunsgrēks, ko pavadījis sprādziens. Ugunsgrēku likvidēja VUGD. Lielīgas RVP pārbaudes laikā (tajā pašā dienā) nav konstatējusi piesārņojumu gaisā un augsnē.

SIA "Nordic Industrial Park" ir ugunsdzēsības ūdensapgādes sistēma.

1.5.2.PAUGSTINĀTA RISKĀ TERITORIJAS UN OBJEKTI

Diviem pilsētas uzņēmumiem saskaņā ar vides uzraudzības valsts biroja datiem nepieciešama A kategorijas atļauja : a/s "Olainfarm" (4.5.) un SIA „Olaines ķīmiskā rūpnīca „Biolar””. B kategorijas atļaujas saņēmuši uzņēmumi: Olaines cietums (10.03.2005.) AS „Olaines ūdens un siltums” (14.02.2003.) enerģētikas nozarē, SIA „TIPRO BALTIC” Metāla ražošana un apstrāde (28.05.2004.), AS BASK (bīstamo atkritumu dedzinātava) atkritumu nozarē (25.07.2003.)

6.tabula

Tabulas apkopojums no piesārņojošo darbību atļaujām
(pašvaldības rīcībā esošas)

Nr. p/k	Uzņēmums, teritorijas atrašanās vieta	Kaitīgās vielas	NACE kods(kodi)
1.	AS "AIVA-S.A." naftas bāze Rīgas ielā 26, Olainē IV zemākās bīstamības kategorija -2001	Naftas produkti- benzols, ksilols, toluols, benzīns, dīzeļdegviela 5 piesārņojošās vielas, kuras atmosfērā izvada trīs veidu emisijas avoti –gada izmešu summa nepārsniedz 1.702t.	
2.	AS „Olaines ūdens un siltums”; Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbība -2002 Jelgavas iela 4, Olainē	Sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir no 0,5 līdz 50 megavatiem.	40
3.	SIA “TIPRO BALTIC” Rūpnīcas ielā 4, Olainē B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja- 2004	Citas iekārtas dzelzs, tērauda vai citu metālu rūpnieciskai apstrādei ar ražošanas platību 1000m ² un vairāk Piesārņojošās vielas – metālu oksīdi, šķīdinātāju tvaiki un cietās daļiņas.	28;28.21;28.22

Ķīmiski (toksiski) bīstamie, kā arī ugunsnedrošie un sprādzienbīstamie objekti pilsētā:

- AS "Olaines ūdens un siltums", kur bīstamības avots ir mazuts, slānekļa eļļa – rezervuāri, tvaika un ūdenssildāmie e/katli, hlora noliktava līdz 2002. gadam – situācija šobrīd ir mainījusies un nepieciešams šīs piesārņojošās darbības atļaujas maiņa;
- SIA "Olaines ķīmiskā rūpnīca "BIOLARS"" (RKF "Nitra" apvienojās ar SIA „LatBio” 2002. gadā <http://www.biolars.lv/pub/lat/index.html>), kur bīstamības avots ir bīstamās ķīmiskās vielas un produkti, to rezervuāri, tvertnes un reaktori;
- a/s "Olainfarm", kur bīstamības avots ir ap 40 bīstamās ķīmiskās vielas- benzols 50t, ēteris 5t, metilamīns 2,8t, broms 5t, apkures katli, gaisa resiveri, reaktori, aukstumiekārta;
- SIA "Nordic Industrial Park", kur bīstamības avots ir plastmasu ražotnes, apkures katli, resiveri;

- SIA "Vita", kur bīstamības avots ir sālsskābe (~20t) cisternā ($V = 60\text{m}^3$).

SIA "Olaines ķīmiskā rūpnīca "BIOLARS"" (*RKF "Nitra" apvienojās ar SIA „Latbio” 2002. gadā <http://www.biolars.lv/pub/lat/index.html>*).

un a/s "Olainfarm" atbilst MK noteikumu Nr.259 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” kritērijiem.

Ugunsnedrošie un sprādzienbīstamie objekti:

- a/s "Olaines kūdra", kur bīstamības avots ir ražotņu ugunsprādzienbīstamība, d/degviela (50.0t), O₂ baloni;
- SIA KU "Dinaz – Group", kur bīstamības avots ir benzīns 4x25m³, D/degviela 1x25m³, pazemes tvertnēs, 3 pildnes.

Pilsēta daļēji atrodas purvu un mežu ielenkumā, kur jebkura neuzmanīga rīcība īpaši vasarā var veicināt ugunsgrēku. Paaugstināta bīstamības ir kūdras ieguves vietās. Ilgstošs meža ugunsgrēks ne tikai rada avārijas situācijas, papildus piesārņojumu, bet arī dažādu noplūžu iespējamību.

Transporta (bīstamo kravu) teritorijas:

- maģistrālais gāzes vads;
- LDz Rīgas ceļu distance, kur bīstamības avots ir dzelzceļa cisternas, segtie vagoni ar bīstamām kravām;
- tranzīceļi (Rīgas iela), kur bīstamības avots ir bīstamās kravas pārvadājumi.

Cilvēku masu pulcēšanās objekti:

- Olaines 1.vidusskola;
- Olaines 2.vidusskola;
- Olaines mehānikas un tehnoloģijas koledža;
- Olaines pilsētas pirmskolas izglītības iestāde "Zīle";
- Olaines pilsētas bērnudārzs "Dzērvenīte";
- Olaines speciālā pirmsskolas izglītības iestāde "Ābelīte";
- Olaines mūzikas un mākslas skola;
- Olaines kultūras centrs;
- Olaines pilsētas dome.

Saskaņā ar šo projektu veicama tālāka Olaines pilsētas bīstamo uzņēmumu (darbību) detalizācija riska novērtējums un pēc novērtējuma procedūras iespējams izstrādāt riska zonējumu. Projektā iekļauta Bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtas riska zonas.

1.5.3.GAISA KVALITĀTE

Olaines pilsētas teritorijā izvietoti 15 objekti, kuri rada būtisku atmosfēras piesārņojumu. Lielākie no tiem: a/s “Olaines ūdens un siltums” līdz 2003.gadam un a/s “Olainfarm”.

Pirms dažiem gadiem, novērtējot uzņēmumus Olaines pilsētā, konstatēts, ka gada laikā atmosfērā tiek emitētas vairāk kā 758 tonnas piesārņojošo vielu, no tām 97 % izmešu ir degšanas produkti- slāpekļa dioksīds, sēra dioksīds, oglekļa oksīds un cietās daļiņas, bet 2,8% - gaistošie organiskie savienojumi.

7.tabula

Kaitīgo vielu izplūde no stacionāriem avotiem Olainē

Gads	VISAS KAITĪGĀS VIELAS	..cietās vielas	..gāzveida un šķidrās vielas
1992	2.28	..	2.28
1993	1.99	..	1.99
1994	1.85	0.04	1.81
1995	1.58	0.03	1.55
1996	1.54	0.04	1.50
1997	1.35	0.05	1.30
1998	1.29	0.04	1.25
1999	1.11	0.03	1.08
2000	0.80	0.03	0.77
2001	1.08	0.03	1.05

(LCSP dati 14-14. KAITĪGO VIELU IZPLŪDE ATMOSFĒRĀ NO STACIONĀRIEM AVOTIEM PILSĒTĀS)

Tiešā pilsētas tuvumā izvietota SIA “LUKOIL – BALTIJA R” naftas bāze, kas ir viena no lielākajām Baltijā. Tās teritorijā atrodas sašķidrinātās gāzes termināls ar 500 m³ ietilpību. Uzņēmums sniedz bunkurēšanas pakalpojumus, gada laikā pārkraujot 0,3 miljonus tonnu degvielas. (Latvijas hidrometeoroloģijas aģentūra, Rīga, 2002. LHMA).

Valsts politikas un ekonomikas pārstrukturēšanas procesu rezultātā Olaines ķīmijas un citu nozaru ražotnes ir sašaurinājušās, vides kvalitāte ir uzlabojusies. Ir samazinājusies rūpniecības kā galvenā piesārņojuma avota īpatsvars, bet pieaudzis autotransporta radītais piesārņojums (svins, oglekļa dioksīds, slāpekļa oksīdi u.c.).

Līdz ar 2002.gadā izbūvēto gāzes vadu Olaines pilsētā katlu māja ir pārgājusi uz gāzes apkuri, kas ievērojami uzlabojusi gaisa kvalitāti pilsētā. (LR LRVP Publiskais pārskats par 2001.g. un 2002.gadu).

**Organizācijas, kas sniedz statistikas pārskatus par gaisa aizsardzību
2002. un / vai 2003. gados**

'OLAINES KŪDRA' AS Rīgas iela 21, Olaine
'RĪKS' SIA, ražotne Celtnieku 1a, Olaine
'MMT Industrial Plastic' SIA Rūpnīcu iela 4, Olaine
'SUPER STAR' SIA, DUS Zemgales iela 1, Olaine
'ĶĪMIĶIS' SIA Kūdras iela 21-6, Olaine
'OLAINFARM' AS Rūpnīcu iela 5, Olaine
'VELTE' SIA Rīgas iela 10, Olaine
'OLAINES CIETUMS' Rīgas iela 10, Olaine
'OLAINES ŪDENS UN SILTUMS' AS Kūdras iela 27, Olaine
'BIOLARS' Olaines ķīmiskā rūpnīca, SIA Rūpnīcu iela 3, Olaine
'AIVA - S.A.' SIA, naftas bāze Rīgas iela 21, Olaine

(Vides datu centra dati. http://www.vidm.gov.lv/ivnvnv/ippc/saraksts/LAkat_uzn.pdf)

Šobrīd Olaines pilsētā izvietota Valsts aģentūras Latvijas vides , ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras pārziņā esoša DOAS tipa automātiskā gaisa monitoringa stacija, kas nodrošina nepārtrauktas sēra dioksīda, slāpekļa dioksīda, piezemes ozona, benzola, ksilola un tuluola piesārņojuma mērījumus. 2003.gadā automātisko gaisa monitoringa staciju pārvietoja tuvāk pilsētas rūpniecības zonai uz Jelgavas ielas starp Nr.7 un Nr.10 ēkām. No VA LVGMA Olaines pašvaldība katru gadu saņem gaisa kvalitātes gada pārskatu. Gadījumā, ja notiks likumdošanā noteikto gaisa piesārņojuma limitu pārsniegšana, Olaines pilsētā pašvaldība nekavējoties saņems attiecīgu brīdinājumu. Līdz šim gaisa kvalitāte Olaines pilsētā vērtējama kā apmierinoša – normatīvajos aktos noteiktās gaisa piesārņojuma normas ne reizi nav pārsniegtas.

Laika periodā no **1999.g. – 2001.gadam** pilsētas teritorija pēc gaisa kvalitātes klasificēta kā II zona, kur vienas un vairāku gaisu piesārņošanas vielu piesārņojuma līmenis pārsniedz robežlielumu.

Atmosfēras piesārņojuma novērtējums Olaines pilsētā laika periodā no 2000.g. – 2003.gadam tiek veikts izmantojot matemātisko modelēšanu, ņemot vērā reljefa īpatnības un apbūves raksturojumu. Modelēšanas ceļā iegūtās slāpekļa dioksīda (NO₂) , sēra dioksīda (SO₂), putekļu PM₁₀ un oglekļa oksīda (CO) koncentrācijas nepārsniedz noteikto gaisa kvalitātes (robežlielumu) normatīvu. Arī ozona (O₃) koncentrācija, analizējot mērījumu rezultātus un salīdzinot ar normatīvu, netiek pārsniegts. 2002.gadā konstatēts 1 pārsniegšanas gadījums (*Latvijas hidrometeoroloģijas aģentūra, Rīga, 2004. LHMA*).

Saskaņā ar Latvijas Hidrometeoroloģijas aģentūras 16.11.2004. izziņa Nr. 9-5/910 17.lpp. par piesārņojumu Olaines pilsētā **2002. -2004. gadā** kopumā neviens atmosfēras piesārņojuma un nokrišņu rādītājs nav pārsniegts.

Liela ietekme uz stāvokļa uzlabojumu ir izmaiņām pilsētā izmantojamā kurināmā bilancē.

**Pilsētā izmantojamā kurināmā bilances un
veidu izmaiņas 2002. -2004. gados**

Organizācija		Kurināmais				
LVA kods	Nosaukums, adrese	Kurināmā veids	Mērvienība	Kopā	Sēra saturs	
2004.gads						
312108	'OLAINES CIETUMS'	Koksne	Tonnas	15		
		Ogles	Tonnas	236	0,24	
850707	'OLAINES ŪDENS UN SILTUMS' AS	Dabas gāze	Tūkstots m3	7491		
2003.gads						
312108	'OLAINES CIETUMS'	Šķidrāis kurināmais	Tonnas	6	0,3	
		Ogles	Tonnas	340	0,3	
850707	'OLAINES ŪDENS UN SILTUMS' AS	Dabas gāze	Tūkstots m3	5546		
		Degakmens Mazuts	Tonnas	2855,696	0,7	
			Tonnas	325,018	2,6	
2002. gads						
312108	'OLAINES CIETUMS'	Šķidrāis kurināmais	Tonnas	6	0,3	9,36
		Koksne	Tonnas	15,5		5,425
		Ogles	Tonnas	315	0,3	239,4
310751	'OLAINFARM" AS	Mazuts	Tonnas	2748,345	2	3792,7161
		Ogles	Tonnas	79,92	0,5	79,92
850707	'OLAINES ŪDENS UN SILTUMS' AS	Degakmens eļļa	Tonnas	5158,563	0,7	4642,7067
		Mazuts	Tonnas	4377,643	2,2	6041,1473

Šajā sarakstā nav ietverts SIA „Olaines ķīmiskā rūpnīca „Biolar””.

Ozons atšķirībā no pārējām piesārņojošām vielām atmosfērā nenonāk tieši, tas rodas reaģējot slāpekļa dioksīdiem, gaistošiem organiskiem savienojumiem saules gaismas klātbūtnē- fotoķīmiskās reakcijās. Siltums un saules gaisma stimulē ozona veidošanos, tātad augstākās ozona vērtības novērtējams vasarās. Ozons ir ar īpatnēju smaržu, kas dažkārt sajūtama tādas parādības kā zibens laikā. Ozonam noteikts 8 stundu robežlielums cilvēka veselības aizsardzībai- 120µg/m³ (pārsniegšana pieļaujam ne vairāk kā 25 dienas kalendāra gada laikā vidēji 3 gadu periodā) 2002. gadā konstatēts 1 pārsniegšanas gadījums. Analizējot veikto mērījumu rezultātus, konstatēts, ka normatīvs netiek pārsniegts. (LHA 16.11.2004. izziņa Nr. 9-5/910 17.lpp.)

1.5.4. ŪDENS KVALITĀTE

Līdz atdzelžošanas stacijas nodošanai ekspluatācijā 2004. gadā dzeramā ūdenī tika konstatēts paaugstināts sulfātu saturs (435mg/l pie normas 250 mg/l), kas izraisa cauruļu materiāla bioloģisko koroziju, kā arī dzelzs saturs ir virs normas (>0,2 mg/l), kā arī izraisa ūdens duļķainību un dzeltenu nokrāsu. Pašreiz ūdens kvalitāte atbilstoša.

Olaines pilsētā funkcionē divas – dzeramā un tehniskā ūdens apgādes sistēmas. Centralizēto dzeramā ūdens apgādes sistēmu izmanto 99% iedzīvotāju, visas iestādes un gandrīz visi uzņēmumi. Savas dzeramā ūdens apgādes sistēmas ir a/s “Olainfarm” un a/s “Olaines kūdra”. Tehniskā ūdens apgādes sistēma pieder a/s “Olainfarm”, sistēmai pieslēgti citi uzņēmumi.

Misas ūdens kvalitātes novērojumi Olaines apkārtnē tiek veikti divos punktos: 15km augšpus pilsētas un 1,5km lejpus pilsētas. Integrētam ūdens kvalitātes novērtējumam izmantots integrālais rādītājs – ūdens piesārņojums indekss (ŪPI), kas sevī iekļauj praktiski visus nosakāmos parametrus (suspendētas vielas, pH, O₂, O₂%, BSP₇, N/NH₄, N/NO₂, P_{kop}, un nafta). Kopsavilkums par Misas ūdens kvalitāti tiek sniegts no mērījumiem par laika periodu no 1994.g.-2000.gadam. Apskatot ūdens kvalitātes parametru svārstības pa sezonām, var teikt, ka ŪSP (ķīmiskais skābekļa patēriņš) vērtības augšpus un lejpus pilsētas ir praktiski vienādas. Vasaras sezonā BSP₇ (bioķīmiskais skābekļa patēriņš) vērtība ir 1,3 reizes augstāka nekā citās sezonās. Vasarā un rudenī naftas produktu saturs Misas ūdenī palielinās līdz pat divām reizēm.

Paaugstinātas smago metālu koncentrācijas parasti tika fiksētas ziemā un pavasarī. Analizējamā perioda laikā pēc kompleksā rādītāja ŪPI Misas ūdens augšpus Olaines atbilda II kvalitātes līmenim – nosacīti tīrs, bet lejpus Olaines – III kvalitātes līmenim – mēreni piesārņots (*Vides kvalitātes raksturojums Olaines pilsētā, Valsts Hidrometeoroloģijas pārvalde, 2001*).

Bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtas darbības laikā veicamas sekojošas vides kontroles darbības: 1)virszemes ūdeņu kvalitātes monitorings (viena stacija piesārņojuma fona novērtējumam, viena stacija tiešās ietekmes noteikšanai, 2 stacijas lietus kanalizācijas ūdeņu ietekmes novērtēšanai, 1 reizi nedēļā),

2)gruntsūdeņu monitorings (5 urbumos reizi gadā),

3) augsnes jeb grunts monitorings(paraugu noņemšana veicama 6 punktos 1punkts 0,5km attālumā no objekta, 5 punkti objekta teritorijā),

4)mežaudzes pieauguma monitorings (divos vai trijos 50x50m parauglaukumos reizi gadā skuju koku defoliācija un dehromatizācija un 10 gados koksnes tekošā pieauguma izmaiņas),

5) iedzīvotāju rakto aku monitorings visas akas 0,5km attālumā no gruntsūdeņu plūsmas virzienā no piesārņojuma oreola vai cits attālums atkarībā no konkrētiem apstākļiem vienu reizi gadā.

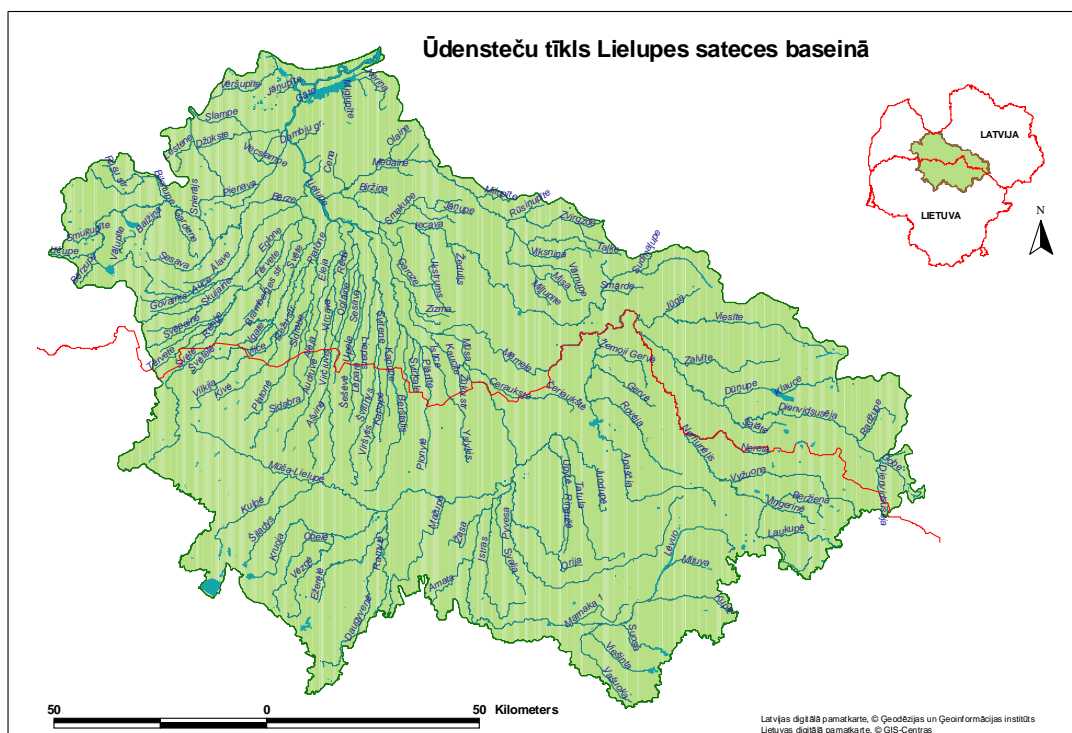
1.5.5. LIELUPES BASEINA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS

Nodaļas izstrāde veikta pēc Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra un sagatavošanā izmantots „Lielupes sateces baseina demonstrācijas projekts Baltijas jūras / Lielo ezeru sadarbības projekta ietvaros Latvijas – Lietuvas „LIELUPES BASEINA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS” SITUĀCIJAS ANALĪZE (ĪSĀ VERSIJA).” Latvijas vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Lietuvas vides ministrija, 2001.

Pašvaldības ir atbildīgas par vides pārvaldību savā teritorijā kopumā, ieskaitot arī ūdens pārvaldību. Šī uzdevuma veikšanai tās balstās uz attiecīgajiem likumiem un noteikumiem, kurus pieņem centrālais valsts pārvaldes aparāts, kā arī sadarbojas ar attiecīgajām valsts reģionālajām institūcijām.

Galvenās vides problēmas Lielupes baseinā var sadalīt divās grupās:

- virszemes ūdeņu kvalitāte;
- dzeramā ūdens kvalitāte.

Savukārt galvenie faktori, kas nosaka neapmierinošu virszemes ūdeņu kvalitāti, ir:

- izkliedētais jeb difūzais piesārņojums;
- piesārņojums no punktveida avotiem;
- upju pārveidošana apkārtējo zemju meliorācijas gaitā.

Abās valstīs tieši Lielupes baseinā ir viszemākā ūdens kvalitāte, kas ir galvenais cēlonis nabadzīgai upes faunas bioloģiskajai daudzveidībai un kavē tūrisma un rekreācijas attīstību.

Aptuveni aprēķini rāda galveno tendenci, ka pārrobežu piesārņojums no Lietuvas puses sastāda līdz 50 % no tā kopējā slāpekļa un fosfora daudzuma, kurš pa Lielupi iekļūst Rīgas līcī. Līdz ar to pārrobežu piesārņojums ir īpaša vides problēma Latvijai.

Iespējamais difūzais piesārņojums no lauksaimniecības zemēm ir daudzas reizes lielāks nekā no punktveida avotiem nākošais piesārņojums, īpaši slāpekļa gadījumā. Galvenokārt tieši difūzais piesārņojums veicina gan Lielupes baseina upju, gan arī Rīgas līča eutroficēšanos, jo barības vielas no baseina teritorijas pa upēm tiek transportētas uz jūru.

Apmēram 70% Lietuvas upju un 35 % to Latvijas upju, kas ir garākas par 10 km (mazākām upēm šādu datu trūkst) gandrīz visā sava tecējuma garumā ir iztaisnotas apkārtējo zemju meliorācijas rezultātā. Precīzi skaitļi Lielupes baseinam projekta gaitā nav iegūti, bet, ņemot vērā intensīvo lauksaimniecību baseina teritorijā, liels skaits regulēto upju atrodas tieši šeit.

10.tabula

Iedzīvotāju skaits Lielupes baseina lielāko pašvaldību pilsētās (2000)

Pilsēta	Valsts	Iedzīvotāju skaits	Pievienošanas pakāpecentralizētajam kanalizācijas tīklam, %
Šauļi	Lietuva	146996	85
Radvilišķi	Lietuva	20886	76
Rokišķi	Lietuva	17997	89
Birži	Lietuva	16183	49
Jelgava	Latvija	70918	78
Bauska	Latvija	10411	~100*
Dobele	Latvija	12348	~100*
Olaine	Latvija	12970	~100*
Jūrmala	Latvija	58993	63
Kopā Lietuvas daļā			~77
Kopā Latvijas daļā			~80

* - dati pēc 2000.gada "Nr2.-ūdens" datu bāzes, kuri jāprecizē

Tā, piemēram, baseina Latvijas pusē sastopamie dambji uz Svētes, Auces, Bērzes u. c. upēm izmaina dabisko hidroloģisko režīmu, savukārt kanalizēta (paplašināta, iztaisnota) upes gultne (Iecava, Misa, Ceraukste u. c. upes) negatīvi ietekmē bioloģisko daudzveidību upēs.

Abām valstīm **nepietiekama dzeramā ūdens kvalitāte** ir viena no centrālajām vides problēmām. Lielupes baseins šajā ziņā nav izņēmums, neraugoties uz to, ka centralizētā dzeramā ūdens apgāde pilnībā balstīta uz pazemes ūdeņiem. Daļēji to var izskaidrot ar dabiskajiem faktoriem, piemēram, dabiski paaugstināts dzelzs saturs pazemes ūdeņos visā baseinā, kā arī paaugstinātas sulfātu koncentrācijas Jelgavas, Jūrmalas un Olaines reģiona pazemes ūdeņos. No otras puses, ja aplūkojam decentralizēto ūdens apgādi, tad lielam skaitam rakto aku gan Lietuvā, gan arī Latvijā ūdens kvalitāte neatbilst nacionālo higiēnas standartu prasībām, jo akas nepareizas lauksaimniecības prakses rezultātā ir piesārņotas ar nitrātiem.

Bez tam jāatzīmē, ka daudzās pašvaldībās dzeramā ūdens kvalitāte attiecībā uz tādiem rādītājiem kā dzelzs, krāsa, duļķainums, dažkārt arī bakterioloģiskā kvalitāte, pasliktinās ūdens sadales tīklos. Galvenais cēlonis tam ir ūdensvadu sliktais stāvoklis - aptuveni 60% no cauruļvadu sistēmas ir novecojusi, ierīkota 20–70 gadus atpakaļ.

Lielupes baseins aizņem aptuveni 17600 km², no kuriem 8662 km² atrodas Latvijā un 8938 km² Lietuvā. Baseinu veido zemienes upju tīkls - zemes virsmas augstums virs jūras līmeņa ir < 200 m.

Lielupei ir divas lielas pietekas. Viena no tām ir Mūsa, 160 km gara, ar ~ 136 km Lietuvas teritorijā, 6 – 7 km gar robežu un 18 km Latvijā. Otra lielākā pieteka ir Mēmele (Lietuvā saukta par Nemuneli) - ~195 km gara, no kuriem ~ 75 km atrodas Lietuvā, ~ 80 km tek gar robežu un 40 km – Latvijā. Abām pietekām pie Bauskas saplūstot, izveidojas Lielupe, kuras garums Latvijā ir ~ 119 km.

Vidējais Lielupes kritums ir 0,48 m/km, lielākais – 0,82 m/km, līdz ar to Lielupe ir tipiska līdzenuma upe. Upes baseins sastāv no daudzām sīkām pietekām. Baseina upēm ir lēns tecējums, piemēram, Mūsas un Mēmeles saplūšanas vietā straumes ātrums ir ~ 0.2-0.3 m/s. Baseina upes gada sausajā periodā, īpaši augštecēs, kļūst ļoti seklas, tajā pat laikā pavasara plūdu un lielu lietussgāžu laikā tās ļoti ātri pārplūst, applūdinot plašas teritorijas.

Lielāko daļu upes noteces veido virszemes notece (līdz pat 95 %), ieskaitot sniega kušanas ūdeņus. Nelielu daļu no kopējās noteces sastāda gruntsūdeņi (~ 5 %). Relatīvi lielās iztvaikošanas dēļ vasarā, noteces maksimums parasti tiek sasniegts aprīļa sākumā (dažkārt arī marta beigās), kam par iemeslu ir arī sniega kušana agrā pavasarī. Vasarā caurplūdums ir salīdzinoši zems (mēneša notece sastāda ~ 2 % no kopējās gada noteces).

Ūdens caurplūdums baseinā var ievērojami mainīties gada laikā un pa dažādiem gadiem. Piemēram, laika periodā 1995. - 2000.gads augstākais mēneša caurplūdums Lielupē, Mežotnē (leļpus Bauskas), reģistrēts 1996.gada aprīlī – 190 m³/s. Tā paša gada oktobrī novērots zemākais caurplūdums (11,3 m³/s). Vislielākais gada vidējais caurplūdums novērots 1998.g. (91,1 m³/s), bet zemākais – 1996.g. (33,6 m³/s).

Ledus sastrēgumi ledus iešanas laikā pavasarī var būt par cēloni plūdiem atsevišķās teritorijās.

Visas iepriekš minētās Lielupes un tās pieteku dabiskās īpatnības nosaka pazeminātu pašattīrīšanās spēju un līdz ar to paaugstinātu jūtīgumu pret piesārņojumu.

Atbilstoši katrā valstī esošajām novērtējuma sistēmām un balstoties uz 1996. – 2000.gada dažādu ūdens kvalitātes rādītāju mērījumu datiem, 1 – 25 % Lielupes baseina Latvijas daļā paņemto ūdens paraugu neatbilst labas kvalitātes prasībām karpu ūdeņiem. Neapmierinošo ūdens kvalitāti Latvijā galvenokārt nosaka zemas izšķīdušā skābekļa minimālās koncentrācijas, dažās vietās arī amonija paaugstinātais saturs. Amonijs ir organisko vielu noārdīšanas starpprodukts.

Lielupes baseina robežās dzīvo aptuveni 843 000 iedzīvotāju - 58 % Lietuvā un 42% Latvijā. Kaut arī iedzīvotāju blīvums ir nedaudz augstāks baseina Lietuvas daļā (55 cilv./km², salīdzinot ar 40 cilv./km² Latvijā), tas ir samērā vienmērīgi sadalīts pa visu baseina teritoriju. Apmēram 54 % dzīvo pilsētās vai lauku teritoriju apdzīvotās vietās ar vairāk par 2000 iedzīvotāju.

Baseina lielākā pilsēta ir Šauļi ar 146 000 iedzīvotāju. Tā atrodas baseina augštecē, bet savukārt 2 citas lielas pilsētas- Jelgava (70918) un Jūrmala (58993) izvietotas, attiecīgi, baseina vidustecē un Lielupes grīvas rajonā. Pavisam baseina teritorijā pilnībā vai daļēji atrodas 81 vietējā pašvaldība - 70 Latvijā un 11 Lietuvā. Olaine Latvijā trešā lielākā pilsēta Lielupes baseinā un 7 lielākā visā baseina teritorijā.

Laika periodā no 1996.līdz 2000.gadam punktveida piesārņojuma avotu skaits Lielupes baseinā ar tiešām ieplūdēm dabas ūdeņos svārstījās no 638 līdz 510. 2000.gadā reģistrēti pavisam 565 piesārņojuma avoti: 257 Latvijā un 308 Lietuvā. Galvenie punktveida piesārņotāji baseinā ir pilsētas (skat. sadaļu Iedzīvotāju skaits). Aptuveni 55 - 60 % no visiem baseina iedzīvotājiem un 77 – 80 % no pilsētu iedzīvotājiem ir pievienoti centrālajai kanalizācijas sistēmai un notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI).

Sakarā ar daudzu ražošanas uzņēmumu likvidēšanu un tai sekojošu ūdens ņemšanas un izmantošanas samazināšanos 1990-tajos gados, kopējais notekūdeņu

daudzums Lielupes baseinā ir samazinājies. Ļoti straujš kritums ūdens piesārņojumam ar organiskajām vielām un barības vielām novērots, sākot ar 1990-to gadu sākumu, bet laika periodā 1996. – 2000. vērojama neliela piesārņojuma samazināšanās.

12.tabula

**Lielākie Latvijas piesārņotāji Lielupes baseinā
(2000)**

Piesārņotājs	Pilsēta	Valsts
Pašvaldības uzņēmums “Ūdens apgāde un kanalizācija” (<i>AS „Olaines ūdens un siltums”</i>)	Jelgava	Latvija
Valsts a/s “Jelgavas cukurfabrika”	Jelgava	Latvija
SIA “Sabiedrība SVA”	Jūrmala	Latvija
A/S “Olainfarm”	Olaine	Latvija
Pašvaldības bezpeļņas uzņēmums “Ūdensvads un kanalizācija”	Dobele	Latvija
Pašvaldības uzņēmums “Bauskas ūdenssaimniecība”	Bauska	Latvija

1.5.6. TROKŠŅI

Aktuāla ir trokšņa piesārņojuma problēma. Pēc dažādu veikto mērījumu rezultātiem trokšņa līmenis maģistrālo autoceļu ceļu tuvumā pārsniedz pieļaujamo līmeni par 10-15 decibelēm. (*Olaines Veselības un sociālās aprūpes centra attīstības plāns. 4.lpp. SIA “ITA Konsultants”*). Olaine atrodas arī Rīgas lidostas pacelšanās un nolaišanās joslas ietekmes sfērā.

Ietekmi uz iedzīvotājiem un apkārtējo vidi rada dzelzceļš – tas ir ne tikai trokšņa faktors, bet arī piesārņojuma avots. Pa dzelzceļu notiek bīstamu un smagu kravu pārvadāšana. Iespējama vibrācijas ietekme.

1.5.7. PIESĀRŅOTĀS UN DEGRADĒTĀS TERITORIJAS

Kā degradētas un piesārņotas teritorijas uzskatāmas teritorijas, kur nenotiek saimnieciskā darbība, uzņēmumos, kas pārtraukuši savu darbību vai tiek pārsniegti kādi normatīvi rādītāji grunts sastāvā vai netiek uzturēta atbilstoši normatīviem. Dzīvojamā zonā atrodas viena 2 stāvu ēka, kuru saimnieki neuztur atbilstošā būvnieciskā un estētiskā kvalitātē.

Skatīt karti grafiskajā daļā- praktiski par piesārņotām teritorijām jāuzskata visa rūpnieciskā teritorija, tomēr tas ir pieņēmums, kam nav apstiprinājuma, jo Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzē (http://ias.vdc.lv:7779/lva/ppv_read_pub/ *Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu informācijas sistēma*) Olaines pilsētā nav uzskaitīta neviena piesārņota vai potenciāli piesārņota teritorija.

Šī projekta 1.1.3.6. sadaļā dota viena piesārņota teritorija Olaines pilsētā Olaines siltumcentrāle, kas minēta Rīgas rajona teritorijas plānojumā līdz 2003. gadam 75.lpp. 16.tabulā. Piesārņojums ar naftas produktiem gruntī un gruntsūdenī.

Veicot augsnes piesārņojuma kontroli bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtas vietā neviens augsnes piesārņojums netika konstatēts un neviens no parametriem nepārsniedz robežlielumu. *(Noslēguma ziņojums. Ietekmes uz vidi novērtējums bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtai un potenciālajām tās uzstādīšanas vietām, 4.4.4.p. 123.lpp.)*

1.5.8.LABIEKĀRTOTA ĀRTELPA

Lai gan pilsētas apstādījumiem ir paredzētas samērā lielas platības, veicot tikai ekstensīvu apkopšanu un ievērojot lielo antropogēno slodzi, tie ir samērā noplicināti. Olaines meža teritoriju dienvidu daļā, kas piekļaujas dzīvojamai apbūvei pamatā aug priedes, nedaudz bērzu, sastopams arī pīlādzis. Apbūves kvartālos koku un krūmu sugu sortiments mūsu klimatiskiem apstākļiem ir tradicionāls – liepa, papele, ozols, kļava, bērzs, ceriņi, aronija, smilšērķšķis u.c. Puķu stādījumiem izmatoti kā viengadīgi tā daudzgadīgi augi. Bērnudārzi un skolas ir labi apzaļumoti (dzīvžogi, koku stādījumi, puķes), bet pilsētā kopumā apstādījumi ir minimāli.

1.5.9.REKREĀCIJAS UN TŪRISMA TERITORIJAS

Tūrisma pakalpojumu sfēra pašvaldībā ir maz attīstīta un izskaidrojams ar tūrisma apskates objektu trūkumu pilsētas teritorijā.

Lai sekmētu tūrisma nozares attīstību Rīgas rajona padome ir izstrādājusi 5 maršrutus "Mazie loki" par rajona pašvaldību teritorijās esošajiem galvenajiem tūrisma apskates objektiem. Olaines pilsēta kopīgi ar Olaines pagastu, Mārupi, Salu un Babīti veido kopīgu maršrutu. Olaines pilsētā tiek piedāvāts apskatīt tās rūpniecisko rajonu un padomju laika apbūvi. Pilsētas iespējas ir piedāvāt mūsdienīgas izklaides iespējas plānotajās rekreācijas teritorijās un turpmākās izpētes un plānošanas teritorijās.

1.6.TERITORIJAS IZMANTOŠANA UN LIETOŠANA

1.6.1.ZEMES ĪPAŠUMA STRUKTŪRA

Vērtējot zemes īpašumu struktūru, izdalās plašas teritorijas, kas ir Olaines pilsētas pašvaldības īpašumā. Tās galvenokārt ir meža, dārzkopību sabiedrību, pilsētas centra – apbūves teritorijas, kā arī ielas un ceļi. Fizisko personu zemes īpašumi galvenokārt izvietojas pilsētas dienvidu daļā dzīvojamā rajona teritorijā, kā arī atsevišķi zemesgabali rūpniecības rajonā. Lielākā daļa pilsētas daudzdzīvokļu mājas atrodas uz pašvaldības zemes, bet dzīvokļi atsevišķi ir privatizēti fiziskām personām, tādēļ tiek atsevišķi izdalītas teritorijas, kā Olaines pilsētas pašvaldības un fizisko personu īpašums. Juridisko personu īpašumi galvenokārt koncentrējas rūpniecības zonā, bet atsevišķas vairākas mazas teritorijas atrodas arī pilsētas centrā. Olaines pilsētā vismazākā teritorija ir valsts īpašumā, kuru galvenokārt ir aizņem dzelzceļa pievadi un valsts iestāde "Olaines cietums", nelegālo imigrantu pagaidu uzturēšanās nometne „Olaine”.

1.6.2.ZEMES IZMANTOŠANA

Kā pozitīvs momentu 2003.gadā, kas veicina pilsētas attīstību, var atzīmēt vairāku mūsdienu prasībām atbilstošu lielveikalu, dažādu atpūtas vietu (kafejnīcu, restorāna) atklāšanu un darījuma objektu teritoriju attīstību.

13.tabula

Zemes izmantošanas struktūra

Zemes izmantošanas veids	platība, ha	%īpatsvars
Zeme zem dzīvojamām mājām	28,85	3,79
Zeme zem izglītības iestādēm	12,35	1,81
Zeme zem rūpniecības objektiem	130,98	19,20
Zeme zem nedzīvojamām ēkām un būvēm	68,71	10,06
Mežu un parku zeme	337,41	49,44
Neapbūvēti zemes gabali	35,00	5,13
Mazdārziņu zeme	66,63	9,76
Pārējā zeme	5,47	0,81

uz.01.01.2004.(pašvaldības dati)

Olaines ekonomiskā attīstība cieši saistīta ar agrāk uzcelto ražošanas objektu darbību un attīstīto tehnisko infrastruktūru.

1.7. TERITORIJAS PAŠREIZĒJĀS APBŪVES APRAKSTS

1.7.1.DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA

1.7.1.1.SAVRUPMĀJU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA

Savrupmāju dzīvojamās mājas Olaines pilsētai nav raksturīgas. Pilsētas situācija, kas orientēta uz daudzstāvu dzīvojamo apbūvi, kas diemžēl izslēdza pilsētas teritoriālo izaugsmi, nav veicinājusi savrupmāju apbūves attīstību. 1992.gadā Olaines pilsētas dome izstrādāja individuālās apbūves sektora parcelācijas projektu, ar kuru tika izdalīti 36 individuālie apbūves gabali, kā arī pasūtīts projekts inženierkomunikāciju un ielu izbūvei. Teritorija atrodas Zemgales un Dalbes ielu rajonā, pilsētas nomalē, kur savrupmāju apbūve turpinās Olaines pagasta teritorijā Pārolaines ciemā. Pašreiz Olaines pilsētā ir 8 savrupmājas.

Olaines pilsētā nav atļauta mājlopu turēšana, tomēr pēc Latvijas lauksaimniecības datu centra ziņām Olainē uz 2005.gada 1.maiju ir 5 liellopi t. sk. 4 slaucamas govīs un 1 zirgs. (http://www.ldc.gov.lv/?u=lv/ganampulku_reg/rajoni/riga_lv)

1.7.1.2.DAUDZSTĀVU DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA

Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas ir vēsturiski izveidojušās padomju periodā gar dzelzceļu, atsevišķi nodalītas no rūpnieciskās apbūves. Ēkas celtas pēc tipveida projektiem, kas ir novecojušas, bet ar nodrošinātu infrastruktūru. Olainē ir 16 divstāvu, 14 deviņstāvu un vairāk kā 50 piecstāvu daudzdzīvokļu mājas. Daudzas no šīm ēkām ir gan morāli, gan fiziski nolietotas. Vairākas ēkas ir ar būvniecības defektiem – izdrupusi java no mūriem, nekvalitatīvi apstrādātas paneļu savienojuma šuves, vizuāli redzamas plaisas, paneļu deformācijas, mitri plankumi sienās.

Pilsētas dienvidu daļā atrodas dažas nepabeigtas daudzstāvu dzīvojamās mājas, par kuru pabeigšanu vai nojaukšanu risinājums jāmeklē pilsētas domei.

1.7.2.PUBLISKO OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA

Publisko objektu apbūves teritorijas galvenokārt izvietotas pilsētas centrālajā daļā, veidojot pilsētas sabiedriskās dzīves kodolu. Šo teritoriju izvietojumam un apbūves raksturam ir vislielākā loma pilsētībūvnieciskā kompozīcijas veidošanā.

Būtiska apdzīvoto vietu funkcija ir iedzīvotāju nodrošināšana ar sabiedriskajiem un privātajiem pakalpojumiem. Sabiedriskais sektors ietver iedzīvotāju iespējas saņemt izglītības, kultūras, veselības un sociālās aizsardzības, kārtības nodrošināšanas, informācijas pakalpojumus, kuru nodrošināšana galvenokārt ir valsts un pašvaldības pārziņā. Privātais sektors ietver iedzīvotāju iespējas saņemt dažāda līmeņa mazumtirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas un sadzīves pakalpojumus, kuru sniegšanā galvenā loma ir privātai iniciatīvai. Šie objekti veido pilsētas darījumu teritorijas vai jauktas darījumu un dzīvojamās apbūves teritorijas, jo iestādes izvietojušās daudzdzīvokļu namu pirmajos stāvos.

Pašvaldībā darbojas valsts akciju sabiedrības "Latvijas pasts" pasta nodaļa. Pastā var saņemt pensijas, pabalstus, samaksāt par komunāliem maksājumiem, elektrību, gāzi, veikt ar Lattelekom saistītos maksājumus, nosūtīt telegrammas un cita veida sūtījumus.

Saskaņā ar VUGD RRB nosacījumiem nepieciešams izvietot jaunu ugunsdzēsības depo. Piedāvājami zemes gabali Sabiedrisko objektu apbūves teritorijās vai Jauktu publisko objektu un dzīvojamo māju apbūves teritorijās.

1.7.2.1.IZGLĪTĪBAS OBJEKTI

Pilsētā darbojas divas vidusskolas – ar krievu un latviešu mācību valodu. Olaines 1.vidusskolu T.Zeiferta ielā 4 un Kūdras ielā 5 apmeklē 2004./2005 māc.g. 809 audzēkņi, bet 2.vidusskolā Skolas ielā 1 mācās 2004./2005. māc.g 938 audzēkņi. Olaines mehānikas un tehnoloģijas koledža ar 450 audzēkņiem ir augstākās izglītības mācību iestāde, kas atrodas T.Zeiferta ielā 2.

Pilsētā ir trīs pirmskolas izglītības iestādes: PII "Zīle", Kūdras ielā 9, PII "Dzērvenīte", Zemgales ielā 39 un SPII "Ābelīte", Parka ielā 5.

Ārpuskolas izglītības iespējas nodrošina arī Olaines mūzikas un mākslas skola Zemgales ielā 31.

Pilsētā atrodas arī Pieaugušo izglītības centrs Zemgales ielā 31, un bibliotēka - Zemgales ielā 24, pieaugušo nodaļa un Kūdras ielā 16 bērnu nodaļa.

1.7.2.2. KULTŪRA UN SPORTA OBJEKTI

Aktīvākā kultūras dzīve norit Kultūras centrā, iedzīvotājiem pieejama pasākumu un kino zāle ar 350 vietām.

Kultūras pasākumi un svētki brīvā dabā notiek Kultūras centra parkā.

Olaines vēstures un mākslas muzejs ir sabiedrībai pieejama pētnieciska un izglītojoša iestāde, kuras uzdevums ir vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt sabiedrībā.

Olaines pilsētā aktīvi darbojas vairākas domes sporta iniciatīvu nodaļas sporta sekcijas un kolektīvi: bērnu basketbola sekcija, sporta deju kolektīvs, ūdenstūrisma sekcija, sieviešu handbola komanda, novusa un hokeja komandas. Sporta iniciatīvu nodaļas nodarbību zālē interesenti var spēlēt galda tenisu, novusu un citas galda spēles. *(pašvaldības mājas lapa <http://www.olaine.lv/index.php?nod=5&sub=2>)*

Olaines pilsētā iedzīvotājiem sporta nodarbībām pieejamas vairākas sporta būves pie skolām un uzņēmumiem. 2003.gadā tika izstrādāta konceptuālā ideja Olaines pilsētas sporta un atpūtas halles projektēšanai.

Pilsētas bērnu brīvā laika aktivitātēm 2003.gadā uzstādīti pieci spēļu laukumi, izbūvēta bērnu spēļu pilsētiņa. 2004. gadā izbūvēta slidotava, kur 2005. gadā tiks uzlikts mākslīgais ledus un nojume. 2005. gadā paredzēts izbūvēt skeitparku.

1.7.2.3. VESELĪBAS APRŪPE UN SOCIĀLĀ PALĪDZĪBAS OBJEKTI

Olaines pilsētas iedzīvotājiem pirmo nepieciešamo medicīnisko palīdzību ir iespējams saņemt SIA "Olaines Veselības centrā".

Nacionālajā programmā 2004. - 2006.gadiem iekļauts projekts „Primārās veselības aprūpes pieejamības un efektivitātes paaugstināšana Olaines veselības centrā”.

Centra struktūrā ietilpst ambulatorā daļa, dienas stacionārs ar 10 gultām, slimnīca ar 25 terapeitiskām un 5 sociālās aprūpes gultām. Ambulatorajā daļā strādā 2 ģimenes ārsti, 2 internisti, 3 pediatri un 18 dažādi - ķirurgi, ginekologi, okulisti, stomatologi un c.-speciālisti. Iedzīvotājiem ir iespējams veikt radioloģiskos un laboratoros izmeklējumus, kā arī fizioterapeitiskās un ūdensdziednieciskās procedūras.

Veselības nodrošināšanai Olaines pilsētā strādā arī 2 privāti praktizējoši ģimenes ārsti un ginekologs. Olaines 1.vidusskolā, 2.vidusskolā un pirmskolas izglītības iestādēs darbojas feldšerpunkti, vidusskolās – zobārstu kabineti.

Pilsētā darbojas 3 aptiekas.

Pilsētas iedzīvotāju sociālo palīdzību un aprūpi nodrošina PA "Olaines sociālās palīdzības dienests". 1995.gadā izveidotais Sociālās aprūpes centrs paredzēts vientuļo pensionāru izvietošanai. Paredzēts izveidot Veselības ielā 7 Olaines sabiedrisko dienas centru.

1.7.2.4. VALSTS SOCIĀLIE OBJEKTI

Olaines pilsētā atrodas Iekšlietu ministrijas pārziņā esošais "Olaines cietums". 1995. gada 28. decembrī Olainē atklāj nelegālo imigrantu pagaidu uzturēšanās nometni "Olaine". Tajā ievieto personas, kuras vai nu nelegāli uzturas Latvijā, vai arī kuras paredzēts izraidīt no valsts.

Pašreizējā nometnes infrastruktūra nedod iespēju pilnā apjomā nodrošināt Imigrācijas likuma un personāla darba drošības prasību izpildi, jo nav iespējams nodalīt dažādu, savstarpēji naidīgu ticību pārstāvjus, nodrošināt ģimeņu vienotību, nodrošināt agresīvu, citiem aizturētajiem un personālam bīstamu aizturēto izolētu izmitināšanu, kā arī nepieļaut nometnes nesankcionētas atstāšanas gadījumus.

Patreiz notiek Olaines cietuma slēgta tipa tuberulozes slimnīcas 450 vietām rekonstrukcija. (*2005. gada domes lēmumi, pašvaldības mājas lapa*)

1.7.2.5. SABIEDRISKIE OBJEKTI DROŠĪBAS PASĀKUMIEM

Sabiedrisko kārtību pilsēta nodrošina valsts Policijas iecirknis, kā arī pašvaldības policija, kas atrodas Zemgales ielā 26.

Pašvaldības teritorijā izvietota Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Rīgas rajona brigādes Olaines nodaļa.

Pašvaldības teritorijā ir augsta satiksmes intensitāte, tā rada problēmas satiksmes drošības jomā, kuru ietekmē ne tikai ceļu stāvoklis, bet arī nepietiekams gājēju ietvju skaits, kā arī velosipēdistu ceļiņu trūkums. Satiksmes drošību neveicina arī VAS "Latvijas Dzelzceļš" likvidētais pārbrauktuves postenis.

Par bīstamām industriālām darbībām uzskatāmas arī:

- ✘ bīstamo kravu pārvadājumi tranzīts pa dzelzceļu un autoceļiem,
- ✘ bīstamo atkritumu poligona (izgāztuves) darbība a/s "Olainfarm"

Olaines pagasta teritorijā,

- × degvielas uzpildes stacijas.

Kā liecina Satiksmes ministrijas dati, satiksmes intensitāte uz autoceļiem ar katru gadu pieaug par aptuveni 2%.

Rīgas reģionam ir izstrādāta "Riska samazināšanas programmas koncepcija laika posmam no 1997. – 2003.g.". Tā veidota uz bīstamo objektu riska novērtējumu un riska samazināšanas programmas bāzes – bīstamo objektu riska novērtējums, procedūra, riska samazināšanas pasākumu etapi un termiņi. Tomēr plānoto pasākumu termiņi tiek ievēroti tikai daļēji, tāpēc nepieciešama atkārtota uzņēmumu apsekošana un izpēte. Sk pielikumu. I. daļas 2.sējuma „Rīgas rajona Olaines pilsētas bīstamo uzņēmumu un industriālo darbību avāriju un ietekmes uz vidi riska novērtējums, tā vadības, avārijgatavības un civilās aizsardzības pasākumu plānošana” (konceptuālie risinājumi) SIA „Ekosoft”, Rīga 2001.

Kā paaugstinātas bīstamības zona iekļauj visas Jelgavas ielā, Zeiferta ielā 8-24, Kūdras ielā 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12 atrodošās ēkas, ēkas, kas atrodas 50m dzelzceļa aizsargjoslā Stacijas ielā 18, 12, 10, 8.

Projektā parādītas Bīstamo atkritumu dedzinātavas vietas SO₂ un HCl izkliedes avārijas gadījumos 176m, 505m, 850m bīstamības zonas. *(Noslēguma ziņojums. Ietekmes uz vidi novērtējums bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtai un potenciālajām tās uzstādīšanas vietām, 57.att. 182.lpp.)* un pielikumā pievienots riska novērtējums. *(Noslēguma ziņojums. Ietekmes uz vidi novērtējums bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtai un potenciālajām tās uzstādīšanas vietām, 6.1.p.. 172lpp.)*

1.7.2.6.RELIĢISKĀS KULTA CELTNES UN KAPSĒTA

Olainē darbojas Romas katoļu draudze, kurai tiek celta baznīca. Ir arī nelielas luterāņu, Septītās dienas adventistu (norit dievnama celtniecība) un "Jaunās paaudzes" draudzes.

Sila kapi, kuru izmanto pilsētas iedzīvotāji atrodas Olaines pagasta teritorijā. Kapsētu apsaimnieko SIA "Olaines municipālais serviss".

1.7.3.RŪPNIECĪBAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA

Rūpniecības objektu apbūve aizņem lielu daļu pilsētas teritorijas. Tā ar "zaļo zonu" ir strikti nodalīta no dzīvojamās teritorijas. Rūpniecības zona vēsturiski

izveidojusies un attīstījusies saskaņā ar ģenerālo plānu. Tā piekļaujas transporta un dzelzceļa līnijām.

Līdz 1990.gadam 15 gadu laikā Olaines pilsētā bija izveidojusies spēcīga ķīmisko un ķīmiski – farmaceitisko uzņēmumu grupa. Olainē darbojās viens no lielākajiem PSRS ķīmiski farmaceitiskajiem uzņēmumiem- Olaines ķīmiski farmaceitiskā rūpnīca (*patreiz a/s „Olainfarm”*), kā arī uzņēmums “Olaines kūdra”, želatīna rūpnīca “Vita”, SIA OĶR “Biolar”, plastmasu pārstrādes rūpnīca, zinātniskais praktiskās bioķīmijas institūts, iestāde “Profilaktorijs”, valsts celtniecības uzņēmums “Himstroj”, pilsētas siltumcentrāle. Pilsētā darbojās arī vairākas lielas celtniecības organizācijas un saimniecības objekti.

Pirmais un lielākais Eiropas līmeņa Industriālais Parks Nordic Industrial Park, Rūpnīcu iela 4, Baltijā piedāvā ražošanas, noliktavu un biroju telpu nomu, vienlaicīgi sniedzot visplašāko servisa un pakalpojumu klāstu. NIP pašreiz ir veiksmīgākais un modernākais industriālais parks Latvijā, kura pakalpojumu kvalitāti, kā arī reputāciju raksturo tā nomnieki: Nordic Industries Investīciju kompānija, Nordic Technologies, holdinga kompānija European Plastic Industries, kā arī viens no lielākajiem plastmasas cauruļu ražošanas un tirdzniecības uzņēmumiem Baltijā Nordic Plast MMT Industrial, Plastic TIPRO Baltic -metālapstrādes uzņēmums, TIPRO NOVA - dažādu tērauda apkures ūdens radiatoru ražošana un vairumtirdzniecība, Baltic Seafood Islandes uzņēmuma Haraldur Bodvarssonhf meitas uzņēmums Latvijā - visaugstākās Eiropas kvalitātes zivju pārstrādes uzņēmums Industriālā Parka teritorijas kopējā platība ir 14 ha. Ir 16 atsevišķi ražošanas un noliktavu vajadzībām piemēroti korpusi aizņem 75 000 m², biroju ēka – 4800 m². (<http://www.industrial-park.lv/index.php?l=1>)

2004. gadā AS "Olainfarm" labas ražošanas prakses standartu ieviešanā - ražošanas iekārtu iegādei un celtniecības darbu veikšanai - investēja 6,8 miljonus eiro (aptuveni 4,6 miljonus latu). AS "Olainfarm" sertificējušies atbilstoši ISO 14 000 standartam. Saņemtais „Labas ražošanas prakses sertifikāts”, apliecina, ka zāļu ražošanā un kvalitātes kontrolē uzņēmumā “Olainfarm” ir ieviesti visi labas ražošanas prakses nosacījumi, kas garantē kvalitatīvu zāļu ražošanu. Eiropas Savienības (ES) prasības nosaka, ka laba ražošanas prakses ieviešana ir nepieciešama ikvienam zāļu ražotājam, kas vēlas savus ražotos medikamentus izplatīt ES teritorijā un eksportēt. Otra lielākā Latvijas kompānija - AS "Olainfarm" - pēc Latvijā pārdoto zāļu apjoma ieņem 19.vietu jeb Ls1 944 558 .83 . (<http://www.gsk.lv/current/news/index.php?id=05-04-20>). Uzņēmumā nodarbina vairāk kā 600 strādājošo. Ražo aptuveni 70 produktu veidus- zāles un

farmaceutiskās sastāvdaļas, starpproduktus. Galvenie produkcijas noieta tirgi Krievija un NVS valstis. (<http://www.olainfarm.lv/>)

Bīstamo atkritumu dedzinātavai veikta IVN procedūra. Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu kompleksa būvniecība notika 2002. gadā.

Olaines ķīmiskā rūpnīca „Biolars” šodien ir uzņēmums ar mūsdienīgu aprīkojumu, izcilas kvalitātes produkciju un augstiem tehniskiem un ekonomiskiem rādītājiem. Galveno lomu uzņēmuma politikā spēlē Latvijas un ārzemju tirgu nodrošināšana ar augstas kvalitātes produkciju, kuras pamatā ir Latvijas ķīmijas skolas tradīcijas. Šis mērķis apvienoja ķīmijas uzņēmuma SIA „Latvio” un krāsu un laku uzņēmumu SIA „Nitra” spēkus, kā rezultātā tika izveidota SIA „Olaines ķīmiskā rūpnīca Biolars” (<http://www.biolars.lv/pub/>)

A/S Olaines kūdra nodarbojas ar kūdras iegūvi. Produkti: Kūdra lauksaimniecībai: sūnu kūdra, neitralizētā kūdra, barojošā kūdra (substrāts), kurināmā kūdra - malta, velēnas Uzņēmums eksportē produkciju uz 15 valstīm Eiropas Savienības valstis, Ēģipti, Jordāniju un Lielbritāniju.

AGT - tā ir jauna firma šeit Latvijā. Advanced Glas Technology valdei ir bagāta pieredze stikla apstrādāšanas iekārtu ražošanā

2002.gadā Olainē darbojās viens ieguves rūpniecības uzņēmums, 26 pārstrādes uzņēmumi, 4 celtniecības uzņēmumi, 38 tirdzniecības un pakalpojumu uzņēmumi, 4 pašvaldības uzņēmumi, 8 pašvaldības izglītības iestādes, 3 pašvaldības kultūras iestādes, 1 kārtību uzturoša iestāde, 6 valsts iestādes un pilsētas dome. (*Olaines sabiedrības integrācijas programma, 2003.*)

1.7.4. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS TERITORIJA

Satiksmes infrastruktūra ir viens no infrastruktūras elementiem, kas nodrošina pilsētas funkcionēšanu. Pieaugot automašīnu skaitam valstī kopumā un līdz ar to Olaines pilsētā, pilsētas transporta sistēmas uzlabošana ir viens no prioritārajiem jautājumiem. Olaines pilsētas īpatnība ir tā, ka tās iekšējā struktūrā nav nepieciešami kardināli uzlabojumi, jo tās funkcionēšana nodrošina pilsētas vajadzības, bet nepieciešama saiknes uzlabošana ar valsts ceļu tīklu. Pilsētā noteikta hierarhiska ielu sistēma, sarkanās līnijas.

Piedāvāts arī ielu perspektīvais risinājums, kas ir priekšlikums, bet nav iestrādāts plānojuma satāvā. Izstrādājot detālplānus iespējams respektēt jauno ceļu tīklu un detalizēt situāciju.

1.7.4.1. SAIKNE AR VALSTS CEĻU TĪKLU

Olaines pilsētas sakarus ar valsts galveno autoceļu A8 Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene) nodrošina 2.šķiras valsts autoceļš V18 Pievedceļš Olainei. Probēmteritorija ir Rīgas un Zeiferta ielu krustojums, kur kā galvenais ceļa virziens ir rūpnieciskā zona un ir apgrūtināta auto transporta kustība no dzīvojamā rajona.

1.7.4.2. DZELZCEĻŠ

Gar Olaini ziemeļrietumu virzienā stiepjas dzelzceļa līnija Rīga – Jelgava, kas iekļauta starptautiskajā pasažieru ātrgaitas satiksmes dzelzceļa koridorā (tā saucamais pirmais Krētas koridors).

Dzelzceļš, kaut arī pieguļ pilsētas robežai DA ir galvenais šķērslis pilsētas transporta sistēmas saistībai ar autoceļu A8. Pašreiz tiek piedāvāts divlīmeņu pārvads pāri dzelzceļam un pieslēgums A8 ceļam tā veidojot apvienoto transporta mezglu.

Olaines pasažieru dzelzceļu stacija apkalpo Olaines pilsētas un pagasta iedzīvotājus. Dzelzceļa pievads nodrošina rūpniecības teritorijā izvietoto objektu vajadzības.

Dzelzceļam pilsētas teritorijā noteikta 50m aizsargjosla un jaunas būvniecības gadījumā arī būvlaide 50m.

1.7.4.3. IELU TĪKLS

Pašvaldības pārziņā ir nozīmīgs ielu tīkls. Kopējais ielu garums kopā ar piebrauktuvēm ir 18,4km. Galvenā pilsētas maģistrāle ir Rīgas iela, kas savieno ražošanas zonu ar izbraukšanas ceļu no pilsētas. Starp Zemgales un Zeiferta ielām praktiski ir izveidojies pilsētas centrs. Pilsētā var uzskaitīt 20 ielas. Ielu seguma kvalitāte apmierinoša. Sliktāks ir pievedceļu tehniskais stāvoklis. 2003. un 2004.gados veikti apjomīgi darbi ielu, ceļu un gājēju trotuāru rekonstrukcija, autobusu pieturu nojumju ierīkošana.

Pilsētai jāveicina ilgtspējīga un videi draudzīga transporta sistēmas uzturēšana, saglabājot dabas resursus un visiem esošajiem un potenciālajiem transporta kustības dalībniekiem ātru un drošu sasniedzamību.

Ievads pilsētā pa **Rīgas ielu**, kas tālāk ved uz rūpniecisko pilsētas rajonu.

Pilsētas maģistrāles savieno lielceļu tīklu ar pilsētas dzīvojamo rajonu un rūpniecisko rajonu, iedzīvotājus ar darba vietām : **Rīgas, Zemgales, Zeiferta, Veselības un Jelgavas ielas:**

- * viena līdz divas joslas katrā virzienā;
- * satiksme regulējama;

- * kravu transports;
- * sabiedriskais transports;
- * nav pieļaujama automašīnu stāvēšana;
- * satiksmes plūsmas atsevišķos krustojumos regulē luksofors.

Pilsētas ielas apkalpo pilsētas dzīvojamo rajonu un rūpniecisko rajonu, pievadot transportu pilsētas maģistrālēm: **Skolas, Stacijas, Dalbes, Celtnieku un Rūpnīcu ielas:**

- * viena līdz divas joslas katrā virzienā;
- * satiksme regulējama;
- * kravu transports;
- * sabiedriskais transports;
- * automašīnu stāvēšana izņēmuma gadījumā;
- * satiksmes plūsmas atsevišķos krustojumos regulējami.

Vietējās ielas un ceļi izvada transportu pilsētas ielās: **Kūdras, Dzērvenītes, Stadiona, Saules, Parka, Misas, Tīreļa, Strazdu un Drustu gatve ielas:**

- * viena līdz divas joslas katrā virzienā 2,7m-3,0m platas;
- * automašīnu stāvēšana gar ielu malām;
- * krustojumos satiksme pašregulējama.

Gājēju ielas apkalpo gājējus, izdalot velosipēdu satiksmi uz atdalītas joslas: savieno rūpniecisko rajonu ar dzīvojamo rajonu, gar kanāla malu, uz dārziņiem takas.

1.7.4.4.NOSLOGOJUMS

Olainē ik gadu palielinās vieglo transporta vienību skaits, līdz ar to krasi pieaudzis pilsētas ielu un iekšējo kvartālu noslogojums. Iedzīvotājiem ir tendence iegādāties personīgo transportu. Paredzamais auto skaits uz 1000 iedzīvotājiem 400-420 auto. Tas nozīmē, ka Olaines pilsētā pēc 12 gadiem varētu būt vairāk kā 5000 automašīnu.

1.7.4.5.GARĀŽAS UN AUTOSTĀVLAUKUMI

Pilsētas teritorijā atrodas vairākas garāžu apbūves teritorijas. Ēkas izbūvētas garās rindās ar maksimāli izmantojamu telpu garāžām. Teritorijas pamatā atrodas gar dzelzceļu un meža teritorijā starp dzīvojamo rūpniecisko zonu. Garāžas nav pilnībā izmantotas tās sākotnējām vajadzībām. Šodienas situācijā labprāt tiek izmantoti autostāvlaukumi. Pamatā autostāvlaukumi izveidojas daudzstāvu māju pagalmos, ko arī labprātāk izmanto iedzīvotāji, jo vieglāka pieejamība. Nepieciešamība pēc auto novietošanas pieaugs – jāparedz un jāpārskata iekškvartālu plānojumi ar perspektīvi, ka katrs dzīvoklis būtu nodrošināts ar vismaz vienas automašīnas stāvvietu. Šim nolūkam nav izmantojami esošie apstādījumi, rotaļu laukumi un atpūtas vietas.

Autostāvvietas jāpieredz pie publiskajiem objektiem, ja šāda iespēja nav ir iespējams atteikt izvietot publisku objektu konkrētā vietā. Garāžu teritorijās jāveic to humanizācija. Problēmas ir stāvēšanai un apstāšanās pie izglītības iestādēm, jo arvien biežāk vecāki izmanto autotransportu nogādājot bērnus uz skolu. Apstāšanās vietām jābūt ērtām un drošām izkāpušajiem pasažieriem.

1.7.4.6.GĀJĒJU UN VELOSIPĒDISTU CELIŅI

Pilsētas ielu sistēmā nav attīstīta velotransporta kustība. Nepieciešams paredzēt pie ielu rekonstrukcijas joslu velosipēdistiem.

1.7.4.7. SABIEDRISKAIS TRANSPORTS

Pašvaldības attīstību ietekmē tās labā sasniedzamība, tāpēc transportam un tā infrastruktūrai ir un būs nozīmīga loma teritorijas attīstībā. Tas ir viens no pašvaldības ekonomiskās izaugsmes un iedzīvotāju labklājības paaugstināšanas virzītājspēkiem. Kā apmierinošu var uzskatīt sabiedriskā transporta uzņēmumu darbību, nodrošinot iedzīvotājiem iespēju nokļūt vēlamajā vietā un laikā. Iedzīvotāji var izmantot autobusu satiksmi un dzelzceļa satiksmi. Lielākoties iedzīvotāju pārvietošanās notiek no pilsētas uz Rīgu un atpakaļ, kā arī pilsētā uz darbu rūpnieciskajā zonā un atpakaļ uz dzīvojamo rajonu.

1.7.5.TEHNISKĀS INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA

1.7.5.1.ELEKTROAPGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI

Elektroapgādi nodrošina VAS "LATVENERGO" Centrālo Elektrisko tīklu Ķekavas iecirknis. Elektroenerģijas piegāde Olaines pilsētas patērētājiem notiek pa gaisvada elektropārvades 110kV, kas pilsētas teritorijā ienāk no DA puses. Tālāk caur sazarotu apakšstaciju TA (10/04kV) tīklu. Pamatā pilsētā izvietoti pazemes kabeļu tīkli.

Problēmas sagādā dzīvojamo daudzstāvu namu iekšējās elektroapgādes jauda, projektējot tā paredzēta ne lielāka kā 40w. Namu iekšējās elektroapgādes tīkli ir nolietoti un neatbilst slodzei, kā rezultātā nepieciešams veikt māju iekšējo tīklu rekonstrukciju.

Sagatavots elektroapgādes tīklu plāns, sk. II. daļu 2. sējumu.

1.7.5.2.GĀZES APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI

Gāzes apgādi patērētājiem nodrošina uzņēmums a/s "LATVIJAS GĀZE". Pilsētas teritorija gazificēta 2002.gadā. Maģistrālais gāzes vads pienāk pie pilsētas no ziemeļu puses, kur atrodas arī viens no GRP (gāzes regulēšanas punktiem). Pilsētas

teritorijā izvietoti vidējā un zema spiediena gāzes vadi, kā arī 3 GRP. Pilsētu nodrošina plaši sazarots gāzes vadu tīkls.

Sagatavots gāzes tīklu plāns, sk. II. daļu 2. sējumu.

1.7.5.3.SILTUMA APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI

Pilsētas siltumapgādes sistēmas pamatā ir centralizēta siltumapgāde no Olaines katlu mājas, kas ir pašvaldības īpašums. Katlu mājas projektētā jauda 70kcal/stundā. Kā kurināmais tiek izmantota dabas gāze.

Automatizēta ūdenssildāmā katlu māja ar jaudu 20,4 MW (40NACE kods) izvietojas Olaines pilsētas siltumcentrālēs teritorijā Celtnieku ielā 1. Katlumājas apbūves teritorija 1225m². Ūdenssildāmie katla agregāti VIESSMAN VITOMAX 200. Siltumapgādes shēma – divcaurulīga ar karsta ūdens sagatavošanu siltuma mezglos pie patērētāja. Katlu māja ar metāla dūmeni 20m augstumā. Katlu māja darbojas automātiskā režīmā. Katlu mājas tehniskie dati:

▪ uzstādītā siltumražība	20,40MW
▪ atdotais siltuma daudzums apkures vajadzībām	16,84MW,
▪ atdotais siltuma daudzums karstā ūdens apgādes vajadzībām	3,5MW,
▪ katla kontūra ūdens temperatūra turpgaitas līnijā	115°C,
▪ katla kontūra ūdens temperatūra atpakaļgaitas līnijā	70°C,
▪ apkures tīkla ūdens temperatūra turpgaitas līnijā	105°C,
▪ apkures tīkla ūdens temperatūra atpakaļgaitas līnijā	60°C,
▪ tīkla ūdens patēriņš katlu kontūrā	390,00m ³ /st,
▪ tīkla ūdens patēriņš ārējos tīklos	390,00m ³ /st,
▪ kurināmā patēriņš maksimālā režīmā	2258 nm ³ /st,
▪ kurināmā patēriņš vasaras režīmā	720 nm ³ /st,
▪ kurināmā gada patēriņš	7168,00tūkst.nm ³ /gadā,

Siltumtīklu kopējais garums - 8300m.

2002.gadā ir veikta Olaines pilsētas centralizētās siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas 1.kārtā – 1. un 2. vidusskolās un 26 dzīvojamās mājās uzstādīti pilnīgi automatizēti siltummezgli, 9 dzīvojamās mājās uzstādīta apkures daļas automātika, nomainīti siltumtrašu 850m, uzbūvēta automatizēta gāzes katlu māja. 2003.gadā nomainīti 590m siltumtrašu, rekonstruēti 128 siltummezgli dzīvojamām mājās, izstrādāti tehniskie projekti 971m siltumtrašu nomainīšanai un 2 siltummezglu rekonstrukcijai, veikta siltumtrases izbūve no bīstamo atkritumu sadedzināšanas kompleksa līdz pilsētas jaunajai gāzes katlu mājai Jelgavas ielā 4.

Uzņēmumu lielākā daļa ir uzcēlusi vai rekonstruējusi autonomās katlu mājas.

Sagatavots siltumtīklu plāns, sk. Grafisko daļu.

1.7.5.4. ŪDENS APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI

Olaines pilsēta jau kopš tās attīstības pirmsākumiem ir jutusi krasu dzeramā un tehniskā ūdens deficītu. Lai nodrošinātu rūpnīcu apgādi ar ūdeni 1964. gadā tika izprojektēts kanāls Daugava – Misa. Pilsētas ūdens, kanalizācijas un siltuma infrastruktūras uzturēšanu veic un pakalpojumus sniedz a/s “Olaines ūdens un siltums”.

Dzeramā ūdens ieguve no virszemes ūdens avotiem kļuva ekonomiski neizdevīga. Olaines pilsētā funkcionē divas - dzeramā un tehniskā ūdens apgādes sistēmas. Centralizētā ūdensapgāde ir nodrošināta 99% pilsētas iedzīvotājiem, iestādēm un uzņēmumiem. Decentralizēti no akām ūdeni iegūst atsevišķu māju īpašnieki, dārzkopības sabiedrības, kā arī uzņēmumi izmanto savās teritorijās esošos urbumus. Savas dzeramā ūdens apgādes sistēmas ir a/s “Olainfarm” un a/s “Olaines kūdra”. Pilsētas ražošanas zonas tehnoloģiskā ūdens padeve tiek realizēta caur a/s “Olainfarm” spiedvadiem un sadales tīkliem no ūdens saņemšanas vietas Misas upē.

14.tabula

Organizācijas, kuras sniedz atskaites par ūdens izmantošanu

<p>“ <u>OLAINFARM</u> ” AS Rūpnīcu iela 5, Olaine, Rīgas rajons, LV-2114</p>
<p>” <u>OLAINES KŪDRA</u> ” AS Rīgas iela 21, Olaine, Rīgas rajons, LV-2114</p>
<p>“ <u>OLAINES ŪDENS UN SILTUMS</u> ” AS Kūdras iela 27, Olaine, Rīgas rajons, LV-2114</p>

(Vides datu centrs [http://ias.vdc.lv:7779/la/udens/skat/pls/mar\\$www_2ud.org_sa](http://ias.vdc.lv:7779/la/udens/skat/pls/mar$www_2ud.org_sa))

SIA „NORDIC INDUSTRIAL PARK” vidējais ražošanas patērētais ūdens daudzums 2001. gadā 62 m³/dienā, 16926 m³/gadā.

Pašreiz Olaines pilsētas apgādi ar dzeramo ūdeni nodrošina piecas dziļurbuma akas, kas saktas aprīkot un urbt 1997. -1999. gadā. No akām izsūknētais ūdens daudzums nodrošina pilsētas vajadzības.

Ūdensvadu tīklu kopgarums 14,7km, no tiem 10,9km ir maģistrālie un sadalošie ielu ūdensvadi un 3,8km māju pievadi. Kopējais ūdens patēriņš no centralizētās ūdens sistēmas 1700m³/diennaktī. Dzeramais ūdens atbilst sanitārajām normām pēc bakterioloģiskā sastāva, tomēr tajā ir palielināts dzelzs saturs. Kopējais abonētu skaits 4834, no tiem daudzdzīvoju mājās dzīvo 4671 abonents (2002), individuālās mājās 9

abonenti, 154 –iestādes un uzņēmumi. Pieslēgtas centralizētai ūdensapgādei 103 dzīvojamās mājas no tām 9 individuālās dzīvojamās mājas.

Ūdensapgādi izmanto 99% no pilsētas iedzīvotāju skaita. Ar ūdensmērītājiem apgādāti 99% abonenti. (Pieteikums atļaujas saņemšanai B kategorijās piesaārņojošas darbībai, AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS”, 2002. gads.)

Visi tehniskie līdzekļi, kas nepieciešami dzeramā ūdens ražošanai un piegādei, ir Olaines pilsētas domes īpašums. Ūdensapgādes objektus apsaimnieko a/s “Olaines ūdens un siltums”. Tehniskā ūdens apgādes sistēma pieder a/s “Olainfarm”, no šīs sistēmas ražošanas vajadzībām ūdeni patērē a/s “Olainfarm”, arī uzņēmumi SIA “Latbio” (SIA OĶR „Biolar”) un SIA “European Plastic Industry”.

Pilsētas ūdensapgādei ir izurbtas 11 akas, no kurām „Indrānu” rajonā darbojas viena aka, Nr.10. Akas Nr.9 un Nr.11 nav izmantojamas nekvalitatīvi veikto urbšanas darbu dēļ. „Parka” rajonā tiek izmantotas četras akas Nr.1,2,3,4,5. Akas 6 un 7 tamponētas. Aku virszemes stāvoklis ir labā stāvoklī, tiek patstāvīgi uzraudzītas. Sanitārās aizsardzības zonas iežogotas, bet akām 1-4 attālumi no akas līdz žogam atsevišķās vietās ir pārāk mazi 10-12m. (Pieteikums atļaujas saņemšanai B kategorijās piesaārņojošas darbībai, AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS”, 2002. gads.)

Aka Nr.9 atslēgta no ūdensapgādes un tamponēta. Visās akās izmantoti KSB sūkņi MPA 1508-48 vai firmas Grundfoss sūkņi MS-6000. Ūdens uzskaiti katrai akai nodrošina Danfoss firmas ūdensskaitītāji MAGFLO -5000.

Ūdens tornis atrodas netālu no pilsētas centra un nodots ekspluatācijā 2002. gada aprīlī. Torņa augstums līdz tvertnes apakšai - 42m. 2004.gada rudenī tika nodota ekspluatācijā ūdens attīrīšanas stacijas komplekss, kurš sastāv no ēkas ar ūdens attīrīšanas iekārtām (nodrošinās ūdens atdzelžošanu, attīrīšanu no mangāna savienojumiem un sulfātiem), diviem ūdens rezervuāriem un II. pacēluma sūkņu stacijas.

Ūdens apgādes stāvokli Olainē var uzskatīt par apmierinošu, tomēr, ņemot vērā samērā veco cauruļvadu tīklu, var prognozēt, ka tuvākajos 5 - 10 gados situācija var pasliktināties.

15.tabula

Ūdens ieguve Olainē

Ūdens avota identifikācijas Nr.	Ūdens ņemšanas avots (objekts vai urbums)			Ūdens daudzums		
	Nosaukums vai atrašanās vieta	Ģeogrāfiskās koordinātes		ŪS kods*	m ³ dienā	m ³ gadā
		Z platuma	A garuma			

OLAINES PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS

I.daļa PASKAIDROJUMA RAKSTS

Tehniskais ūdens	Pilsētas tehniskais ūdensvads Celtnieku 1	56°47'40,9"	23°56'4,6"		49	17000
Dzeramais ūdens	Dzeramais pilsētas ūdensvads Celtnieku 1 Aka Nr.1	56°47'33"	23°56'14"	CKB Nr.1	720	262800
	Aka Nr.2	56°47'28"	23°56'25"	CKB Nr.2	720	262800
	Aka Nr.3	56°47'27"	23°56'31"	CKB Nr.3	720	262800
	Aka Nr.4	56°47'23"	23°56'35"	ŪV Nr.4	720	262800
	Aka Nr.10	56°47'50"	23°56'40"		432	157680
	Aka Nr.11	56°47'55"	23°56'10"			
	Aka Nr.5	56°47'27,7"	23°56'27,8"			

*ūdens saimnieciskais kods (Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam Beigu ziņojums.2003. 14lpp.)

Pašiem sava iekšēja ūdensapgādes sistēma ir a/s „Olainfarm” un a/s „Olaines kūdra”. A/S „Olaines kūdra” pieder sava dziļurbuma aka, kuras ražība ir 5m³/st. AS „Olainfarm” ir četras dziļurbuma akas dzeršanā ūdens ieguvei, kā arī autonoma tehniskā ūdens apgāde. Ūdens pa 2x500mm caurulēm tiek padots uz rūpnīcu. Papildus ar tehnisko ūdeni tiek apgādātas citas rūpnīcas. Pašā rūpnīcas teritorijā atrodas trīs akas ar sūkņu ražību 8 l/s. Akas ierīkotas 1970., 1974 un 1985. gadā. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu teritorijā darbojas viena aka ar sūkņu ražību 8 l/s, kas ierīkota 1974.gadā. (Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam Beigu ziņojums.2003. 14lpp.)

Ūdens apgādes abonentu skaits Olainē -4834 iedzīvotāji, no tiem daudzdzīvokļu mājās dzīvo 4671 abonents, individuālās mājās - 9 abonentu. Ūdensapgādi izmanto 154 iestādes un uzņēmumi. Kopumā iedzīvotāji, kas izmanto ūdensapgādi ir 99% no Olaines kopējā iedzīvotāju skaita. Ar ūdens mērītājiem apgādāti 99% abonentu.

Vidējais ūdens patēriņš vienam cilvēkam, ja uzstādīts ūdens mērītājs ir 2,4m³/mēn. (Pieteikums atļaujas saņemšanai B kategorijās piesārņojošas darbības, AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS” , 2002. gads.)

Olaines pilsētas dzīvojamo māju rajonā, sakarā ar nepietiekošu ūdens spiedienu deviņstāvu apbūves augšējos stāvos, darbojas četras ūdens spiediena paaugstināšanas iekārtas, kas iebūvētas dzīvojamās zonā esošajās siltummezglu ēkās:

1) Nr. 2 pie ēkas Zemgales ielā 30, Zemgales un Veselības ielas krustojumā, sūkņi uzstādīti 1992. un 1990. gadā;

2) Nr.4 dzīvojamo māju kvartāls, ko ierobežo Parka , Zemgales, Stacijas ielas un 2. vidusskolas satadions, pie ēkas Zemgales ielā 45, sūkņi uzstādīti 1988. gadā;

3) Nr.5 dzīvojamo māju kvartāls, ko ierobežo Parka, Zemgales, Stacijas ielas un 2. vidusskolas satadions, pie ēkas Parka ielā 12, sūkņi uzstādīti 1989. gadā;

4) Nr.4 Zemgales ielas un Drustu gatves krustojums, pretī mājai Drustu gatvē 10, sūkņi uzstādīti 1987. un 1989. gadā.

Kopējais ūdensapgādes tīklu garums 16,76km.

16.tabula

Ūdensvada tīkla cauruļvadu raksturojums

Diametrs, mm	Materiāls	Garums, km
Ø 32	PVH	0,03
Ø32	Tērauds	0,05
Ø50	PVH	0,08
Ø50	Tērauds	0,20
Ø76	Tērauds	1,5
Ø80	Tērauds	2,7
Ø100	Ķets	0,20
Ø150	Ķets	3,50
Ø200	Ķets	2,50
Ø250	Ķets	2,00
Ø300	Ķets	4,00
KOPĀ		16,76

(Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam. Beigu ziņojums.2003.)

Pilsētas ūdens apgādes sistēmā jāparedz arī ugunsdzēsības hidrantu izvietojums.

Sagatavots ūdens apgādes tīklu un objektu plāns, sk. Grafisko daļu.

1.7.5.5. KANALIZĀCIJAS TĪKLI UN OBJEKTI

Kanalizācijas izbūve Olaines pilsētai uzsākta 60.gados ar kopējās nozīmes kanalizācijas kolektoru izbūvi. Kolektori ir sliktā tehniskā stāvoklī un problemātiska ir to turpmākā izmantošana. Neapmierinošā stāvoklī ir pilsētas vecākās daļas kanalizācijas tīkli un kanalizācijas pārsūkņēšanas stacijas pazemes daļas.

Kanalizācijas tīklu kopgarums pilsētā ir 24,6km. No tiem 13,96km ir saimnieciski – fekālā kanalizācija ar 3 sūkņu stacijām un 3,7km spiedkanalizācijas tīkls, kā arī 3,7km spiedvadi. Atsevišķi kanalizācijas tīkli un spiedkanalizācija ir dažādu uzņēmumu un institūciju bilancē. Pavisam Olainē ir sešas notekūdeņu pārsūkņēšanas stacijas:

- * a/s „OLAINFARM, KSS atrodas rūpnīcas teritorijā un kalpo tikai rūpnīcas notekūdeņu pārsūkņēšanai uz attīrīšanas ietaisēm;

- × SIA „VITA” KSS, pārsūknē notekūdeņus no šīs ražotnes, ievadot tos pilsētas tīklos;
- × SIA OĶR „BIOLAR” KSS atrodas ražotnes teritorijā.

Trīs KSS pieder Olaines pilsētas pašvaldībai:

- × KSS Nr.1 atrodas pie pilsētas siltumcentrāles;
- × KSS Nr.2 atrodas pie AS „OLAINES ŪDENS UN SILTUMS”;
- × KSS Nr.3 atrodas netālu no dzelzceļa līnijas „Rīga -Jelgava”.

Kanalizācijas sistēma ir pietiekami attīstīta, lai spētu nodrošināt centralizētai ūdensapgādei pieslēgto patērētāju notekūdeņu novadišanu. Nenožīmīgs ūdens lietotāju skaits notekūdeni novada krājakās.

Notekūdeņu pieņemšanai un attīrīšanai nepieciešamie līdzekļi pieder dažādiem īpašniekiem – notekūdeņu pieņemšanas un pārvaldes tehniskie līdzekļi ir Olaines pilsētas domes un a/s “Olaines ūdens un siltums” īpašumā, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas pieder a/s “Olainfarm” – atrodas Olaines pagata teritorijā, ekspluatācijā nodotas I kārtā 1974.gadā, II kārtā 1977. gadā un atrodas Olaines pagasta teritorijā DR virzienā uz Jelgavas pusi, 2,5 km no pilsētas robežas. Iekārtas paredzētas 22000m³ notekūdeņu attīrīšanai diennaktī. Pašreiz tiek izmantotas ap 35% iekārtas jaudas sakarā ar iedzīvotāju skaitu un rūpniecības apjoma samazināšanos. Attīrītie ūdeņi tiek novadīti Misā pa grāvi 650-700m garumā.

Attīrīšanas iekārtas sastāvs:

- pieņemšanas rezervuārs 200m³,
- notekūdeņu sūkņu stacija (3sūkņi ar jaudu 15000m³/dnn katrs);
- smilšu uztvērēji ar sadalītājkameru;
- priekšnostādināšanas tvertne (3 sekcijas) 15000m³;
- 1.pakāpes aerācijas tvertne (3 sekcijas) caurulāides spēja 20000 m³/dnn;
- 1.attīrīšanss pakāpes otrreizējie nostādinātāji ar dūņu jaucējiem, 50400 m³/dnn;
- 2.pakāpes aerācijas tvertne (5 sekcijas) caurulāides spēja 28000 m³/dnn;
- 2.attīrīšanss pakāpes otrreizējie nostādinātāji ar dūņu jaucējiem, 50400 m³/dnn;
- divi kontaktrezervāri;
- 1.,2.pakāpes dūņu rezervuāri;
- dūņu lauki.

17.tabula

Kanalizācijas tīkla cauruļvadu raksturojums

Sistēma	Diametrs	Materiāls	Garums km
Sadzīves kanalizācija	500	Ķets	1,5
	400	Keramikas	2,5
	300	PVC	6,0
	250	Keramikas	5,5

OLAINES PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS

I.daļa PASKAIDROJUMA RAKSTS

	200	Keramikas	0,9
Kopējais garums			16,4
Lietus kanalizācija	1000	Betona	0,7
	500	Betona	0,5
	300	Keramikas	5,4
	200	Keramikas	2,4
Kopējais garums			9,0
Spiedvadi	500	Tērauda	7,5
	400	Tērauda	1,5
	300	Tērauda	7,0
Kopējais garums			16,0
Visu tīklu kopējais garums			41,4

(Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam Beigu ziņojums.2003.)

Dūņas tiek uzkrātas dūņu laukos, izvestas netiek. Attīrīšanas iekārtās uzstādīti 6 gaisa pūtēji – turbokompresori TB-300-1.6 ar ražību 300m³ gaisa minūtē. (Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam Beigu ziņojums.2003. 14pp.)

A/s “Olaines ūdens un siltums” novada uz a/s „Olainfarm” notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (izplūdes vietas identifikācijas Nr. 3842350080095, Z platums 56°47'41” un A garuma 23°56'1,6”) un attīrīšanas iekārtām 5208 m³/d un 4,5 l/s lietus jeb 1900920 n/ū m³ gadā.

SIA „Latbio” (SIA OĶR „Biolar”) sadzīves tipa notekūdeņu daudzums 2001. gadā vidējā ražošanas dienā notekūdeņu plūsma 101,47 m³/ dienā, SIA „Nordic Industrial Park” 2001. gadā vidējā ražošanas dienā notekūdeņu plūsma 62,00 m³/ dienā,

Ūdeņu priekšattīrīšana nenotiek nevienā rūpniecības uzņēmumā. Pirms pārsūkņēšanas uz attīrīšanas iekārtām ūdeņi tiek atšķaidīti, pievadot tiem tehnisko ūdeni. Ražotņu ūdeņi atbilst sadzīves notekūdeņiem, tiem priekšattīrīšana nav nepieciešama.

Lai sakārtotu pilsētas ūdens un kanalizācijas sistēmu 2003. gadā ir veikta tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam. Sagatavots beigu ziņojums.

Projekta “Olaines ūdens apgādes sistēmas uzlabošana un uzskaites sakārtošana” realizācijai pilsēta dome 1998.gadā ņēma kredītu 225376 ASV dolāru apmērā. Projekta īstenošana veicinās vides stāvokļa uzlabošanu, starptautisko saistību, programmu un prasību izpildi vides aizsardzībā, LR un ES likumdošanas prasību izpildi, iedzīvotāju dzīves līmeņa paaugstināšanu, uzlabojot pakalpojumu kvalitāti, veselības riska samazināšanu un priekšnoteikumu radīšanu ekonomikas attīstībai.

Sagatavots kanalizācijas tīklu un objektu plāns, sk. Grafisko daļu. Papildus informāciju sk. Pielikumā.

1.7.5.6.LIETUS ŪDENS KANALIZĀCIJAS TĪKLI UN OBJEKTI

Lietus ūdens novadišanas sistēmai Olaines pilsētā ir svarīga loma, jo pilsētā ir augsts gruntsūdens līmenis. Pilsētā darbojas lietus ūdeņu novadišanas pašteses tīklu sistēma. Lietus ūdeņi tiek savākti tīklā no māju jumtiem un ielām un pa cauruļvadiem aizvadīti uz esošo pilsētas kanālu un grāvjiem. 60.gados būvētā lietus ūdens kanalizācijas sistēma ir decentralizēta ar atsevišķu sateci uz galvenajiem novadgrāvjiem, kas tos bez attīrīšanas novada tālāk uz Misas upi.

Pilsētas lietus ūdens kanalizācijas tīkli ar akām, remontējot ielas, vietām vienkārši ir aizbērti. Pilsētas vecākajā daļā, īpaši ilgstošu lietusgāžu laikā ielas mēdz applūst. Kolektoru caurules ir izdēdējušas un korodējušas, kā arī ievērojami aizsērējušas. Remontējot ielu segumu bieži tika aizmirsts par lietus ūdens kanalizāciju aku augstumiem, slīpumu veidošanu notecei uz uztvērējākām.

Misas pavasaros pārplūst un arī tiek pārslogota lietus ūdeņu kanalizācija pilsētā.

Kā atsevišķs objekts lietus kanalizācijas sistēmā, kas saistīts ar vispārēju gruntsūdeņu līmeņa pazemināšanu, ir izdalāms pilsētas centra kanāls, kas ir nostiprināts ar dzelzsbetona plātnēm un daļēji atrodas slēgtā kolektorā. (Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam Beigu ziņojums.2003.)

Būvniecība pilsētā bez ūdens mākslīgas atvades nav iespējama.

1.7.5.7.IELU APGAISMOJUMA TĪKLI UN OBJEKTI

Pilsētas apgaismošanu veic SIA "ELEKOMS". Olaines pilsētas centrs un daudzdzīvokļu dzīvojamo māju kvartāli ir labi izgaismoti. Tāpat izgaismojums ir arī rūpniecības teritorijā. 2004. gādā apgaismojums tika nodrošināts arī Zemgales ielas tālākā posmā un gājēju celiņam caur mežu no pilsētas centra līdz rūpniecības zonai a/s"Olainfarm".

Sagatavots ielu apgaismojuma plāns, sk. II. daļu 2. sējumu.

1.7.5.8.SAKARU TĪKLI UN OBJEKTI

Pilsētas teritorijā pieejami stacionārā telefona un mobilo sakaru pakalpojumi. Tālruņa sakarus nodrošina SIA "LATTELEKOM", mobilos - LMT un TELE 2.

Iedzīvotāji nodrošināti ar visu valsts radio un televīzijas raidījumu uztveršanu.

Sagatavots sakaru tīklu plāns, sk. II. daļu 2. sējumu.

1.7.5.9. ATKRITUMU SAIMNIECĪBA

Pilsētas teritorijas kopšanu un labiekārtošanu veic SIA "Olaines municipālais serviss". Uzņēmums nodarbojas arī ar atkritumu izvešanu un izgāztuves apsaimniekošanu. Saimnieciskie atkritumi no pilsētas teritorijas dzīvojamās zonas centralizēti tiek savākti un izvesti uz izgāztuvi. Olaines pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuve atrodas Olaines pagastā un tiek izmantota no 1973.gada. Tās platība 3,5ha, vidējais atkritumu slāņa biezums – 2,7m. 2002.gadā izgāztuvē ievesti 23500m³ atkritumu.

2003.gadā Olaines pilsētas dome īstenoja ACCESS finansēto projektu "ES direktīvu prasību par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu ieviešanas veicināšana Latvijas pašvaldībās". Sabiedrība tika informēta un iesaistīta sadzīvē radīto bīstamo atkritumu apsaimniekošanas problēmas izpratnē. Kopš 2004.gada augusta tiek organizēta dalīta atkritumu savākšana. No kopējās sadzīves atkritumu plūsmas tiek atdalīti arī māsaimniecības radītie bīstamie atkritumi. Specializētajos savākšanas punktos, kas ierīkoti garāžu kooperatīvos, transporta īpašnieki var nodot atstrādātās eļļas, akumulatorus un dzīvsudraba luminiscences spuldzes. Baterijas iespējams ievietot specializētajos konteineros, kas novietoti veikalos, bet medikamentus var nest uz aptieku un ievietot speciālā konteinerī. Iedzīvotāju ērtībai, atkritumu saimniecības uzņēmums SIA "Nehlsen – Rīga" sadarbībā ar Olaines pašvaldību daudzviet pilsētā izvietojis dalīto atkritumu konteinerus papīram un plastmasai.

Olaines pilsētas uzņēmumos pastāvīgi palielinās uzglabāto bīstamo atkritumu daudzums. Tiek "ražoti" farmaceitisko un bioķīmisko ražotņu atkritumi. Lielāko daļu no uzņēmumos radītiem bīstamiem atkritumiem patreiz nav iespējams utilizēt un tādēļ tie, kā noteikts Latvijas bīstamo atkritumu likumdošanā, tiek uzglabāti uzņēmumos vai arī citās vietās, piesārņojot augsni un gruntsūdeņus. Šo atkritumu likvidēšanai, Olaines pilsētā ražošanas teritorijā Celtnieku ielā 3a, ir uzbūvēts bīstamo atkritumu sadedzināšanas komplekss. Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārta ir paredzēta organisko dažāda veida bīstamo atkritumu, tai skaitā organisko pesticīdu iznīcināšanai. Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas jauda - 2000 tonnas/gadā. Papildus informāciju sk. Pielikumā, kur pievienots IVN atzinums par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas un potenciālo tās uzstādīšanas vietu ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu.

OLAINES PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS

I.daļa PASKAIDROJUMA RAKSTS

Uzņēmumi, kuros ir arī bīstamie sadzīves atkritumi un kas sniedz atskaites par bīstamiem sadzīves atkritumiem a/s "Olainfarm" "VESELĪBAS CENTRS OLAINĒ" "OMuS".

18.tabula

2003. Gada laikā savākto atkritumu veidi un daudzums (t)

(LRVP 2003.gada pārskata dati)

Uzņēmums	Ūdeni saturoši mazgāšanas šķīdumi un atsālņi	Citi organiskie šķīdinātāji, mazgāšanas šķīdumi un atsālņi	Citi filtrēšanas atlikumi un izlietotie absorbenti
A/s "Olainfarm"	3.0000	0.6000	4.4000

RADĪTAIS ATKRITUMU DAUDZUMS GADĀ (T)

	Citas motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	Luminiscentās lampas un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi	Nešķīroti sadzīves atkritumi
A/s "Olainfarm"	5.3000	0.1200	1927.1000
"VESELĪBAS CENTRS OLAINĒ"		0.2400	
"OMuS"			3769.2000

"VESELĪBAS CENTRS OLAINĒ" RADĪTAIS ATKRITUMU DAUDZUMS GADĀ (T)

Fiksēšanas šķīdumi	Sudrabu vai sudraba savienojumus saturošas fotofilmas un fotopapīrs	Atkritumi, kuru savākšanai un uzglabāšanai ir noteiktas speciālas prasības, lai novērstu un aizkavētu infekcijas izplatīšanos
0.0650	0.0230	0.2400

A/S "OLAINFARM" NODOTIE ATKRITUMI CITIEM UZŅĒMUMIEM

Uzņēmuma nosaukums, kam nodod atkritumus	Atkr. klase vai plūsma	Nodotais daudzums (t)
'L & T HOETIKA' AS	200301-Nešķīroti sadzīves atkritumi	294.0000
'MARTA' SIA	130208-Citas motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	3.8000

"VESELĪBAS CENTRS OLAINĒ" NODOTIE ATKRITUMI CITIEM UZŅĒMUMIEM

Uzņēmuma nosaukums, kam nodod atkritumus	Atkr. klase vai plūsma	Nodotais daudzums (t)
'EDVILS' SIA	200121-Luminiscentās lampas un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi	0.2400
'LAUTUS' SIA	180103-Atkritumi, kuru savākšanai un uzglabāšanai ir noteiktas speciālas prasības, lai novērstu un aizkavētu infekcijas izplatīšanos	0.2400
'IDALS' SIA	090104-Fiksēšanas šķīdumi	0.0650
'IDALS' SIA	090107-Sudrabu vai sudraba savienojumus saturošas fotofilmas un fotopapīrs	

A/S „Olainfarm” bīstamo ķīmisko atkritumu glabātuve atrodas Olaines pagastā un tās sanācības problēma tiek risināta Olaines pagastā.

Problemātiska ir mirušo dzīvnieku apbedīšana. Nepieciešama sadarbība ar citām pašvaldībām.

2.TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMU APRAKSTS UN PAMATOJUMS

2.1.DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA (Dz)

2.1.1.SAVRUPMĀJU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA (DZS)

Jaunas nelielas savrupmāju apbūves teritorijas paredzētas pilsētas mežu dienvidu daļā – kā „Mežaparka dzīvojamās apbūves teritorijas” ar zemes gabala lielumu 2400m². Apbūvi var izvietot, izstrādājot detālplānojumu. Atsevišķi zemes gabali piekļaujas savrupmāju teritorijai Olaines pagasta teritorijā.

2.1.2. DAUDZSTĀVU DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA (DZD)

Jaunas daudzstāvu dzīvojamo ēku teritorijas apbūves izveidošanai perspektīvā nav paredzēts, bet jāizmanto iesākto dzīvojamo māju apbūves teritorijas un kā papildus izmantošana „**Jauktās publisko un dzīvojamās apbūves teritorijās**”. Galvenais uzdevums ir esošo daudzstāvu dzīvojamo ēku humanizācija, padarot tās ārēji estētiski pievilcīgus, kā arī, uzlabojot to tehnisko kvalitāti. Daudzdzīvokļu ēku pirmajos stāvos gar pilsētas ielām ir atļauta telpu transformācija publisko objektu izvietošanai saskaņā ar OPTIAN.

Galvenais uzdevums ir esošo daudzstāvu dzīvojamo ēku humanizācija, padarot tās ārēji estētiski pievilcīgus, kā arī uzlabojot to tehnisko kvalitāti.

OPTIAN pieļauj veikt piecstāvu ēku rekonstrukciju palielinot stāvu skaitu, ja to atļauj ēkas tehniskie parametri un tās īpašnieki. Jaunbūvē ar piecu stāvu skaitu un izvirzāma prasība lifta izbūvei. Dzelzceļam tuvākajās ēkās jāparedz prettrokšņu pasākumi.

Nepieciešams izveidot cilvēku apziņošanas sistēmu paaugstinātas bīstamības zonā avārijas vai ārkārtējo situāciju gadījumā.

2.2.PUBLISKO OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA (P)

Līdz ar jaunu dzīvojamo teritoriju izveidi, palielināsies pilsētas iedzīvotāju skaits, tādēļ būs nepieciešama arī jaunu sabiedrisko un darījuma objektu izveide pilsētā.

Paredzēta valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes nelegālo imigrantu uzturēšanās nometnes "Olaime" rekonstrukcija.

Paredzēts sporta kompleksa un baseina būvniecība. Jaunā halle paredzēta pie Rīgas ielas.

Paredzēta skeitparka izbūve jauniešu atpūtai.

Pilsētas vidusskolām paredzētas piebūves.

Jāpabeidz katoļu baznīcas celtniecība.

Nepieciešama teritorija ugunsdzēsības depo izvietojšanai.

Esošie darījumu un pakalpojumu objekti jāsakārto atbilstoši ne tikai tehniskajām prasībām, bet arī estētiskajām prasībām, paredzot arī automašīnu stāvvietas.

2.3.RŪPniecības objektu apbūves teritorija (R)

Pamatā paredzēts ražošanas objektus koncentrēt jau esošajā rūpniecības zonā, kur ir izdevīgi transporta pievadceļi un inženierkomunikācijas. Bet perspektīvā paredzētas arī jaunas rūpniecības apbūves teritorijas izveidošana pilsētas ziemeļu daļā blakus jau esošajai ražošanai.

Intensificēt esošās teritorijas izmantošanu un rast pielietojumu neizmantotām ēkām un būvēm. Rūpniecisko teritorijā paredzēt koku un krūmu stādījumus, veicot teritoriju renovāciju.

Pilsētā bijušās katlu mājas teritorijā izvietojas bīstamo atkritumu dedzinātava, kurai veikts Ietekmes uz vidi novērtējums. Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārta piemērota gan cieto, gan šķidro atkritumu sadedzināšanai.

Atkritumu sadedzināšanas iekārta ir paredzēta kā viens no nozīmīgākajiem bīstamo apsaimniekošanas sistēmas elementiem, kas ļautu likvidēt ievērojamu daļu Latvijā uzkrāto un arī turpmāk radīto bīstamo atkritumu. Kā minēts ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā, sadedzināšanas iekārtā pēc pesticīdu likvidēšanas būs iespējams utilizēt sekojošus bīstamos atkritumus:

- organiskās sintēzes tehnoloģisko procesu atkritumus;
- laku, krāsu, līmju un sveķu ražošanas un izmantošanas atkritumus;
- attaukošanas un tīrīšanas procesos izmantotos organiskos šķīdinātājus, tai skaitā halogēnus un sēru saturošos;
- halogēnus saturošas metālu apstrādes emulsijas un šķīdumu atkritumus;
- transformatoru eļļas un citus līdzīgus atkritumus;
- nederīgus medikamentus, augu un dzīvnieku aizsardzības līdzekļus;

- avāriju gadījumos piesārņotas grūntis, ja tās satur organiskas ķīmiskas vielas, kuru attīrīšana ar citām metodēm nav iespējama.

Līdz ar to piedāvātā atkritumu sadedzināšanas iekārta ir paredzēta dažādu tipu atkritumu sadedzināšanai ar jaudu - 300 kg/stundā un tajā ir iespējams sadedzināt gan cietos, gan šķidros atkritumus. Atkritumu sadedzināšanas iekārta ir nodrošināta ar vairākpakāpju gaisa un notekūdeņu attīrīšanas sistēmu, kas paredzēta izmešu samazināšanai, kā arī kompjuterizētu sadedzināšanas procesa kontroles un vadības sistēmu, kas dod iespēju pastāvīgi sekot sadegšanas un izmešu attīrīšanas procesiem. Papildus tam atkritumu padeves sistēma sastāv no diviem gliemežtransportieriem un sūkņa šķidro atkritumu padevei, kas ļauj variēt padodamo atkritumu maisījumu, lai optimizētu to siltumspēju un samazinātu izmešus, jo rodas iespēja dozēt atkritumus ar kāda viena piesārņotāja paaugstinātu saturu. Tādējādi ir iespējams vēl papildus samazināt paredzamo izmešu daudzumu, kas nonāk apkārtējā vidē.

(Atzinums par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas un potenciālo tās uzstādīšanas vietu ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu http://www.vidm.gov.lv/ivnvb/ivn/projekti/atzinumi/Lba_sadedz.htm)

2.4.TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS TERITORIJA (TL)

2.4.1.SAIKNE AR VALSTS CEĻU TĪKLU

Perspektīvā plānota pievedceļa rekonstrukcija, veidojot krustojumu ar dzelzceļu dažādos līmeņos. Pilsētas ielu tīkls nodrošina valsts ceļu saistību ar pilsētas rūpniecisko zonu, neskarot dzīvojamās apbūves teritorijas.

2.4.2.DZELZCEĻŠ

Nepieciešams veikt papildus izpēti un saskaņā ar to nodrošināt papildus pasākumus gājēju drošībai pie Olaines stacijas, krustojot sliežu ceļus.

Esošām ēkām gar dzelzceļu jāveic trokšņus samazinošie pasākumi saskaņā ar trokšņu kartēšanas rezultātiem.

2.4.3.IELU TĪKLS

Ielu tīkls nākotnē tiks paplašināts līdz ar jaunu teritoriju apgūšanu gan perspektīvā savrupmāju apbūvē mežaparkā, gan sabiedrisku, darījuma un pakalpojuma objektu apbūves teritorijā, gan rūpnieciskajās teritorijās.

Izstrādājot Olaines pagasta teritorijas plānojumu nepieciešams meklēt risinājumus otras iebrauktuves izveidei uz pilsētu. **Tā kā šis jautājums skar divu pašvaldību teritorijas, tas risināms Rīgas rajona teritorijas plānojumā.**

Otru piebrauktuvi tuvākā laikā pilsētai būs iespējams nodrošināt pa Jelgavas ielas pagarinājumu aiz Rīgas ielas krustojuma. Olaines pagasta padome lūgusi zemes īpašnieku nekustamā īpašumā „Nomaļi” rezervēt teritoriju ielas pagarinājuma izveidei līdz pagasta ceļam uz Tīreļiem Grēnes ciemā. Pēc detālplānojuma apstiprināšanas, kura izstrāde uzsākts 02.02.2005. risināms jautājums par investīcijām ielas izbūvē sadarbībā ar pagasta padomi un īpašnieku.

Agrākos pilsētas ģenplānos piedāvātais krustojuma attīstības variants Dalbes ielas galā šobrīd tiek ierobežota ar jauno savrupmāju dzīvojamo apbūvi.

Tāpat nepieciešama:

- vēl viena iespēja nokļūšanai Olaines pilsētā, kuras perspektīvā varētu izveidoties pa Dalbes ielu, pāri dzelzceļa līdz Rīgas - Jelgavas šosejai vai līdz pievadceļam uz viensētu puduri Uzvaras Līdums Olaines pagastā, tomēr šajā plānojumā netiek risināts šis pievads.;

- ceļš cauri meža teritorijai līdz ceļam no A 8 līdz viensētu pudurim Uzvaras Līdums, šim ceļam priekšrocība jo ceļš skartu valsts mežu teritorijas un pāri dzelzceļam izmantotu esošu pārbrauktuvi, kura rekonstruējam atbilstoši normatīviem, bet pietiekoši lielā attāluma dēļ nepieciešamas lielas investīcijas;

- ceļš gar esošajām notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm – šajā gadījumā jāvienojas ar nekustamo īpašumu īpašniekiem Olaines pagastā par trases izvietojumu, jo nav valstij vai pašvaldībai piederoši zemes īpašumi.

Veicamie pasākumi transporta sistēmas attīstībā:

- divlīmeņu ievads pilsētā;
- pagarinot Jelgavas ielu līdz Olaines pagasta robežai aiz Rīgas ielas;
- Stacijas ielas izbūvi un sakārtošana;
- Dalbes ielas pagarinājums mežaparka apdzīvojuma nodrošināšanai;
- jauna iela uz attīrīšanas ietaisēm;
- izpēte par ievada pilsētā no Jelgavas puses izveidošanu;
- katrs dzīvoklis nodrošināts ar vismaz vienas automašīnas stāvvietu netālu no mājas, kurā tas atrodas;
- autostāvvietas jāpieredz pie publiskajiem objektiem.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests pieprasa otras pārbrauktuves (viadukta) izbūvi, lai nebloķētu pilsētu avārijas gadījumā.

2.4.6.GĀJĒJU UN VELOSIPĒDISTU CEĻI

Būtu vēlams attīstīt gājēju un velosipēdistu transporta ceļus gan ielu tīklā, gan "zaļajā zonā", veidojot tos ne tikai ikdienas vajadzībām, bet arī atpūtai. Jaunus gājēju un velosipēdistu ceļus veidot rekreācijas teritorijās.

2.5.TEHNISKĀS INFRASTRUKTŪRAS OBJEKTU APBŪVES TERITORIJA (TI)

2.5.1.ELEKTROAPGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI

Elektroenerģijas resursi ir pietiekami arī jaunu, lielu patērētāju pieslēgšanai. Esošie tīkli un perspektīvie parādīta grafiskajā daļā.

2.5.2.GĀZES APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI

Gāzes apgāde būs nepieciešama jaunajā savrupmāju dzīvojamā teritorijā. Esošie tīkli un perspektīvie parādīta grafiskajā daļā.

2.5.3.SILTUMA APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI

Nepieciešama esošo tīklu plānveida rekonstrukcija. Esošie tīkli un perspektīvie parādīta grafiskajā daļā.

2.5.4.ŪDENS APGĀDES TĪKLI UN OBJEKTI

Nepieciešama pilsētas ūdensvada rekonstrukcija pilsētas centrālajā daļā. Jaunu ūdens apgādes tīklu izveide nepieciešama jaunajās apbūves teritorijās. Esošie tīkli un perspektīvie parādīta grafiskajā daļā.

2.5.5.KANALIZĀCIJAS TĪKLI UN OBJEKTI

Perspektīvā paredzēta jauna bioloģisko attīrīšanas stacijas izveide pilsētas teritorijā, netālu no esošās Olaines pagasta teritorijā. Nepieciešams rekonstruēt saimnieciski – fekālās kanalizācijas pārsūkņēšanas stacijas. Jaunu kanalizācijas tīklu izveide nepieciešama jaunajās apbūves teritorijās. Esošie tīkli un perspektīvie parādīta grafiskajā daļā.

2.5.6.LIETUS ŪDEŅU KANALIZĀCIJAS TĪKLI UN OBJEKTI

Nepieciešams risināt jautājumu par lietus ūdeņu attīrīšanu. Izvērtējams kādreizējais priekšlikums pilsētas melioratīvā kanāla un novadgrāvju vietā veidot slēgtus kolektoros. Šobrīd mazinoties dažāda veida piesārņojumam atklātais kanāls ir kļuvis par pievilcīgu pilsētas teritoriju un nav nepieciešamības kanālu veidot slēgtu. Šāds

risinājums netiek piedāvāts. Netiek piedāvāts arī atvērt esošo slēgto posmu. Paredzēt nākotnē Rīgas, Celtnieku, Dalbes, Drustu, Kūdras un Rūpnīcu ielas lietus ūdens kanalizācijas izbūvi. Jaunu lietus kanalizācijas tīklu izveide nepieciešama jaunajās apbūves teritorijās. Esošie tīkli un perspektīvie parādīta grafiskajā daļā.

2.5.7.IELU APGAISMOJUMA TĪKLI

Līdz ar jaunu ielu izveidi nepieciešama būs arī to apgaismošana. Jau esošam ielu tīklam iespējamā apgaismošana varētu notikt Rīgas ielā, iebraucot pilsētā, kā arī tālākā Rīgas ielas posmā uz rūpniecības rajonu. Ielu izgaismošana būtu jāparedz Dalbes ielas rajonā. Esošie tīkli un perspektīvie parādīta grafiskajā daļā.

2.5.8.SAKARU TĪKLI UN OBJEKTI

Esošie tīkli un perspektīvie parādīta grafiskajā daļā.

2.6.DABAS PAMATNES TERITORIJA (D)

Svarīgs ilgtspējīgas attīstības uzdevums ir nodrošināt dabas teritoriju saglabāšanu un attīstību. Šīs teritorijas iekļaujas vienotā dabas vides struktūrā, kas nodrošina ekosistēmu, sanitāri higiēnisko un sociālo funkciju.

2.6.1. ŪDEŅU TERITORIJA (DŪ)

Pilsētas centrā kanālu veidot kā zaļo koridori un atraktīvu telpu gājējiem. Esošo Bluķa purva ezeru, kas veidojies izstrādājot kūdru, pārveidot par ūdenskrātuvi ar peldēšanās iespējām, rekreācijai un ainavas papildināšanai.

2.6.2. MEŽU UN PURVU TERITORIJA (DM)

Mežu teritoriju veidot kā mežaparku, atsevišķās teritorijās saglabājot dabisko meža biotopu. Maksimāli apmežot aizsargjoslu no dzīvojamās apbūves līdz rūpnieciskai apbūvei un dzelzceļa aizsargjoslu.

2.6.3. LABIEKĀRTOTA SABIEDRĪBAI PIEEJAMAS ĀRTELPAS TERITORIJA(A)

Svarīgi sakārtot kopējās "zaļās joslās" vai "zaļos koridoros", kas caurvītu pilsētu un dotu iespēju kājāmgājējiem un velobraucējiem pārvietoties un uzturēties vizuāli bagātā un veselīgā vidē. Svarīgi apzaļumojumu veidot dzīvojamo māju kvartālos, lai padarītu pievilcīgāku vidi dzīvošanai. Īpaša uzmanība būtu jāvelta ziedošo augu grupai, padarot pilsētas vidi krāšņāku un interesantāku. Olaines pilsētu ar saviem

apzaļumojuma resursiem, pēc to mērķtiecīgi organizētās meliorācijas, sakopšanas un labiekārtošanas, var transformēt par mežaparku, dārza pilsētu.

2.6.4. DĀRZKOPĪBU SABIEDRĪBU TERITORIJA(D)

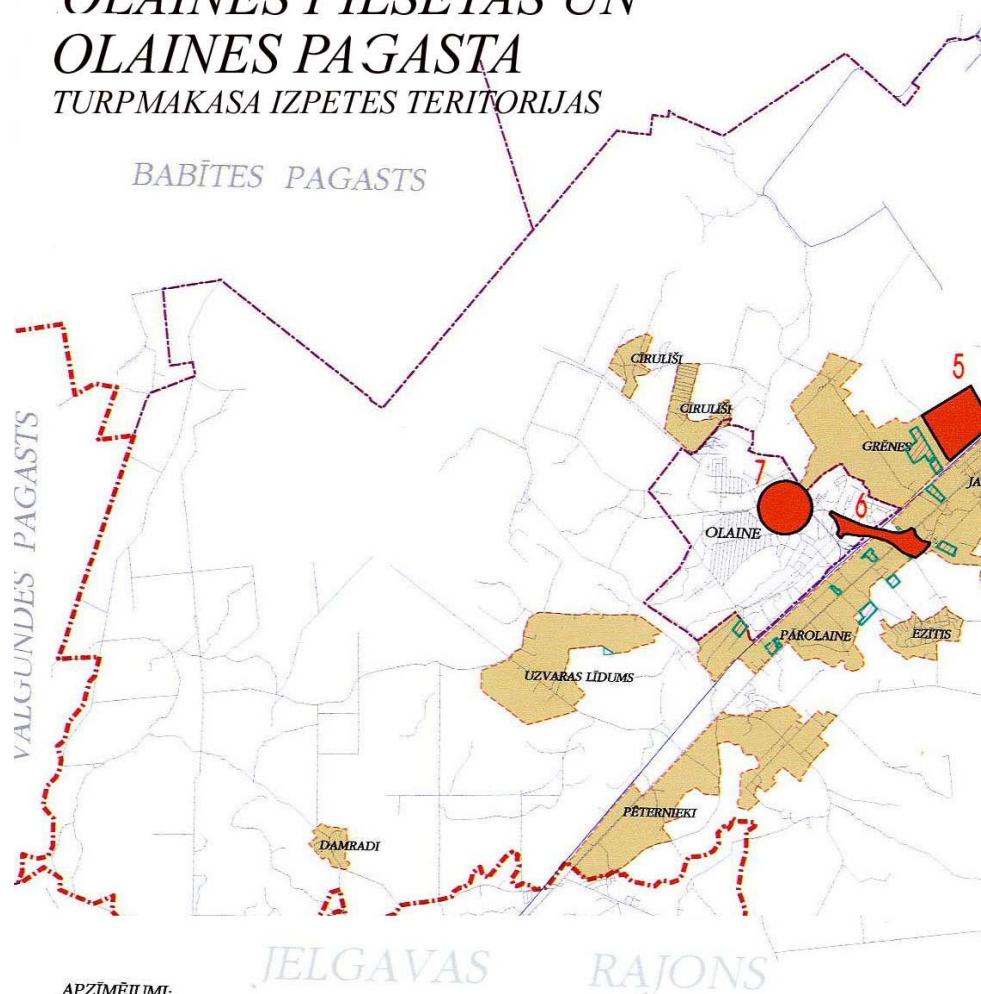
Dārziņu teritorijas saglabātas to esošajās robežās, izņemot teritoriju blakus dzelzceļam, kas iekļauta kā turpmākās izpētes un plānošanas teritorija. Daļa dārziņu atrodas blakus rūpniecības zonai un bīstamo atkritumu dedzinātavas ietekmes zonās, kas var ietekmēt iedzīvotājus psiholoģiski. (Ziņojums par ietekmi uz vidi 160 lpp.)

2.7.TURPMĀKĀS IZPĒTES UN PLĀNOŠANAS TERITORIJA (I)

Turpmākās izpētes un plānošanas teritorijas ir:

- Rīgas ielas un tās apkārtnes teritorija, veidojot krustojumu ar dzelzceļu dažādos līmeņos.

OLAINES PILSETAS UN OLAINES PAGASTA TURPMĀKĀSA IZPĒTES TERITORIJAS

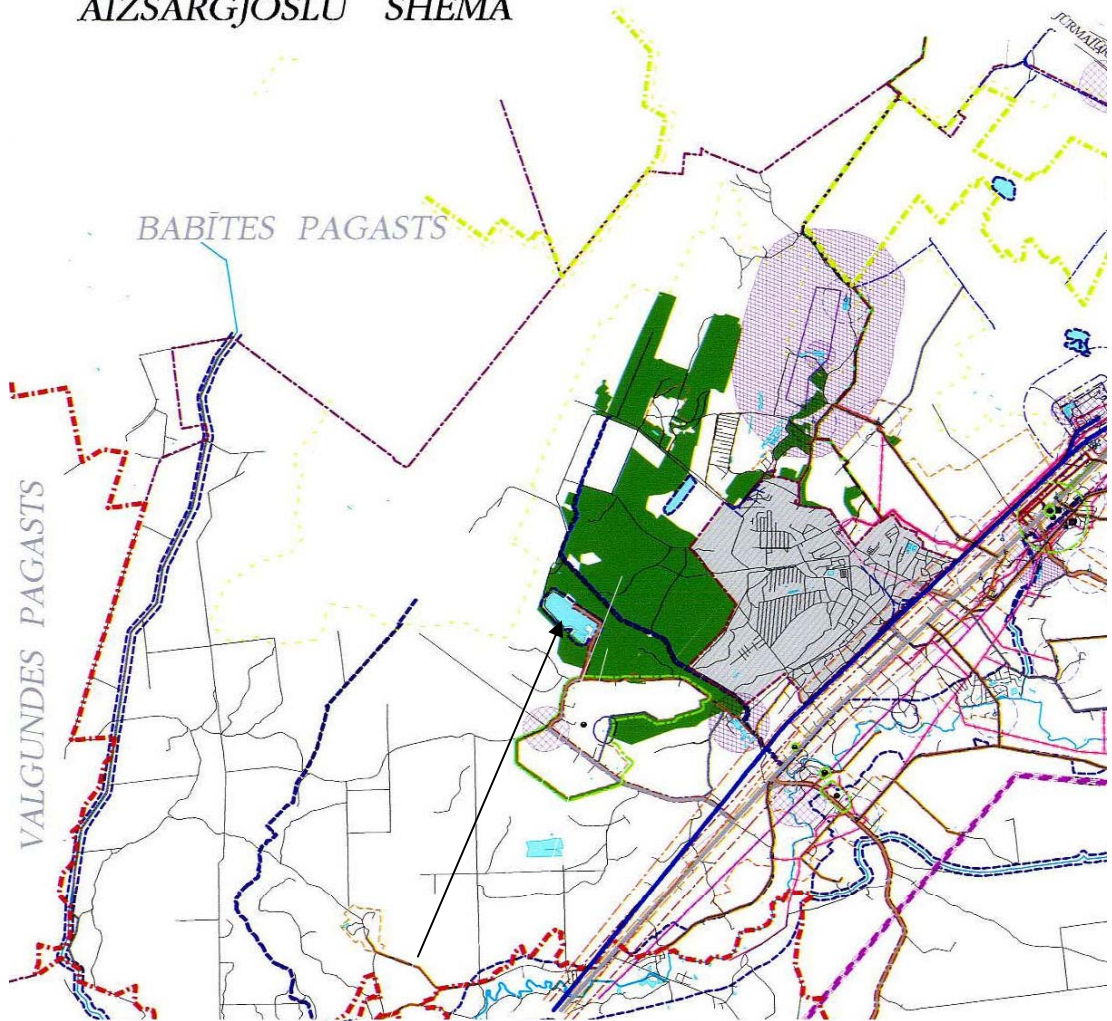
APZĪMĒJUMI:

	Turpmākās izpētes un plānošanas teritorijas:		Detailplānojumu izstrādes teritorijas
5	rūpnieciskās/dzīvojamās apbūves teritorija Grēnēs		
6	diviļmeņu satiksmes pārvads pār dzelzceļu uz Olaini		
7	saskarsmes teritorija - bistamo atkritumu dedzinātava Olainē		

OLAINES PAGASTA

AIZSARGJOSLU SHĒMA

MĀRUPES PAGASTS

APZĪMĒJUMI:

<ul style="list-style-type: none"> kulturalas pieminekļu aizsargjoela ūdensteču, tīrīju aizsargjoelas sanitārās aizsargjoelas sanitārās aizsargzonas drošības aizsargjoelas artēzisko aku stingra režīma aizsargjoela artēzisko aku ķīmiskā aizsargjoela īpaši aizsargjamās dabas teritorijas robeža purvu aizsargjoela - shematiska meža aizsargjoela ap pilsētām (Rīgu/Olaini) 	<p><i>Olaines pilsētas meza aizsargjoela</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Eksploatacijas aizsargjoelas: EPL aizsargjoelas: maģistrālā 330kV EPL 110kV EPL 20kV EPL gāzes vadu aizsargjoelas maģistrālais gāzes vads perspektīvais augsta spiediena gāzes vads transporta maģistrāļu aizsargjoelas Valsts galveno un 2. šķiras un pašvaldības a/ceļu nodalījuma josla Valsts galvenie a/ceļi Valsts 2. šķiras a/ceļi Pašvaldības a/ceļi ar nodalījuma joslu kanalizācijas spiedvads ar shematiskajiem
--	--

SIDRABENE

- pašreizējā mazdārziņu teritorija, pilsētas austrumu daļā Rīgas ielas labā pusē blakus dzelzceļam ar iespēju turpmāk veidot darījuma iestāžu teritoriju, veidojot pievilcīgu ainavu, iebraucot Olaines pilsētā pa divlīmeņu krustojumu ar dzelzceļu,
- iespējamā turpmākā darījuma, atpūtas, rekreācijas teritorija ar ūdenstilpi, kas atrodas pilsētas dienvidu daļā starp patreizējo daudzstāvu dzīvojamo apbūvi un dārzkopības sabiedrību teritoriju.

3. IETEIKUMI TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDĀŠANAI

3.1.NACIONĀLAM, REĢIONA UN RAJONA TERITORIJAS PLĀNOJUMAM

1. Par ieteikumiem Rīgas rajona teritorijas plānojuma grozījumiem Ieteikts pārskatīt ar teritorijas attīstību saistītos jautājumus, kuru risināšanā ieinteresēta pilsētas dome:

- precizēt turpmākās izpētes un plānošanas teritoriju robežas transporta koridoriem, kas skar Olaines pilsētas teritoriju, noteikt konkrētu apbūves statusu, izmantošanas un nojaukšanas nosacījumus, veidu un ekspluatācijas laiku,
- iekļaut rajona prioritāro projektu skaitā divlīmeņa pārvada pār dzelzeļu un pievadceļa izbūvi no A8 autoceļa Olaines pilsētai, nodrošinot drošu un iespējamu transporta satiksmes kustību un saistot to ar Olaines ielu tīklu,
- iekļaut projektā izpētes variantus par otra pievadceļa izbūves iespējām pilsētai, saistot to ar A8 ceļa rekonstrukcijas projektu,
- iekļaut bīstamo atkritumu dedzināšanas iekārtu rajona plānojumā.

2. Rajona plānojumā noteikt, ka paaugstinātas bīstamības objektiem nav vēlams papildināt esošo apbūvi ar jaunu būvniecību, kamēr nebūs samazināts vai noteikts konkrēts objektu riska līmenis, sagatavoti drošības pārskati. Noteikt bīstamo uzņēmumu(darbību) objektu riska zonas rajona plānojumā, kas skar Olaines pilsētu un pagastu.

3.Paredzēt rajona plānojumā prasības:

- par trokšņu joslu noteikšanu dzelzceļiem, kā arī nosacījumus šajās joslās,
- prasību apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu virs 1500 iedzīv. obligātu gaisa pāreju ierīkošanu pāri dzelzceļam tai sk. starp Olaini un Pārolaini Olaines pagastā.

3.2. OLAINES PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMAM

1. Iekļaut divlīmeņa pārvada pār dzelzeļu un pievadceļa izbūvi no A8 autoceļa Olaines pilsētai.

2. Izveidot rūpniecisko un noliktavu teritoriju uz ziemeļiem no pilsētas blakus esošai pilsētas rūpniecības teritorijai saistot to ar Olaines ielu tīklu.

3. Iekļaut projektā izpētes variantus par otra pievadceļa izbūves iespējām pilsētai, saistot to ar A8 ceļa rekonstrukcijas projektu.

4. Paredzēt iespēju pilsētai jaunu attīrīšanas ietaišu izveidošanai.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

- 1) "Ieteikumi attīstības stratēģijas izstrādāšanai", Rīga, 1998.g., Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar Dānijas Iekšlietu ministriju un Somijas Vides ministriju;
- 2) "Latvijas pilsētas", enciklopēdija
- 3) Apgāda "Preses nams" un SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta", 1999.g.;
- 4) "Latvijas pagasti" 2, enciklopēdija, A/s "Preses nams", 2002.g.;
- 5) "Olaines pilsētas sociāli – ekonomiskās un arhitektoniski telpiskās attīstības koncepcija", Rīga, 1997.g., RTU Arhitektūras fakultātes Arhitektūras un pilsēt būvniecības katedra;
- 6) "Olaines pilsētas teritorijas plānojums (ģenerālā plāna korekcija)" 1.redakcija, Olaine, 2000.g.;
- 7) "Rīgas rajona Olaines pilsētas bīstamo uzņēmumu un industriālo darbību avāriju un ietekmes uz vidi riska novērtējums, tā vadības, avārijgatavības un civilās aizsardzības pasākumu plānošana (konceptuālie risinājumi)", Rīga SIA "Ekosoft", 2001.g.;
- 8) Olaines pilsētas dabas aizsardzības shēmas nodaļa "Ūdens resursu aizsardzība", Latvijas meliorācijas projektēšanas institūts, 1990.g.;
- 9) "Rīgas rajona Civilās aizsardzības pasākumu konceptuālais risinājums" (Gatavība ārkārtējo situāciju pārvaldīšanai), Rīga 1997.g.;
- 10) "Rīgas rajona plānojums" ar grozījumiem (saīsināts variants), Rīga, 2002.g.;
- 11) Olaines pilsētas attīstības programma, 2004.g.;
- 12) "Jelgavas rajona karte" M1:100 000, SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta", 2003.g.;
- 13) "Rīga region the overview on current situation", The Baltic palette, Rīga, 1999;
- 14) „Gruntsūdeņu monitorings Olaines pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuvē”, GEO Consultants Rīga 2003 ;
- 15) AS „AIVA-S.A.” naftas bāzes „Maksimāli pieļaujamās kaitīgo vielu emisijas limitu projekts”, SIA „Ekosoft” , Rīga, 2001;
- 16) Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. RIT -20-B-0001 BOPAS „Olaines ūdens un siltums”;
- 17) Latvijas Hidrometeoroloģijas aģentūras 2004. gada 16. novembra Nr.9-5/910 Atmosfēras piesārņojuma novērtējums Rīgas raj. Olaines pilsētai.
- 18) Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. RIT-R-B-0083 SIA „TIPRO BALTIC”
- 19) Vides ministrija. Olaines pilsētas dome. SIA „Firma L4” Tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde Olaines ūdenssaimniecības projektam. Beigu ziņojums.2003.

Pasūtītājs: a/s „BAO”, Izpildītājs: „Geokonsults”, „Elle”

PIELIKUMU SARAKSTS

1. Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārta	97
2. Atzinums par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas un potenciālo tās uzstādīšanas vietu ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums (sīsināts) Vietu salīdzinājums	98-102
3. Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas iespējamo avārijas situāciju analīze. Riska novērtējums	103
4.Vēju roze Olainē	104
5.Uzņēmumu saraksts ,kuri atbilst MK noteikumu Nr.259 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” kritērijiem	105-106
6.Olaine SO2 un HCl izkliede avāriju gadījumā	107
7. Tematiskās kartes:	
7.1 Dabas pamatne	108
7.2. Ielu klasifikācija	109
7.3.Infrastruktūras objektu izvietojums	110
7.4.Paaugstinātas bīstamības un riska objekti	111
7.5. Pašreizējā zemes izmantošana	112
7.6.Zemes īpašuma piederība	113
7.7. Perspektīvais ielu tīkls	114
7.8.Ielu apgaismojums	115
7.9.Detālplānojumu teritorijas	116
8.Lielākie „Olaines ūdens un siltums ” klienti	117
9.Dziļurbumu aku raksturojums	118
10.Notekūdeņu pārsūknēšanas staciju raksturojums	119-120
11. Pašvaldības un valsts iestādes AS „Olaines ūdens un siltums ” klienti	121
12. Rūpnieciskā ražošana	122-126
13. Katlu mājas apraksts	127-128
14. Kvartāra nogulumu karte	129

PIELIKUMI I. daļas 2. sējumā

1. Rīgas rajona padome Olaines pilsētas dome, Bīstamo uzņēmumu un industriālo darbību avāriju un ietekmes uz vidi riska novērtējums, tā vadības, avārijgatavības un civilās aizsardzības pasākumu plānošana (konceptuālie risinājumi) SIA „Ekosoft”, Rīga 60 lpp.	4-60
2. Hidrometeoroloģijas aģentūras 16.11.2004. atmosfēras piesārņojuma novērtējums 21 lpp.	61-81
3.Valsts Hidrometeoroloģijas pārvalde Vides Kvalitātes Novērojumu nodaļa Vides kvalitātes raksturojums Olaines pilsētā Rīga, 2001	82-93

Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārta

Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts ir bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojanas vietas izvēle, lai varētu nodrošināt optimālāko bīstamo atkritumu drošas iznīcināšanas variantu. Bīstamo atkritumu potenciālās sadedzināšanas vietas:

Liepāja, Liepājas Speciālā ekonomiskā zona;
 Rudbāržu pagasts, bijušā Skrundas radiolokācijas stacijas teritorija;
 Krustpils pagasts, bijušā Krustpils militārā lidlauka teritorija;
 Cenu pagasts, Dumbrāji;
 Olaines pilsēta, Olaines pilsētas katlu mājas teritorija.

Projekta ierosinātājs:	AS "BAO", Reģ.Nr.000332006, Grēcinieku ielā 9, Rīga, LV1050
AS "BAO" pieteikums:	13.03.2000
Lēmuma par IVN nepieciešamību datums:	05.04.2000
IVN programma ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam:	12.04.2000
Atzinums par IVN darba ziņojumu:	05.03.2001
Atzinums par IVN izdots:	18.06.2001
Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas :	21.03.2000 Spungēnos, Krustpils pagasta kultūras namā 23.03.2000 Liepājas SEZ pārvaldē 23.03.2000 Rudbāržu pagasta kultūras namā 30.03.2000 Olaines pilsētas domē 28.03.2000 Cenu pagasta padomes ēkā
Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas:	24.01.2001 Spungēnos, Krustpils pagasta kultūras namā 23.01.2001 Liepājas SEZ pārvaldē 26.01.2001 Rudbāržu pagasta kultūras namā 30.01.2001 Olaines kultūras centrā 01.02.2001 Cenu pagasta padomes ēkā
Pašvaldības akcepts:	Olaines pilsētas dome (18.07.2001 sēdes protokola izraksts Nr.16) nolēma akceptēt bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas projektēšanu un uzstādīšanu Olaines pilsētas katlu mājas teritorijā
LR Ministru kabineta rīkojums:	LR Ministru kabinets par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojanas vietu apstiprina Olaines katlu mājas teritoriju Olainē, Celtnieku ielā Nr. 1, saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 7.panta 2.punktu (08.08.2001 rīkojums Nr. 401)

Atzinums

par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas un potenciālo tās uzstādīšanas vietu ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu

Derīgs līdz 2004.gada 18. jūnijam

Izdots paredzētās darbības ierosinātajam: Akciju sabiedrībai "BAO", adrese: Pils iela 17, Rīga, Latvija, LV-1050, Reģistr. Nr.000332006, tālr.7612259, pasta adrese: Jelgavas iela 36, Rīga, Latvija, LV -1004.

Paredzētās darbības nosaukums: Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izveide. Olaines pilsētas katlu mājai piegulošā teritorija.

1. Īss paredzētās darbības raksturojums:

Esošās bīstamo atkritumu apsaimniekošanas struktūras pilnveidošanai Latvijā ir paredzēts izvietot bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtu, kura būtu piemērota gan cieta, gan šķidro atkritumu sadedzināšanai.

Sākotnēji šajā iekārtā ir paredzēts sadedzināt Gardenes un Kņavas novietnēs uzkrātās un sadedzināšanai piemērotās lauksaimniecības ķimikālijas, bet pēc tam citus bīstamos atkritumus. Sadedzināšanas iekārtas galvenie elementi ir atkritumu ievadišanas sistēma, rotācijas krāsns, otrreizējā sadedzināšanas kamera, vairākpakāpju dūmgāzu attīrīšanas sistēma un skurstenis dūmgāzu novadišanai. Dūmgāzu attīrīšanas sistēma paredzēta kaitīgo vielu uztveršanai un to neitralizācijai; bez tam paredzēta arī dzesētājā un skruberī rodošos notekūdeņu neitralizācija, nogulšņu izgulsnēšana un atfiltrēšana. Sadedzināšanas procesa kontroli nodrošina kompjuterizēta tehnisko iekārtu darbības uzraudzība un divpakāpju drošības sistēma, kā arī notekūdeņu un gaisa piesārņojuma pastāvīgs monitorings. Detalizētāks raksturojums sniegts pielikumā esošajā vietu savstarpējā salīdzinājumā.

2. Izvērtētā dokumentācija:

- Programma bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas vietas izvēles ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam - 6 lp.;
- Ietekmes uz vidi novērtējums bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtai un potenciālajām tās uzstādīšanas vietām (darba ziņojums) - 1 sējums, 155 lp.;
- IVN valsts biroja atzinums par bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas un potenciālo tās uzstādīšanas vietu ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 8 lp.;
- Ekspertu atzinumi - 25 lp.;
- Ekspertu apspriedes protokols - 5 lp.;
- Iedzīvotāju atsauksmes - 90 lp.;
- Pašvaldību un valsts institūciju vēstules uz 12 lp.;
- Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārta un potenciālās tās uzstādīšanas vietas (sabiedrisko apspriešanu materiāli) - 49 lp.;
- Ietekmes uz vidi novērtējums bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtai un potenciālajām tās uzstādīšanas vietām (noslēguma ziņojums) - 1 sējums, 217 lp.;
- Ietekmes uz vidi novērtējums bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtai un potenciālajām tās uzstādīšanas vietām (noslēguma ziņojuma pielikumi) - 1 sējums, 152 lp.;

3. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi:

- Pēc lēmuma pieņemšanas par iekārtas izbūvi un vietas izvēles akcepta konkrētajā pašvaldībā projekta ierosinātajam likumā paredzētajā kārtībā jāgriežas atbilstošajā reģionālajā vides pārvaldē tehnisko noteikumu saņemšanai;
- Projekta ierosinātajam sadarbībā ar atbilstošu pašvaldību jānodrošina bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtai nepieciešamās teritorijas iekļaušanu atbilstošajos teritoriju plānojumos;
- Olaines vai Rudbāržu izvēles gadījumā nepieciešama esošo artēzisko urbumu apsekošana un izvērtējums par to piemērotību turpmākai izmantošanai, kā arī to tamponāža nepieciešamības gadījumā;
- Atkritumu sadedzināšanas iekārtas darbības drošībai nepieciešams nodrošināt sadedzināmo bīstamo atkritumu sastāva kontroli;
- Izvirzot tehniskos nosacījumus stabilam un drošam sadedzināšanas procesam, sadedzināšanas iekārtā ievadāmā atkritumu plūsma ir jāveido, ņemot vērā atsevišķu plūsmas komponentu siltumspējas, kā arī halogēnu, sēru un citu ķīmisko elementu saturu tā, lai netiktu pārsniegtas iekārtas tehniskās iespējas. Dažādu atkritumu veidu sajaukšanas princips jāpielieto arī, lai nodrošinātu izmešos piesārņojošo vielu daudzumu atbilstību normatīvu prasībām;
- Sadedzināšanas iekārtas skursteņa parametri jāizvēlas tādejādi, lai arī visnelabvēlīgākajos piesārņojuma izkļiedes apstākļos tiktu nodrošināta maksimāli pieļaujamo koncentrāciju ievērošana;
- Sadedzināšanas rezultātā radīto atlikumu veidiem nosakāma to atbilstība bīstamo atkritumu klasifikācijai un atbilstoši nosakāms to utilizācijas veids;
- Normatīvo aktu prasību izmaiņu ievērošanai nākotnē iekārtai blakus esošajā teritorijā nepieciešams paredzēt vietu slāpekļa oksīdu samazināšanas iekārtas izbūvei;
- Ņemot vērā, ka piedāvātās vietas Liepājā, Krustpili un Olainē atrodas ūdensgūtnu ķīmiskās aizsardzības zonā, šo vietu izvēles gadījumā projektēšanas gaitā nepieciešams izvērtēt lietus ūdeņu sastāva monitoringa nepieciešamību;
- Ķīmisko vielu un atkritumu uzglabāšanas telpās, atkritumu un sadedzināšanas atlikumu iekraušanas un izkraušanas vietās, kā arī telpā, kurā notiek atkritumu sadedzināšana, nepieciešams izveidot ūdensnecaurlaidīgus ķīmiski izturīgus grīdas segumus.
- Attīrīto notekūdeņu novadišanas vietas un parametri Liepājas un Olaines gadījumā saskaņojamas ar pilsētas notekūdeņus apsaimniekojošo uzņēmumu, nodrošinot iespēju veikt novadāmo notekūdeņu uzskaiti un piesārņojuma kontroli. Pārējo vietu izvēles gadījumā notekūdeņu novadišanas veids, konkrētā vieta un nosacījumi atsevišķi saskaņojami ar atbilstošu reģionālo vides pārvaldi;
- Pēc paredzētās darbības vietas akcepta pašvaldībā konkrētās piedāvātās izmešu kontroles un monitoringa veikšanas vietas, parametri un regularitāte atspoguļojamas pieteikumā reģionālajai vides pārvaldei un detalizēti precizējamas reģionālās vides pārvaldes izdotajos noteikumos.

Pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumam:

- **Nerekomendē** papildus piedāvāto Olaines teritoriju mazdārziņu tuvumā, kā arī, ievērojot pašvaldību viedokli, piedāvāto bijušās radiolokācijas stacijas vietu Rudbāržu pagasta teritorijā un piedāvāto vietu "Dumbrāji" Cenu pagastā;
- **Rekomendē** piedāvāto teritoriju Liepājas SEZ teritorijā;
- **Rekomendē** piedāvāto teritoriju Krustpils pagastā bijušā lidlauka teritorijā;
- **Rekomendē** piedāvāto teritoriju Olaines katlu mājas teritorijas rietumu daļā.

Direktors

J.Avotiņš

2001.gada 18.jūnijā

PIEDĀVĀTO SADEDZINĀŠANAS VIETU SALĪDZINOŠĀ ANALĪZE

Šobrīd Latvijā atkritumu apsaimniekošanas jomā notiek ievērojamas pārmaiņas, kas ietver gan sadzīves, gan bīstamo atkritumu apsaimniekošanu. Paraleli tiek veikta likumdošanas sakārtošana atbilstoši ES prasībām, kā arī tiek realizēti esošās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanas projekti. Tie ietver gan specializētu atkritumu apsaimniekošanas institūciju veidošanu, gan jaunu sadzīves atkritumu poligonu vietu izpēti procesus, gan esošo izgāztuvju rekultivāciju un slēgšanu, gan bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas papildināšanu un attīstību. Šīs bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveides ietvaros šobrīd visā Latvijas teritorijā ir savāktas nelikvidētas lauksaimniecības ķīmikālijas, kas patlaban tiek uzglabātas divās novietnēs - Gardenē un Kņavā - kopumā ap 1700 t, no kurām sadedzināmas būtu ap 1200 t. Vienlaicīgi Latvijā katru gadu rūpniecībā, celtniecībā un apkalpojošā sfērā veidojas vairāki tūkstoši tonnu bīstamo atkritumu, no kuriem tikai daļu ir iespējams pilnībā pārstrādāt vai utilizēt videi nekaitīgā veidā ar šobrīd esošajām iespējām, līdz ar to daļa bīstamo atkritumu joprojām tiek uzglabāta uzņēmumu teritorijās. Tādēļ Latvijā ir paredzēta divu nozīmīgu projektu realizācija - sadedzināšanas iekārtas un bīstamo atkritumu poligona izbūve, kuriem ir uzsākts ietekmes uz vidi novērtējums.

Atkritumu sadedzināšanas iekārta ir paredzēta kā viens no nozīmīgākajiem bīstamo apsaimniekošanas sistēmas elementiem, kas ļautu likvidēt ievērojamu daļu Latvijā uzkrāto un arī turpmāk radīto bīstamo atkritumu. Kā minēts ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā, sadedzināšanas iekārtā pēc pesticīdu likvidēšanas būs iespējams utilizēt sekojošus bīstamos atkritumus:

- Organiskās sintēzes tehnoloģisko procesu atkritumus;
- Laku, krāsu, līmju un sveķu ražošanas un izmantošanas atkritumus;
- Attaukošanas un tīrīšanas procesos izmantotos organiskos šķīdinātājus, tai skaitā halogēnus un sēru saturošos;
- Halogēnus saturošas metālu apstrādes emulsijas un šķīdumu atkritumus;
- Transformatoru eļļas un citus līdzīgus atkritumus;
- Nederīgus medikamentus, augu un dzīvnieku aizsardzības līdzekļus;
- Avāriju gadījumos piesārņotas grūtis, ja tās satur organiskas ķīmiskas vielas, kuru attīrīšana ar citām metodēm nav iespējama.

Līdz ar to piedāvātā atkritumu sadedzināšanas iekārta ir paredzēta dažādu tipu atkritumu sadedzināšanai ar jaudu - 300 kg/stundā un tajā ir iespējams sadedzināt gan cietos, gan šķīdros atkritumus. Atkritumu sadedzināšanas iekārta ir nodrošināta ar vairākpakāpju gaisa un notekūdeņu attīrīšanas sistēmu, kas paredzēta izmešu samazināšanai, kā arī kompjuterizētu sadedzināšanas procesa kontroles un vadības sistēmu, kas dod iespēju pastāvīgi sekot sadegšanas un izmešu attīrīšanas procesiem. Papildus tam atkritumu padeves sistēma sastāv no diviem gliemežtransportieriem un sūkņa šķidro atkritumu padevei, kas ļauj variēt padodamo atkritumu maisījumu, lai optimizētu to siltumspēju un samazinātu izmešus, jo rodas iespēja dozēt atkritumus ar kāda viena piesārņotāja paaugstinātu saturu. Tādējādi ir iespējams vēl papildus samazināt paredzamo izmešu daudzumu, kas nonāk apkārtējā vidē.

Izvēloties piemērotu vietu atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietojumam, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā vērtēta virkne faktoru un savstarpēji salīdzinātas piecas piedāvātās vietas. Jāatzīmē, ka iekārtas pašas radītie izmeši gaisā atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā atspoguļotajai informācijai pilnībā atbilst spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, līdz ar to nepastāv formālu ierobežojumu tās izvietojumam kādā no teritorijām. Vienlaicīgi jāatzīmē divi aspekti, kas tomēr jāņem vērā vietu savstarpējā salīdzinājumā gaisa piesārņojuma jomā - esošās fona koncentrācijas un iespēja racionāli izmantot atkritumu sadegšanas siltumu, tādējādi radot iespēju samazināt daļu no esošo katlu māju izmešu daudzumiem. Ņemot vērā, ka iekārtas darbības laikā atkritumu sadegšanas rezultātā izdalās visai ievērojams siltuma daudzums, kuru

būtu iespējams lietderīgi utilizēt, visai loģiska ir atkritumu sadedzināšanas iekārtas izvietošana siltuma patērētāju un ražošanas iekārtu tuvumā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā veiktā izpēte neuzrāda nekādus izslēdzošos aspektus normatīvo aktu ievērošanas ziņā nevienā no piecām piedāvātajām vietām, vienīgi Liepājā, ņemot vērā visai augsto piesārņojošo vielu fona līmeni, ir nepieciešams izbūvēt 25m garu skursteni, lai samazinātu piesārņojošo vielu koncentrācijas sadedzināšanas iekārtas apkārtne.

Vienlaicīgi jāatzīmē, ka vietu piemērotību nosaka ne tikai spēkā esošie normatīvie akti un objektīvie nosacījumi, bet, ievērojamā mērā, arī iedzīvotāju un pašvaldības attieksme, kas var izrādīties par ļoti nozīmīgu un pat izslēdzošu faktoru, ja tas izpaužas pašvaldības negatīvā lēmumā. Jāatzīmē, ka vietējo iedzīvotāju attieksme pret atkritumu un it sevišķi bīstamo atkritumu apsaimniekošanas projektiem, kas nepieciešami pašvaldībai un valstij kopumā, vairumā gadījumu ir negatīva pat tad, ja šie projekti uzlabo esošo vides situāciju kopumā.

Lai uzlabotu sabiedrības informētību par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs rekomendē atbilstošajai pašvaldībai, kuras teritorijā tiks izvietota sadedzināšanas iekārta, izveidot sabiedriskās uzraudzības padomi, kas dotu iespēju pilnvarotiem sabiedrības pārstāvjiem veikt sadedzināšanas iekārtas darbības sabiedrisko uzraudzību.

Jebkurā gadījumā pašvaldībai, kura pieņems pozitīvu lēmumu par sadedzināšanas iekārtas uzstādīšanu, būs nepieciešams iestrādāt teritoriju plānojumos sadedzināšanas iekārtas atrašanās vietu, kā to paredz spēkā esošā likumdošana.

Jāatzīmē, ka ietekmes uz vidi novērtējuma sagatavošanas laikā divas no pašvaldībām - Cenu un Rudbāržu pagastu Padomes ir mainījušas sākotnējo nostāju un atsaukušas savu piekrišanu sadedzināšanas iekārtas izvietošanai šo pašvaldību teritorijās. Tā rezultātā detalizētās izpētes darbi daļēji ir veikti vērtīgi, lai gan reāli visu piedāvāto vietu objektīvā piemērotība ir salīdzinoši līdzvērtīga, kaut gan Cenu pagasta vieta vides aspektu ziņā ir mazāk piemērota nekā Rudbāržu pagasta bijusī lokatora teritorija.

Tādējādi, atkrītot divām no piecām sākotnēji piedāvātajām vietām, Olainē noslēguma ziņojuma sagatavošanas laikā ir izvērtēta vēl viena vieta aptuveni 300 m uz Rietumiem no sākotnēji piedāvātās, taču tā atrodas ļoti tuvu mazdārziņu teritorijai, turklāt par to nav notikusi likumā paredzētā sabiedriskā apspriešana. Līdz ar to, šo vietu patreiz nevar rekomendēt sadedzināšanas iekārtas izvietošanai, lai gan pārējie vides un ekonomiskie aspekti ir ļoti līdzīgi abām vietām Olainē. Turpmākā šīs papildus vietas vērtēšana no IVN valsts biroja puses iepriekš minēto argumentu dēļ nav veikta, kas nepieciešamības gadījumā var tikt darīts, veicot pilnu IVN procedūru.

Saistībā ar pārējām trijām vietām jāatzīmē, ka tās atrodas ūdensgūtņu ķīmiskajās aizsargjoslās, kas pats par sevi nav pozitīvi vērtējams faktors, taču sadedzināšanas iekārtas darbības rezultātā nav paredzama pazemes ūdeņu piesārņošana, turklāt ūdens horizonti, no kuriem tiek veikta ūdens ieguve Jēkabpilij un Olainei, ir dabīgi ļoti labi aizsargāti, lai nodrošinātu ūdens kvalitāti ilgstošā laika periodā pat vissliktākās iespējamās avārijas gadījumā. Jāatzīmē, ka ūdensgūtņu ķīmiskās aizsargjoslas aizņem praktiski ļoti lielu daļu no Latvijas pilsētu un to apkārtnu teritorijām, kurās izvietoti daudzi rūpniecības uzņēmumi, un tas nav ietekmējis pazemes ūdeņu kvalitāti. Liepājas gadījumā jāatzīmē, ka ilgstošās pazemes ūdeņu izmantošanas rezultātā jau notiek visai aktīva Baltijas jūras ūdeņu intrūzija pazemes ūdeņos, kas, ņemot vērā paredzēto artēziskā urbuma izveidi piesārņotā Karaostas kanāla tuvumā, varētu būt papildus negatīvs faktors Liepājas vietas izvēlei, taču nav uzskatāms par izslēdzošu kritēriju.

Ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevums ir sniegt vispusīgu informāciju projekta ierosinātajam, sabiedrībai un pašvaldībām par paredzētās darbības iespējamām norises vietām,

paredzēto tehnoloģiju, kā arī iespējamām ietekmēm, ieguvumiem un zaudējumiem, kas varētu rasties katrā no konkrētajām vietām realizējot piedāvāto risinājumu.

Tādēļ vietu būtiskākās salīdzinošās priekšrocības un galvenie trūkumi raksturoti saistībā ar sabiedrības izteiktajiem priekšlikumiem un saņemtajām atsauksmēm, biroja pieaicināto ekspertu vērtējumu un noslēguma ziņojumā atspoguļoto informāciju.

Olaine:

Pozitīvie faktori:

- Pašreiz neizmantota, taču jau iežogota teritorija;
- Salīdzinoši piemēroti inženierģeoloģiskie apstākļi;
- Salīdzinoši labas piebraukšanas iespējas
- Iespēja novadīt notekūdeņus uz attīrīšanas iekārtām;
- Kvalificēta darbaspēka pieejamība un tradīcijas ķīmisko vielu apsaimniekošanas jautājumos;
- Iespējas nākotnē likvidēt Olaines pilsētas uzņēmumu bīstamos atkritumus;
- Iespēja saražoto siltumu lietderīgi utilizēt, tādējādi samazinot blakus esošajā katlu mājā sadedzināmā fosilā kurināmā daudzumu;
- Nav problēmu saistībā ar bioloģiskās daudzveidības, floras un faunas aizsardzības jautājumiem;
- Teritorijas tuvumā nav īpaši aizsargājama dabas teritoriju;
- Netiek ietekmētas derīgo izrakteņu atradnes;
- Sadedzināšanas iekārtas izvietošana paredzēta ainaviski noslēgtā rūpnieciskā teritorijā;
- Nav problēmu saistībā ar kultūrvēsturisko pieminekļu aizsardzību;
- Salīdzinoši optimāls izvietojums pret bīstamo atkritumu uzglabāšanas un ražošanas centriem.

Negatīvie faktori:

- Piedāvātā vieta katlu mājas teritorijas rietumdaļā atrodas ne pārāk tālu no dzīvojamām mājām un mazdārziņiem;
- Teritorija atrodas ūdensgūtnes ķīmiskās aizsardzības zonā.

Kopsavilkums.

Bīstamo atkritumu sadedzināšanas iekārtas izveide ir nozīmīgs posms Latvijas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanā, kas dos iespēju ievērojami uzlabot šo atkritumu utilizācijas iespējas Latvijā. Piedāvātā atkritumu sadedzināšanas iekārta sākotnēji paredzēta savākto nelikvīdo lauksaimniecības ķimikāliju, bet pēc tam dažādu veidu bīstamo atkritumu drošai utilizācijai. Katrai no piedāvātajām sadedzināšanas iekārtas izvietošanas vietām ir gan savas priekšrocības, gan arī trūkumi, kas detalizēti raksturoti šajā atzinumā. Sadedzināšanas iekārtas ietekmes uz vidi novērtējuma gaita ir parādījusi, ka atkritumu apsaimniekošanas projekti bieži vien izsauc pretrunīgu nostāju sabiedrībā, kas dažkārt traucē objektīvam un optimālam problēmas risinājumam valstī kopumā. Divas no piecām pašvaldībām ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas laikā ir mainījušas savu sākotnēji pozitīvo attieksmi, savukārt sadedzināšanas iekārtas darbības un tās izvietošanai piedāvāto vietu ietekmes uz vidi novērtējums parā ietekmes uz vidi novērtējuma valsts darba izstrādē un ar savu attieksmi pauduši ieinteresētību optimālā risinājuma meklēšanā. Esošo vides apstākļu izvērtējums, kā arī pašvaldību nostāja ļauj ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojam rekomendēt prioritārā secībā Olaines, Krustpils un Liepājas vietas kā piemērotākās no sākotnēji piedāvātajām teritorijām.

(http://www.vidm.gov.lv/ivnvb/ivn/projekti/atzinumi/Lba_sadedz.htm)